

Flacăra

ANUL XXVII-NR. 38 (1215) - 21 SEPTEMBRIE 1978

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Se dedică acest reportaj
sporului, legământului ținut,
veșniciei care, toate la un
loc, se cheamă

TIMIȘOARA

— Ce reportaj e acela în care folosești numai dialogul? Interviu cu tine însuși. Treci la metaforă, creează atmosferă, caută biografii, eroi, cifre, fapte, istorii, culoare locală. Semnificative, nu banale, adică nu să spui doar că Timișoara e orașul de pe Bega, orașul florilor, că are peste 700 de ani atestare documentară, că aici a studiat Ion Slavici.

— Reportajul nu se scrie, ci se transcrie. — Adică îl porți în inimă, ca pe un sentiment, împede, curat, unic; trebuie doar să capete o formă, identitate, particularitate. Mi-e greu să scriu despre orașul în care, ca orice locuitor al său...

— Citiți sintem?

— Aproape trei sute de mii... Pe locul al doilea, după Capitală. Mi-am zis că voi scrie cu mai mare ușurință despre cetatea propriului domiciliu decât despre localități în care, ajuns cu un tren matinal, stau o zi sau două sau trei și, vrînd-nevrînd, copleșit de setea și foamea carnețului de reporter, rămîn cu o documentare incompletă.

— Dacă te grăbești să nu pierzi trenul îndărăt...

— Nu, nu de asta e vorba. Nu poți cunoaște un oraș, un sat, o uzină, un colectiv de oameni dintr-o agendă oarecare.

— E nevoie de artă, de vocație, de discernămint, de răbdare.

— De timp! Și el — relativ. Uite: Ti-

(Continuare în pagina 13)

TEODOR BULZA ■

Frumoasa tinerețe. Fotografie de A. MIHAILOPOL ■

Sintem respectați fiindcă sintem demni

Ascultînd cu atenție și emoție cuvintele președintelui țării noastre la adunarea populară de la Reșița, mindra cetate a tehnicii românești, și apoi la cea din Cluj-Napoca, unde dominantă statuie a lui Mihai Viteazul ne amintește că lupta pentru existența și independența unui popor este și rămîne o datorie sfîntă, dar mai ales pătrunzînd în intimitatea cuvintelor vibrante rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu putem să nu exclamăm: Ce forță, cită sinceritate, ce încredere în om, cită demnitate!

(Continuare în paginile 4—5)

NIKOLAUS BERWANGER ■

Țara ca o școală

Ca atîți alți colegi, am avut de mai multe ori fericitul prilej de a fi prezent la vizitele de lucru pe care secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a efectuat în diferite județe ale țării. Cu sufletul stăpînit de o adîncă mîndrie patriotică, mi-am dat seama de fiecare dată că metafora poetului: „cabinetul de lucru al conducătorului nostru iubit este întreaga țară” reflectă o exemplară și tulburătoare realitate. Președintele României cunoaște amănunțit și se preo-

(Continuare în pagina 4)

ION DODU BALAN ■

Monumente ale puterii muncitorești

...Lingă Caransebeș, parcă dăruindu-se orașului ca o aripă metalică, s-a înălțat, în ultimii ani, o amplă construcție industrială: **INTREPRINDEREA CONSTRUCTOARE DE MAȘINI**. Foarte tînără, tînerețe mîrturisită deopotrivă de absența patinei vremii de pe fațada halelor industriale dar și de vîrsta celor ce dau viață metalului. Se făuresc aici renumite boghiuri pentru locomotivele magistralei, se făuresc piese de mare finețe tehnică. Uzina impresionează prin linia ei modernă, prin organizarea riguroasă a procesului de producție.

(Continuare în pagina 5)

NICOLAE DRAGOȘ ■

Laudă Omului

Nu este comunistul cinicul om politic,
Ce ia din sîrăcia săracilor dobinzi,
El a venit pe lume, spre-a-i repara dreptatea
Și să aducă piine copiilor flămînzi.

Nu-i comunistul omul care-și nutrește fardul
Din ținerea mulțimii în permanent noroi,
El s-a născut să pună o cumpănă în toate
Prin el puterea noastră se află chiar în noi.

Nu-i comunistul omul petrecerii galante
Pe care delatorii ca pe un orb îl mint
Nu ia de la cantine muncitorești o parte
Să aibă el la masă tacîmuri de argint.

Nu-i Ceaușescu, omul, la care nu se-ajunge
Că-i stau în jur cordoane și fulgere de bliț,
El e bărbatul care, aplaudat de țară,
Știe să vadă ochii acelor necăjiți.

I se cuvîin ovații și i le dă poporul;
Precum Viteazul trece printre contemporani,
Dar și-a păstrat tandrețea și-n ochi mai are
lacrimi

O mamă cînd îl strigă, cu cinci copii sărmani.

E comunistul — omul ce-n Clujul de triumfuri
Ce fremăta a luptă sub cele Trei Culori,
A dat securitatea, miliția de-o parte
Să vină necăjiții, la dînsul, cu scrisori.

Îți sînt poet, o, țară, și-s om al libertății
Și de efemeride eu viața nu mi-o leg,
Dar sînt cu Ceaușescu că este cu poporul
Că-n el trăiește viața unui popor întreg.

În clipa cînd, de-odată cu vajnica femeie,
Care îi stă ațături la bine și la rău,
A ordonat oprire, să vină o bătrînă
Mi s-a părut că Mama mergea spre Fiul său.

Iar ea, acea bătrînă, cu pași stingaci și tragici,
Ca veșnicia însăși, ca apele de șes,

Printre mașini moderne și oamenii de pază
Cu ochii și cu mina pe dînsul l-a ales.

Și s-a făcut tăcere, la Cluj, ca-n catedrală,
Părea că Țara vine spre bunii ei feciori.
Și ostenita voce sui spre Omul Țării:
„Nu-ți cer nimica, mamă, îți dau un snop de
flori”.

Și, din îmbrățișarea Viteazului cu Țara,
Cu Țara ce, pe buze, avea pămînt, nu ruj,
„Trăiască Ceaușescu!” a izbucnit mulțimea,
„Trăiască România!” s-a auzit la Cluj.

E comunistul omul care-și slujește Țara
Și fiecare mamă e însăși mama sa,
Voi, oameni care oameni vă arătați la oameni,
Imaginea aceasta, eu n-am s-o pot uita.

Să mai avem durere, fiind nu pe noi ne doare,
Să știe ce e foamea și cel ce e sătul,
Noi, despre omenia aceasta comunistă,
În cîntecele noastre nu am vorbit destul.

De ce ne temem, oare? Că vor porni dușmanii
Să spună că în țară am mai avea sărmani?
Dar spună ei ce vrea-vor căci noi în vremea
noastră

Făcurăm ce se face în sutele de ani.

Vor vrea să speculeze că nu-i democrație? !
Dar care Președinte, de pe acest pămînt,
Muncește-n rînd cu Țara, întreaga lui viață,
Și toți compatrioții soldați în gardă-i sînt?

În care loc din lume, cînd n-are omul casă,
Sau plîng de suferință copiii lui săraci,
Se mai gîndește omul: „Voi scrie o scrisoare
Și o voi da în mină cînstîtului Cîrmaci”.

Nu-i comunistul forma fardată și teatrală
Ce biiguie prin lume de dor de conținut,
E comunistul omul ce, pentru omenie,
Și pentru demnitate în lume s-a născut.

Că sînt prea mulți și-n țară la noi aceia care
Mai fac pe comunistii fără a fi ce zic
O știu, o simt, mă doare, mă chinuie, mă arde
Că li-i carnetul roșu, un fel de loz în plic.

Mai e nimicnicie, mai e ticăloșie,
Mai sînt destui datornici sporînd la datorii,
Mai este inerție, mai e nerușinare,
Se mai conjugă verbul, de silă, a minți.

Mai e comoditate, ne mai furăm căciula,
Mai fuge vreun iuda, bandit universal
Vreun „activist” mai urcă-n șa pe scări de pile
Cu vinalcool hrînindu-și infectul, sumbrul cal.

Corupția mai strigă în niște caractere,
Sînt unii care țara și-o țin în portmoneu,
Și fiindcă-i scris Bălcescu pe banii de o sută
În vilele furate, ei cred că li-i lacheu.

Sînt unii ce departe ar vrea să țină țara,
Savanții și poeții, pe activiști, pe toți
Departe-ar vrea s-o țină, departe să ne țină,
De Omul Țării noastre, de azi, compatrioți.

Dar fie să se-nîmple oricîte-n viața noastră
Să știm mereu că Unul e-al țării noastre pisc
Și, suportînd oricîte infringeri personale,
Să ne urmăm Eroul, cu orice fel de risc.

Să ne urmăm Eroul, spunîndu-i adevărul,
Să ne urmăm Eroul, la bine și la rău,
Să încarnăm în viață, în luptă cu dușmanii
Lumina comunistă a spiritului său.

Și, oricîte defecte i s-ar găsi la „Röntgen”
Oricît ar fi dușmanii de ipocriți și mari,
Să simtă neamul nostru, condus prin sine
însuși,

Că-i sintem patrioții revoluționari.

Poporul despre care, la Cluj, Eroul nostru
Cu tîmplele cărunte și ochii arși de dor
A spus, cu Direptate, și-i mulțumesc
de-această:
„Poporul e al nostru suprem judecător”.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Activitate permanentă, neobosită, în numele demnității, prosperității și fericirii poporului român

Dinamismul de excepție al vieții noastre interne, ritmul deosebit pe care îl cunoaște actualitatea imediată în toate domeniile de referință majoră ale dezvoltării României socialiste și-au aflat din nou o nemijlocită concretizare în dialogul de lucru purtat de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu făuritorii de bunuri materiale din județele Caraș-Severin și Cluj, precum și cu activul de bază de comandă și de partid din armată. Vizitele la obiective economice de importanță deosebită în structura județelor prezente pe agenda de lucru a secretarului general al partidului, președintele țării, întâlnirile cu oameni ai muncii care clădesc cu abnegație pietre de rezistență la temelii patriei, schimburile fructuoase de opinii cu specialiști din cele mai diverse domenii de activitate, indicațiile deosebit de prețioase care au însoțit aprecierile făcute pe loc, în frontul de lucru, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu sunt elemente ce configurează ferm vastul domeniu de preocupări, obiective și sarcini pe care partidul le așază în fața oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul țării, pe care partidul le dezbate în permanență, le cunoaște în permanență, le soluționează cu participarea tuturor celor ce muncesc. Desfășurarea acestor noi și importante acțiuni aflate pe agenda de lucru a secretarului general al partidului a scos în evidență succesele obținute de oamenii muncii din județele Caraș-Severin și Cluj, de întregul nostru popor în împlinirea Programului elaborat de Congresul al XI-lea de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre socialism. Se dovedește prin aceste rezultate justetea hotărârilor adoptate de forumul comunistilor din țara noastră, în urmă cu aproape trei ani, realismul planului cincinal elaborat de acest forum, forța și capacitatea clasei noastre muncitoare, a țărânimii și intelectualității, a întregului nostru popor, stăpîn pe destinele sale, de a se mobiliza și realiza cu succes obiectivele stabilite de Congresul al XI-lea. Semnificativ pentru angajarea deplină, conștientă a întregului nostru popor la transpunerea în viață a programului stabilit de partid este faptul că, în cuvântările rostite la marile adunări populare organizate la Reșița și Cluj-Napoca, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbind despre deosebita bucurie de a se întâlni cu oamenii muncii de pe meleagurile vizitate i-a numit pe aceștia „minunații constructori ai socialismului”. Ca o reverberație puternică de conștiință și suflet la acest sentiment de prețuire față de tot ce se edifică astăzi zi de zi, oră de oră în patria noastră, pretutindeni secretarul general al partidului a fost întâmpinat cu vibrante și însuflețite manifestări de bucurie, cu sentimente de căldă dragoste și

Ambianță de lucru, de analiză exigentă, concretă a dezvoltării întreprinderii „Oțelul Roșu”

adîncă stimă, expresie a unității poporului nostru în jurul partidului, a secretarului său general, mărturie ale oamenilor muncii de a înfăptui, în strînsă unitate, politica partidului.

În cadrul vizitei pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins-o în județul Caraș-Severin și în municipiul Reșița au fost înscrise în programul de lucru șase întreprinderi industriale: Întreprinderea de construcții de mașini Caransebeș, Întreprinderea siderurgică „Oțelul Roșu”, Laminorul degrositor și de semifabricate din municipiul Reșița, Întreprinderea de construcții de mașini Reșița, Întreprinderea de construcții metalice Bocșa și Întreprinderea mecanică din Reșița — precum și două unități agricole: Stațiunea de cercetări și producție pomicolă și Complexul de creștere și îngrășare a taurinelor și ovinelor din Berzovia, o comună frumoasă, situată în partea de nord-vest a Caraș-Severinului. O agendă deosebit de bogată, fie și numai la o simplă trecere în revistă, elocventă pentru capacitatea remarcabilă și efortul neobosit pe care președintele țării le dăruiește cu toată energia, cu tot sufletul binelui și propășirii țării. Cunoscînd realizările colectivelor de muncă de la aceste obiective, stînd de vorbă cu numeroși muncitori, specialiști, factori de răspundere despre

problemele construcției socialiste legate de capacitatea și dezvoltarea unităților vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut cuvinte de căldă apreciere pentru rezultatele bune obținute. În cadrul oferit de acest dialog nemijlocit și în cuvîntările rostite atît la marea adunare populară de la Reșița, cit și la marea miting din municipiul Cluj-Napoca, secretarul general al partidului a insistat în mod deosebit asupra unor orientări fundamentale pe care partidul, problemele dezvoltării țării le pun cu prioritate în fața colectivelor de muncă pentru viitorul imediat. Direcții care decurg firesc din faptul că această importantă perioadă din viața economico-socială a României socialiste a fost așezată de la început sub deviza revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, din faptul că acest cincinal se vrea și trebuie să fie „un cincinal al calității”. Iată de ce, în ceea ce privește activitatea industrială, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității creșterii eficienței economice în toate unitățile productive, astfel încît să se ajungă la sporirea considerabilă a volumului producției nete, valoarea nou creată reprezentînd indicatorul ce trebuie să se afle în centrul atenției fiecărui colectiv de muncă. Trebuie acționat în acest sens cu toată fermitatea pentru realizarea în

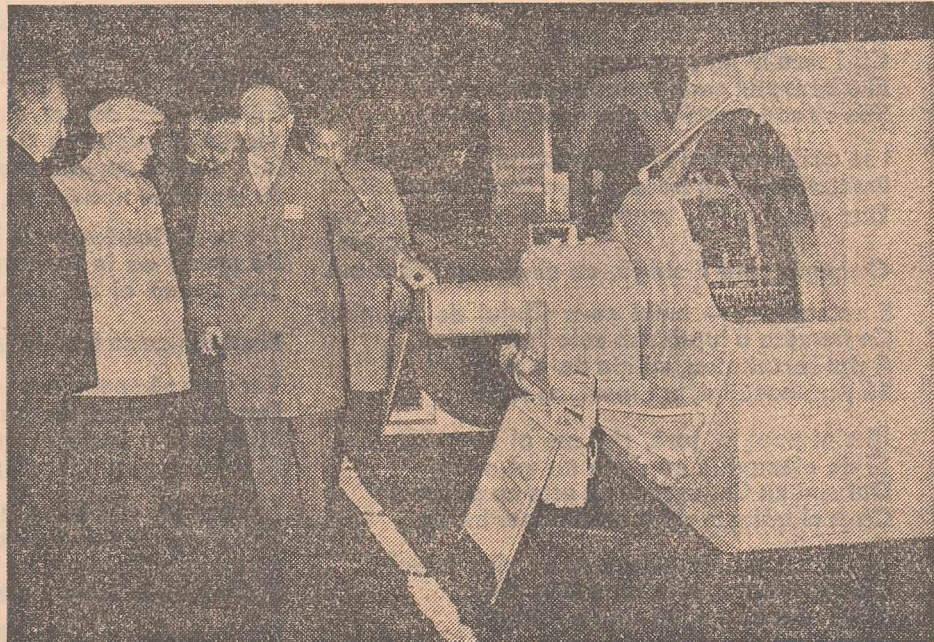
viață a autoconducerii și autogestunii muncitorești a fiecărei unități economico-sociale, pentru reducerea simțitoare a cheltuielilor materiale și gospodărirea mai bună a mijloacelor de care dispune fiecare unitate, pentru ridicarea nivelului calitativ al tuturor produselor. În legătură cu aceasta, secretarul general al partidului spunea la marea adunare populară de la Reșița: „Realmente trebuie să declarăm război — așa cum am mai spus la Brăila — împotriva risipei în toate domeniile. Orice risipă înseamnă o diminuare a bogăției naționale, a mijloacelor de ridicare a nivelului de trai și de dezvoltare generală a țării. Să facem totul pentru a pune capăt risipei, pentru a asigura folosirea fiecărei bucăți de metal, pentru a obține o eficiență economică sporită în toate sectoarele”.

În domeniul agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat cerința mobilizării importantelor rezerve existente, modernizarea și introducerea unor tehnologii avansate de lucru în sectoarele principale ale acestei importante ramuri ale economiei noastre naționale.

Prezența secretarului general al partidului în județul Cluj a fost legată de vizitarea a trei mari unități industriale — Combinatul metalurgic din Cimpia Turzii, Combinatul de utilaje grele din municipiul Cluj-Napoca și Întreprinderea „Unirea” — dar și a Facultății de mecanică și a Liceului industrial nr. 1 (energetic) din același municipiu. Cuvîntarea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit-o la marea miting din Cluj-Napoca — vibrantă manifestare, la care au luat parte peste 130 000 de cetățeni — în ziua de 15 septembrie, chiar ziua deschiderii noului an de învățămînt, a făcut legătura firească, necesară între cerința promovării energice a celor mai noi cuceriri ale progresului tehnic contemporan în toate domeniile de activitate și necesitatea formării unor cadre temeinic pregătite, sarcină de deosebită onoare și răspundere ce revine școlii noastre de toate gradele. „Avem nevoie de constructori ai socialismului și comunismului, de cetățeni stăpîni pe meseria lor, pe știința și tehnica cea mai avansată, precum și pe concepția revoluționară despre lume. Avem nevoie de oameni care să știe că tot ceea ce realizează servește bunăstării și fericirii poporului, asigurării independenței, suveranității, libertății patriei noastre”, a spus secretarul general al partidului. Începerea anului școlar 1978—1979, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, are în acest septembrie un cadru deosebit: a

La sosirea în municipiul Reșița tovarășul Nicolae Ceaușescu este întâmpinat după datina din străbuni

La Întreprinderea de construcții de mașini Reșița

La marele miting din municipiul Cluj-Napoca într-o atmosferă de vibrant entuziasm, urmărind cuvântarea rostită de secretarul general al partidului, locuitorii orașului de pe Someș au dat glas hotărârii ferme de a urma neabătut politica partidului și statului

fost încheiat procesul de reorganizare și așezare pe o bază nouă, trainică, revoluționară a întregului învățământ. La temelia școlii noastre se află de-acum înainte îmbinarea strânsă a muncii, învățămîntului și cercetării, trei factori primordiali pentru progresul și civilizația omenirii, cu atât mai importanți cînd este vorba de construcția socialismului și comunismului. Pentru ca omul muncii de mîine, constructorul societății comuniste să fie un bun specialist, un bun tehnician, un bun inginer, un bun cercetător și om de știință, este necesar ca atît cadrele didactice, cit și elevii și studenții să depună eforturi pentru perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ, a conținutului modern al acestuia, valorificînd optim condițiile deosebite create de partid și de stat. Condiții egale pentru fiecare naționalitate, începînd cu egalitatea în muncă, în retribuție, în viața socială, în învățămînt, în cultură și în oricare alt domeniu. Sarcină pentru viață, sarcină de conștiință, imperativ al viitorului, pregătirea cadrelor ce vor construi peste puțină vreme socialismul, alături de făuritorii de azi, reprezintă o exigență ce se racordează deplin la efortul permanent de ridicare a nivelului calității muncii și vieții noastre în toate domeniile.

În întreaga-i activitate, Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România îmbină armonios acțiunile de politică internă cu cele internaționale, laturi inseparabile, succesul construcției socialismului în patria noastră fiind strîns legat de soluționarea într-un mod nou, democratic, a problemelor complexe din viața planetei, de asigurarea libertății și independenței fiecărei națiuni. Pornind de la această dialectică întrepătrundere, locul ce este rezervat de fiecare dată în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu activității internaționale a partidului și statului nostru face parte, am putea spune, din programul nostru general de acțiune, aprecierile secretarului general al partidului asupra unuia sau altuia dintre problemele acute cu care se confruntă omenirea avînd, de fiecare dată, referință concretă, la viața noastră, la obiectivele acțiunii noastre. În acest sens, cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința activului de bază de comandă și de partid din armată reprezintă o sinteză a acestei indisolubile unități: național-internațional. Consecvența cu care partidul și statul nostru, preocupîndu-se intens de perfecționarea accelerată a societății socialiste multilateral dezvoltate, acționează, în același timp, pentru promovarea unei largi conlucrări între toate națiunile lumii, pentru pacea și progresul fiecăreia, reprezintă o constantă a politicii noastre despre a cărei valoare practică vorbește din plin prestigiul mondial de care România se bucură pe toate

meridianele. În acest sens un rol deosebit revine politicii partidului în domeniul militar, concepției privind apărarea patriei de către întregul popor, concepție care poartă amprenta revoluționară, profund creatoare a gîndirii tovarășului Nicolae Ceaușescu. Tot ceea ce realizăm în dezvoltarea patriei noastre trebuie să fie apărut. Este aceasta o datorie de onoare care reclamă o pregătire cu totul și cu totul remarcabilă. Vorbind despre aceasta, ca despre orice aspect esențial al vieții noastre, secretarul general al partidului așază și aici sarcinile de viitor sub semnul noii calități: „Cînd vorbim de o nouă calitate în armată, această nouă calitate trebuie să se materializeze într-o înaltă pregătire de luptă, în creșterea capacității unităților de a face față, în orice împrejurări, sarcinilor încredințate, în întărirea disciplinei și ordinii, într-o bună pregătire politico-educativă.”

Misiunea armatei noastre este de a apăra patria, de a veghea la integritatea și suveranitatea țării, la independența națională și libertatea ei, de a asigura munca pașnică a poporului. Întreaga noastră istorie demonstrează cu putere că niciodată poporul nostru, armata română nu și-au propus țeluri agresive. Este o istorie de secole, ale cărei învățăminte constituie în prezent argumente solide pentru o politică numai și numai de apărare. O măreață misiune a socialismului fiind izbăvirea omenirii de un nou război, Partidul Comunist Român acționează în acest sens pentru o lume fără arme, pentru o lume mai bună și mai dreaptă, pentru relații noi, democratice între popoare, bazate pe egalitate și respect reciproc, pentru soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase dintre state. Sinteza unei asemenea politici, încrederea în valabilitatea ei dincolo de cadrul principal, în acțiune consecventă, este formulată magistral de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel care, în fruntea partidului și statului, călăuzește cu luciditate de arhitect și ardore de revoluționar destinele țării: „Vom acționa neabătut pentru a asigura — prin lărgirea colaborării internaționale cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială — munca pașnică a poporului nostru, posibilitatea sa de a-și concentra forțele în direcția dezvoltării în ritm înalt a societății socialiste; vom contribui, astfel, totodată, la asigurarea condițiilor ca fiecare națiune să-și poată concentra resursele și energia spre dezvoltarea economico-socială independentă”. O direcție fermă de acțiune, clară și pătrunsă de sensul unei imense responsabilități pentru viitorul propriului popor și al întregii lumi, o direcție de acțiune ce primește adeziunea fierbîntă, deplină a unui popor de peste 22 de milioane de conștiințe, de inimă.

DOINA FRUNTELĂ

Vizitînd noul edificiu al Facultății de mecanică din municipiul Cluj-Napoca sînt cunoscute realizările profesorilor și studenților în îmbinarea învățămîntului superior cu cercetarea și producția

Cei mai mici locuitori ai municipiului Cluj-Napoca, șoimi ai patriei și pionieri, trăiesc momente de deosebită emoție

Locuitorii municipiului Cluj-Napoca salută cu bucurie și căldură prezența în orașul lor a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu

La 16 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la ședința activului de bază de comandă și de partid din armată

Sint situații când normal înseamnă excepțional De pildă, când producem oțel de 200 lei/kg

Întreprinderea „Industria sîrmei” Cimpia Turzii a ocupat anul trecut locul II pe țară în întrecerea socialistă și a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa a II-a. De curind, am intrat în unitate, trecînd pe sub o nouă firmă. „Industria sîrmei” se cheamă *Combinatul siderurgic*. Directorul adjunct, ing. Ion Olteanu, ne-a arătat cu mîndrie brevetul înaltei distincții amintite, care încă n-a fost înrămat, dar care va fi așezat cu grijă alături de alte mărturii laconice însă elocvente ale valorii colectivului. „Este doar — ne spunea inginerul director — recunoașterea strădanilor și a succesorilor remarcabile ale întregului colectiv muncitoresc de aici și, în istoria caldă a muncii și a vieții noastre, este cred ultimul document de mare însemnătate în care combinatul mai este numit Întreprinderea „Industria sîrmei”. Eu sint aici de vreo 22 de ani și, iată, alături de mîndria unei astfel de deveniri a unității, încep o undă de nostalgie. Nostalgii industriale, veți zice, alăturînd cuvinte a căror învecinare s-ar putea să pară unora interzisă de ceea ce stilștii numesc incompatibilitate semantică. Dar, în existența unui colectiv muncitoresc, este loc, să știți, și de așa ceva. Iar viața, cu frumusețile ei necodificate, poate să-i uimească pe unii stilștii. Sub vechea denumire am devenit cunoscuți și, de fapt, muncind bine sub acea firmă căreia i-am dat prestigiul în industria românească, am devenit ceea ce sintem : COMBINATUL SIDERURGIC CIMPIA TURZII”.

Sintem în zorii unei zile de muncă, schimbul III va ieși la ora 7 și, în secția oțelării, maistrul de schimb Octavian Cristea — care lucrează la cuptoarele de aici de 24 de ani — e bucurat să ne spună că șarjele din noaptea aceasta s-au elaborat normal, ceea ce, în limbajul său, înseamnă : foarte bine. Sub bătaia zvicnă a luminii ce vine de la cuptoare, simți cum înțelesul cuvintelor acestor oameni urmează căi pe care lingviștii într-adevăr nu le-au codificat. Ca și metalul, ele se supun voinței muncitorilor. Cuvintele se află aici la temperatura de topire a adevărului pe care trebuie să-l exprime. Și adevărul muncii acestor oțelari încercați a transformat de mult superlativul absolut în normalul lipsit de orgoliu, dar încărcat de o incomensurabilă valoare. Pentru că nu mai este doar o valoare morfologică, ci una profund omenească, venind dintr-o nouă calitate a muncii și întemeiată deopotrivă pe o înaltă conștiință muncitorească, dar și pe sentimentul robust că starea normală a lucrurilor înseamnă această trudă pașnică, înseamnă șarjele foarte bune ale oțelurilor înalt aliate ca și ale existenței noastre întregi. De la schimbul lui Octavian Cristea a pornit inițiativa ca fiecare echipă de oțelari să toarne lunar câte o șarjă cu nichel economisită și câte două șarje cu molibden provenit, de asemenea, din economii. În cele șapte luni trecute din acest an, valoarea economiilor realizate astfel se ridică la peste două milioane de lei. S-a făcut ora șase și treizeci de minute, oră la care Octavian Cristea ne spusese că șeful secției, inginerul Alexandru Lișcan, are obiceiul să apară ca să vadă cum a mers treaba, să știe exact situația la intrarea schimbului I. Punctual ca acest supliment de program pe care și l-a stabilit singur, inginerul Lișcan apare într-adevăr și, după ce se convinge că totul a decurs normal, putem sta de vorbă.

„Multe v-am putea spune, dar iată un lucru care arată, dintr-o dată foarte mult : din totalul producției de oțel elaborat de noi, 70 la sută era oțel aliat. Dacă adăugăm oțelul slab aliat și oțelul carbon de calitate, ajungem la 96 de procente. Ei bine, asta pretinde și exprimă o foarte bună pregătire profesională a oamenilor și un înalt nivel al conștiinței muncitorești. Poate o să vă mirați, dar grăjia pentru calitatea oțelului înseamnă, uneori, insomnii. Topitorul șef Pavel Morea conduce o echipă de tineri. Cu citva timp în urmă a avut unele greutăți la elaborarea unei șarje de oțel înalt aliat. Lucra în schimbul II. A luat pe loc măsurile care a crezut că se impun. Dar a doua zi, mult înainte de intrare în schimb, l-am întilnit la grupa C.T.C., ca să vadă rezultatul de la laborator. Mi-a spus doar că n-a dormit toată noaptea. Am cerut amîndoi analizele. Șarja era perfectă. Măsurile luate de el fuseseră bune... V-am spus despre el ceea ce v-aș putea spune, de fapt, despre foarte mulți. Neliniștea asta, convertită în calitatea oțelurilor nu este numai a lui. Am asimilat, de pildă, în acest an o marcă de oțel care se importa și care, în produs finit, ajunge să valoreze pînă la 200 de lei kilogramul. La început, n-am reușit. Ne-am sfătuit și am continuat experimentările sub controlul laboratorului. Am muncit vreo trei luni. La varianta finală a tehnologiei de elaborare a contribuit în mod deosebit propunerile maistrilor Cornel Bența și Octavian Cristea”.

Insemnate reduceri ale consumului de metal s-au obținut prin îmbunătățirea tehnologiilor de elaborare, activitate în care s-au distins tinerii topitori Marin Moldovan, Solomon Soporan, Mircea Știrbu și Ion Măglaș, și pentru care secției i s-a decernat de curind locul I pe combinat. În luna iunie, însă, oțelarii au mai avut o asemenea satisfacție : Ministerul Industriei Metalurgice a conferit inginerului Alexandru Lișcan și colectivului său de colaboratori Diploma pentru locul III în asimilarea de noi mărci de oțeluri, pe 1977.

La nivelul întregului combinat, preocuparea pentru economisirea metalului și pentru reducerea cheltuielilor de producție înmănușează eforturile unui mare număr de muncitori, maistri și ingineri. Unul din cei mai productivi în acest sens este inginerul Virgil Sandru. O inovație semnăată de el și aplicată de anul trecut — intitulată : *Lagare radiale la blocul finisor de laminare* — asigură 500 000 de lei economii pe an. O altă inovație privind un nou proces tehnologic de trefilare, semnăată, anul acesta, de maestrul Nicolae Sas și Simion Suciu va aduce aproape un milion de lei economii pe an, iar o nouă tehnologie de prefabricare a cablurilor, pusă la punct de inginerul Vasile Șeptelean și subinginerul Ioan Costea va reduce cheltuielile cu 300 000 de lei anual.

În întregul combinat, truda permanentă a oamenilor înseamnă, pînă la urmă, o remarcabilă eficiență economică, izvorită, de fapt, din înaltă conștiință muncitorească. Cifrele producției și oțelurile de calitate se supun firesc voinței nobile a muncitorilor, ca și cuvintele care capătă noi lumini interioare la temperatura de topire a adevărului muncii creatoare și a hărniciei.

GH. DORIN ■

Da, laptele este alb!

Șoferul apăsă intrerupătorul microfonului legat de radioemitorul cu un cablu lung, flexibil :
— Sint mașina 8, mă îndrept spre centrul 101. Recepție.

— Confirmat. Ne semnalăți sosirea. Terminat.

Și colosul de metal, în cabina căruia te urci pe trepte, demarează pe Bulevardul Armata Poporului, cu direcția Leul.

Colosul este încăpător pe dinăuntru și, în spațiul frigorific bine zăvorit, păstrează chiar ceea ce v-ă spun acum : iaurt, brînză de vaci, smîntînă, lapte iar centrul de care vorbeam este destinat vinzării acestora. Și sint 1000 asemenea centre în Capitală prin care copii, bătrîni, uneori chiar și tineri, atunci cînd ei vor, primesc zilnic spre consum 700 000 de litri de lapte sub diferite forme — la cele enunțate mai adăugînd frișca și înghețata. Ultima scade în cantitate iarna spre folosul laptelui din sticle care ajunge la 300 000 de litri în 24 de ore. Întreprinderea care oferă pieței aceste riuri de lapte este destul de modernă și dacă socotim noile sale unități din cartierele Fundeni și Vitan, unități create prin grăjia și la indicația secretarului general al partidului, unități cu dotări tehnologice de prim rang, o putem numi chiar modernă. Pe alocuri ultramodernă (să ne gîndim la serviciul auto care este organizat cu dispeceerat radio înțelegîndu-se faptul că o mașină cu lapte nu poate întîrzia mai mult ca o ambulanță a salvării). De la rampa pentru preluarea laptelui și pînă la cea la care staționează mașinile frigorifice care preiau produsul finit, strădania tuturor, mulți băieți și mai ales multe fete, este de a desfășura o muncă de bună calitate. Pe 8 luni la producția netă realizată este de 101,7 la sută ceea ce nu-i deloc puțin dacă adăugăm faptul că la valorificarea hectolitruului de lapte la o planificare de 302 lei s-a ajuns la 330 lei. Iar beneficiile pe aceeași perioadă se cifrează la o realizare de 104,7 la sută.

Să explicăm cîteva din aceste realități. Mai înainte de a parcurge traseele tehnologice și de a face cunoștință cu inginerii Gabriela Vasile, cu Lazăr Gheorghe de la înghețată, cu vreo citiva șoferi și operatori la liniile de înghețată și de frig, l-am întrebăat pe director, inginerul Ștefan Grigore, ceea care, mă gîndeam, ar fi putut să-l supere : „Din ce faceți dumneavoastră laptele ?” A ris însă puțin investit și : „Din lapte, tovarășe, și pentru ca el să fie alb, adică proaspăt și bun totuși, trebuie să fie aici la noi alb, adică steril și bine ordonat”. Laptele așa cum este luat de la vacă trebuie să sosească la fabrică în cel mult 3 ore și asta de două ori pe zi. Și sosește, în marca majoritate a cazurilor. Sint însă în Ilfov sau Teleorman comune mai îndepărtate de București și în asemenea cazuri, dacă se mai ivește și o pană la mașina cisternă, laptele călduț, adică aflat în stare de după muls, începe să fermenteze ; întreprinderea îl poate refuza sau îl poate prelua pentru a fabrica materie primă necesară brînzeturilor fermentate. Și chiar așa procedează — îl preia — deși în asemenea împrejurări, aflîndu-se în situația doar de furnizor de materie primă pentru alte unități, ea mai mult pierde decît cîștigă. Specialiștii întreprinderii au sesizat faptul centrală, centrala s-a consultat cu specialiștii și astfel s-a trecut la organizarea unor centre de răcire a laptelui pe teritoriul de unde este colectat. Răcit brusc cu ajutorul unor utilaje speciale (românești) laptele va suporta cu bine o perioadă mai mare de transport. Pe în-

treaga centrală vor funcționa circa 60 de asemenea centre.

De la rampa de descărcat cisterne, laptele, căruia i se face un amănunțit control biochimic, intră pe traseele unor conducte de oțel și din acest moment el nu va mai avea contact cu aerul decît atunci cînd va fi ambalat ca produs finit. Lucrătorii sau lucrătoarele poartă veșminte albe, bonete sau basmale la fel, țevile instalațiilor strălucesc, pardoselile din ceramici arată semnele unei curățenii permanente ; pentru curățenie și sterilizare este destinat cam 15 la sută din timpul afectat producției. Cu alte cuvinte, timpul acesta reprezintă tot o problemă de producție făcînd parte direct din procesul tehnologic. Înainte de a fi pasteurizat, laptele i se extrage, fierește, o parte din grăsimi. Cel pe care îl consumăm curînt are 1,7 la sută grăsimi, atît cum cît recomandă și medicii. Unii consumatori pot dori însă un lapte mai gras și chiar doresc ; pentru a veni în întîmpinarea unor asemenea dorințe se află în curs de omologare un lapte cu o concentrație a grăsimilor de 2,4 la sută. Va costa, probabil, cu vreo citiva zeci de bani mai mult. Deja omologat — și deci trebuînd să ajungă curînd pe piață — se află un fel de lapte bătut, o excelentă băutură nutritivă și răcoritoare ce are 4 la sută grăsimi.

La pasteurizare, laptele este fiert instantaneu la 72 de grade — numai la atît pentru a nu căpăta gustul de fiert și a nu rămîne fără vitamine. Acum el poate fi păstrat la rece cîteva zile. Se preconizează adoptarea într-un viitor nu prea îndepărtat și a tehnologiei de sterilizare. În acest caz laptele ambalat în cutii de carton impermeabilizate va putea fi păstrat chiar și în raftul unei biblioteci luni de zile. Instalația de pasteurizat este, ca toate instalațiile, așa cum spuneam, din metal inoxidabil. Metalul, ca orice metal, transmite căldură și cele 72 de grade sînt aparatele de măsură și control montate de jur împrejur la șocuri termice permanente. De multe ori, acele rămin înțepenite. Reparații repetate, materiale consumate, timp pierdut, creșterea consumurilor de toate felurile. Cînd au început să-și normeze munca după indicatorii producției nete oamenii s-au oprit tocmai asupra acestor aspecte care sugerau risipa. S-a discutat în C.O.M. și problema a devenit, ca să spunem așa, de interes general. Mecanicii și electricienii au demontat aparatura și au remontat-o într-un singur panou la o distanță apreciabilă — zidării l-au fixat în perete. Nu s-au cheltuit cîte știe cît sume, dar peste suta de mii tot s-a trecut, așa încît în celelalte sectoare s-au redus consumurile de materiale nespecifice pentru a putea sosește la fabrică în cel mult 3 ore și asta de două ori pe zi. Și sosește, în marca majoritate a cazurilor. Sint însă în Ilfov sau Teleorman comune mai îndepărtate de București și în asemenea cazuri, dacă se mai ivește și o pană la mașina cisternă, laptele călduț, adică aflat în stare de după muls, începe să fermenteze ; întreprinderea îl poate refuza sau îl poate prelua pentru a fabrica materie primă necesară brînzeturilor fermentate. Și chiar așa procedează — îl preia — deși în asemenea împrejurări, aflîndu-se în situația doar de furnizor de materie primă pentru alte unități, ea mai mult pierde decît cîștigă. Specialiștii întreprinderii au sesizat faptul centrală, centrala s-a consultat cu specialiștii și astfel s-a trecut la organizarea unor centre de răcire a laptelui pe teritoriul de unde este colectat. Răcit brusc cu ajutorul unor utilaje speciale (românești) laptele va suporta cu bine o perioadă mai mare de transport. Pe în-

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Tara ca o școală

(Urmare din pagina 1)

cupă de prosperitatea fiecărui colț de țară cu dragostea și grăjia unui strălucit fiu al poporului său, cu sentimentele unui adevărat om între oameni. De aceea, vizitele sale sint vizite efective de lucru, de dialog constructiv cu producătorii și beneficiarii bunurilor materiale și spirituale, de aceea ele stînesc un entuziasm fără pereche în rîndul maselor populare, o dragoste și o încredere deosebite în politica internă și externă a Partidului Comunist Român. Aflat din nou în hala unei mari uzine moderne, într-o gospodărie zootehnică, într-un lăcaș de învățămînt sau de cultură, președintele țării ascultă cu atenție opiniile oamenilor, cuvintele lor care exprimă recunoștința pentru serviciile date la vizita precedentă, pentru ajutorul acordat pentru ca întreprinderea lor să se dezvolte vertiginos, și-și amintește, ca și cînd lucrurile de acum citiva ani s-au petrecut ieri, că ceva mai trebuia să se facă sau că nu s-a făcut totul așa cum se căzuse de acord. Am auzit cadre de conducere și numeroși muncitori exprimîndu-și admirația și recunoștința pentru o asemenea cunoaștere a lucrurilor care, apreciau ei, este o expresie a grăjii pentru soarta noastră, pentru progresul și bunăstarea poporului român.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, îmi spunea un siderurgist cu chipul luminat de flăcările furnalului la care muncea dar și de focul interior al iubirii de țară, ne cunoaște viața și are grăjia de noi ca un părinte. După fiecare vizită a sa lucrurile merg, în toate privințele, tot mai bine. Gînduri asemănătoare exprimau în felul lor țărani, intelectuali, elevii și studenții, care l-au înconjurat pretutîndeni pe președintele țării cu recunoștință fierbinte, cu angajamentul de a munci tot mai bine pentru înflorirea fără seamăn a țării, a științei și culturii românești. Preocupat de continua promovare a noului în toate sectoarele de activitate, de integrarea cercetării și a învățămîntului cu producția, secretarul general al partidului a recomandat să se modernizeze în continuare întreprinderile industriale vizitate, să existe preocupare pentru automatizarea proceselor de producție, pentru sporirea calității și productivității muncii, condiții sine qua non ale progresului și civilizației românești, ale bunăstării tuturor. Pentru aceasta, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, la marea adunare populară din Cluj-Napoca, este necesar ca toți să învățăm neîntreput, să ne însușim limbajul tehnicii celei mai avansate, să ne dovedim receptivi la nou și innoire. Spunea în fața celor peste 130 000 de participanți, români, maghiari și de alte naționalități prezenți la marea miting din Cluj-Napoca : „...este necesar să ne preocupăm permanent — odată cu creșterea gradului de pregătire profesională și tehnică — de ridicarea conștiinței

socialiste, a tuturor constructorilor noii orînduirii sociale, a tuturor oamenilor muncii, să impulsăm activitatea politică-educativă, culturală, activitatea de creație. Să facem totul pentru a asigura în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” o participare largă, de masă, a tineretului, a tuturor oamenilor muncii, pentru afirmarea cu putere a forței creatoare a națiunii noastre”. Noi, scriitorii, vedem în această recomandare un îndemn pentru activitatea noastră viitoare, dar și expresia încrederii conducerii partidului și statului în făruriile bunurilor materiale și spirituale, în opera lor comună de făurire a personalității umane.

Sintem respectați fiîndcă sintem demni

(Urmare din pag. 1)

Demnitate... Cred că acest cuvînt s-a încărcat cu valențe absolut noi prin activitatea politică a partidului nostru, prin marcanta personalitate a secretarului său general, care, prin muncă neobosită în slujba patriei, a umanității, a păcii și înțelegerii între popoare, ne cheamă de fapt să fim demni, căci numai dacă vom fi demni în orice situație și în orice clipă va trebui să fim respectați și vom fi respectați ! Am înțeles prin îndemnul circumspect al nostru stîmat, un exemplu de dăruire și capacitate de sinteză, că numai dacă

noi, toți, indiferent de limba în care rostim cuvintele mamă și patrie, ne vom dăruii exemplar, fără șovăire, idealurilor poporului nostru, partidului nostru, fiind convinși că printr-o Românie puternică, liberă și frumoasă sintem și devenim și noi mai puternici, liberi, sinceri și drepiți în cuget și-n simțire.

Am înțeles acest îndemn și am fost pătruns de demnitatea marelui om de stat Nicolae Ceaușescu, care își respectă cu sfințenie poporul, acel suprem judecător al tuturor faptelor. El ne-a vorbit din inimă, subliniînd cu hotărîre că România doarește ca întreaga ei activitate de colaborare pe plan extern să servească numai și numai construcției socialismului, cauzei păcii, progresului nostru și al fiecărui popor.

Cîtă demnitate în privirea șefului statului nostru cînd la Cluj-Napoca s-a adresat maselor cu aceste cuvinte : „Nu dorim în nici un fel să realizăm relații internaționale care să ducă la dependență față de cineva ! Dorim relații de deplină egalitate, de colaborare egală !”

Sau : „Atît pentru politica internă cît și pentru politica internațională nu avem de dat și nu vom da socoteală nimănui din afară, avem de dat și vom da socoteală întotdeauna numai și numai partidului și poporului nostru !” Prin demnitatea omului de omenie, Nicolae Ceaușescu, prin această demnitate comunistă, patriă noastră și-a cucerit un loc demn în lume. Să-l păstrăm deci ca lumina ochilor noștri. Să consolidăm această poziție cîștigată cu

Investițiile — datorie urgentă față de dezvoltarea patriei

A fost greu, încă nu e ușor, principalul e să fie bine!

Zalău, septembrie 1978. Două mari șantiere: întreprinderea de țevi și cea de anvelope; suprafețe de zeci de hectare, investiții importante pentru județ și țară. Numitor comun: trimestrul trei va fi prima perioadă și etapă în care volumul investițiilor, în sfârșit, se va realiza.

Deși este vorba de șantiere deschise cu aproape doi ani în urmă, am recurs la această formulare și în același timp concluzie, în primul rând pentru că este reală, optimistă și mobilizatoare. Și, doar în al doilea rând, pentru că directorul grupului de șantiere Zalău, inginerul Simion Ordeanu, nu părea surprins, ci conștient de ceva. Conștient că această rămânere în urmă are niște cauze provenind din câteva clauze elementare neonorate în timp. Am discutat pe rând, despre fiecare din acești factori, cu șeful șantierului întreprinderii de țevi, ing. Șerban Țigănuș, cu inginerul șef Botond Szekely, cu inginerul Mihai Folea, care lucrează aici „de la primul țărșu”, iar din partea beneficiarului am discutat cu inginerul șef, Alexandru Berceanu.

Despre documentație. Documentația fundației de utilaj a laminorului continuu transmisă de IPROLAM inițial a avut multe neclarități. Aceasta a determinat o întârziere de șase luni. La ora actuală, încă mai sînt probleme de documentație nerezolvate, ca cea a fundației blocului finisor a laminorului

Nu e o ședință operativă, ci numai un fel de-a pierde vremea

lui de sîrmă, care nu este definitivată.

— Tovarășe director Ordeanu, sînteți cel mai în măsură să dați unele explicații sau să faceți unele completări.

— Se construiește foarte mult în Zalău; multă concentrare de proiecte, de gîndire ce trebuie să țină seama de amplasament, de soluții, de utilități. Aici, în ambele șantiere s-a mers pe soluția — prefabricate planificate, dar avem de-a face cu o zonă mlăștinoasă, cu un teren păcătos și trebuia o soluție deosebită la proiectare. Acest fapt determină și metode deosebite pentru construcție. Pe parcurs, am trecut la prefabricarea structurilor de rezistență. Toate acestea au produs întârzierea în proiectare. Trecînd la execuție, întârzierea se menține și în faza de atacare a lucrărilor. Trustul Construcții Industriale Cluj proiectează, prin tradiție, tehnologiile de execuție înainte de atacarea lucrărilor. Trustul a ținut legătura cu proiectantul în cazul concret al schimbării soluției constructive și a tehnologiei la fundațiile preselor de la vulcanizare. Am fost puși uneori în situația de a nu putea aștepta și am atacat și mai în grabă. Fundațiile de la prese ale fabricii de anvelope le-am atacat după o tehnologie de cofrare veche, pentru că se anunțau utilajele. Acest fapt a determinat un consum de manoperă mult mai mare, dar a fost o opțiune de moment, situații cu care ne vom mai întîlni și pentru care va trebui să hotărîm pe loc.

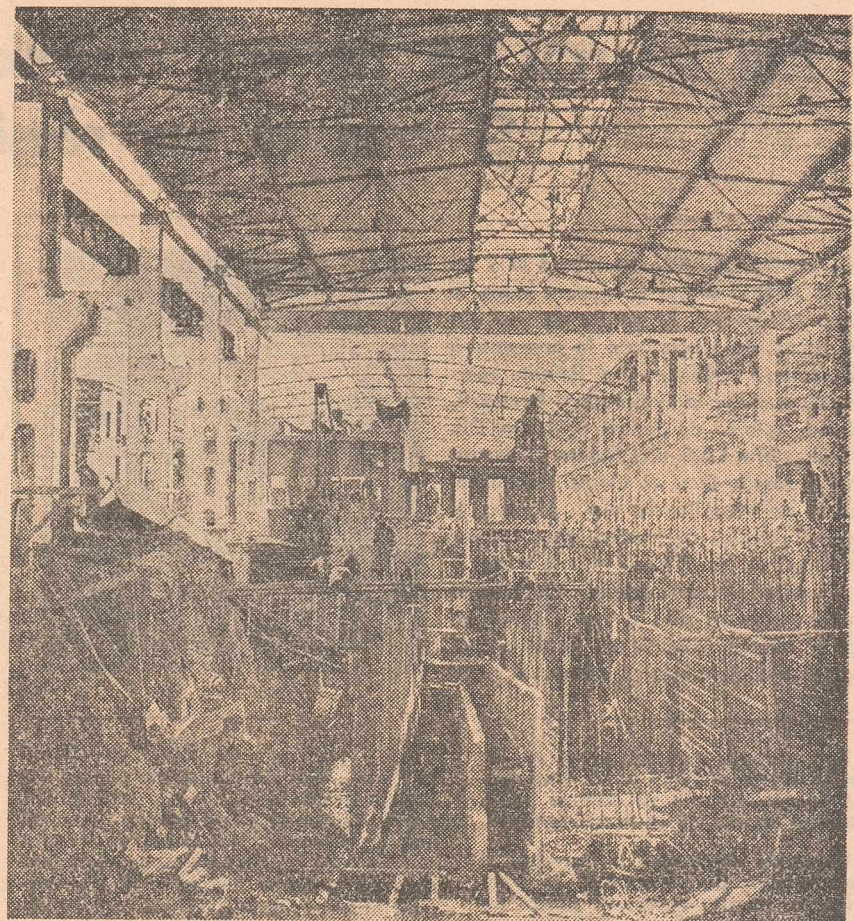
— Unul din constructori, printre altele cauze ale rămînerii în urmă, mi-a zis ceva și despre o anumită dezorganizare a trustului, mai ales față de volumul mare al lucrării. Ce ar fi de zis despre asta?

— Grupul de șantiere este foarte răspîndit. Are peste 40 de poziții de plan în județ și Zalău. Senzația de dezorganizare există. Constructorul respectiv știe că azi a lucrat aici, mâine dincolo, și că poimîine ar trebui să fie în altă locurile.

Discutînd despre lucrările de rezolvat, notăm că e nevoie de un efort în plus pentru completarea forței de muncă. În ce privește maistrii, acum sînt opt maistri, dar doi pleacă în armată și alți doi se formează sub ochii dumneavoastră. Ingerul Szekely amintea că în general sînt conștiențioși, dar că în meserie n-au avut tradiție. Se obișnuiește ca șefii de lot să plece prin județe și să-și facă rost de oameni. Ambele șantiere sînt deficitare la dulgheri.

Pe șeful de echipă de la Anvelope, dulgherul Andrei Szaba din Caraștelek, l-a adus șeful de lot Victor Neamțu, la începutul lui '77. A plecat atunci, din sat, cu încă treizeci de dulgheri. De-atunci, în fiecare zi, pleacă de-acasă la ora 5,45 și se întoarce seara pentru că „altfel mi se poartă pruncii ziua, cînd știu că vine tata acasă, seara”.

„Problema utilajelor” a fost și rămîne la ordinea zilei, spune inginerul Szekely. Numărul utilajelor de săpă a

crescut. Acum sînt trei excavatoare pe șantier, dar e mai greu cu pompele de turnat beton. Ministerul ne-a programat o pompă asimilată, numai că stația de utilaje Zalău nu poate să ne asigure piese pentru reparații. Este necesară, în aceste condiții, o conlucrare mai judicioasă între utilajele de săpă și cele de transport, și pentru că parcul de mașini este de asemenea deficitar s-au stabilit punctele esențiale de lucru.

— Ce alte posibilități sau resurse ați mai putea valorifica în această perioadă în vederea aducerii la zi a sarcinilor de plan?

— Greutăți mari am întîmpinat la lucrările de construcții datorită faptului că n-am avut ca sprijin o bază de producție. Anul acesta a fost pusă în funcțiune stația de betoane și linia ferată. Numai că existența acestei stații a coincis cu începutul primăverii. Din aprilie pînă în august a tot plouat. Tot trimestrul doi. S-a îngreunat aceșul, transportul și chiar lucrul pe șantier. Din capul locului amplasarea a fost tributară din acest punct de vedere. Avem de-a face, cum spuneam, cu un teren mlăștinos, o zonă care adună apele din împrejurimi și asta în condițiile în care a trebuit să lucrăm fără canalizare. Fabrica de țevi este amplasată chiar pe firul văii. Proiectul prevedea ca valea să se regularizeze și toate apele să fie colectate. Dar ambele lucrări s-au făcut concomitent și în condițiile unui an deosebit de ploios, fără drumuri de acces, doar cu unul provizoriu.

— Deci, ce-i de făcut?

— Toate aceste greutăți s-au acumulat în ultima perioadă a anului și fa-

zele de lucrări n-au mai fost normale. S-au atins virfuri la toate lucrările tocmai din aceste cauze, a muncii în paralel. Probleme avem în continuare în aprovizionarea cu agregate.

— Cine vă poate ajuta?

— Ministerul și trustul au concentrat la acest grup de șantiere, utilaje, materiale și forță de muncă. S-au întocmit programe strînse și detaliate (de la o zi la alta) a utilajelor și pe schimbul doi de lucru, pentru a recupera. Ne ajută o brigadă de control a Comitetului Central în completarea numărului de maistri, a utilajelor, în asigurarea mai multor posibilități de aprovizionare; Consiliul popular județean, prin conducători de întreprinderi și primari, ne poate ajuta la completarea meseriilor deficitare.

— Alte probleme, alte posibilități, alte imperative?

— La țevi trebuie redus stocul de utilaje prin montarea lor în volum mai mare. Am adoptat următoarea tehnologie la ambele laminoare: atacăm frontul de lucru cu montorul în spate. Folosim tehnologii avansate atît la montarea prefabricatelor cit și la punerea în operă industrializată a betonului. Pe lîngă comandamentul cu toți factorii de răspundere de pe platformă se fac săptămînal operative. În ultima perioadă, aceste discuții operative se țin zilnic. Facem totul pentru a mobiliza orice posibilitate de recuperare a rămînerilor în urmă pe acest an. Și putem garanta calitatea finală a investiției.

Fotoreportaj de ELENA GHERA

atîta trudă, să arătăm tuturor, popoarelor mari și mici, că în această țară mîngîiată de valurile Euxinului și briul albastru al Dunării, oamenii au devenit aievea brazilor de pe fruntea Carpaților: demni și drepiți. În orice situație, în orice clipă!

Acesta ne e legămîntul: de comuniști, de patrioți. Acesta ne e crezul istoric. Istoria o facem noi pentru noi. Iar istoria nu ne-a dat uitării și nici nu poate să ne dea uitării.

Monumente ale puterii muncitorești

(Urmare din pag. 1)

Miile de muncitori, purtînd tinerețea în suflet și în priviri, l-au întîmpinat, cu căldura inimii lor, pe președintele Nicolae Ceaușescu, prezent pentru a doua oară în întreprindere. Le-am ascultat ovațiile înflăcărâte, i-am privit aplaudind fără întrerupere; am adunat în lumina sufletului cuvintele de mulțumire rostite cu emoție, emoție ce dădea în lacrimile bucuriei, de un muncitor al uzinei care, în semn de prețuire, cu simplitate și gingășie, a oferit tovarășului Nicolae Ceaușescu o garoață. Sentimentul de solidaritate cu care oamenii îl omagiază pe marele fiu al țării, ce-i veghează cu clarviziune destinele, era covîrșitor, greu de cuprins în cuvintele unei fraze. Și totuși mă încumet să le sin-

tetizez astfel: „Cele mai frumoase cuvinte de admirație le spun ochii oamenilor. Ochii pe care, cu adîncă bucurie, i-am privit. Ochii ce merită să fie priviți!”

...Cunoșteam UZINELE „OȚELUL ROȘU” de mai multă vreme, de peste două decenii. Din timpul cînd tatăl meu trecuse din lumea ogoarelor spre lumea furnalelor. Întîlnirea de atunci, cu uzina, a fost fascinantă. Cu vremea, cunoscînd și impresionante dimensiuni ale unor uzine noi, moderne, cele de la Oțelul Roșu și-au estompat forța, devenind un fel de nostalgică amintire, un termen de comparație adus din trecut pentru a pune în valoare argumentele prezentului. Și iată că două decenii au adus, pentru Oțelul Roșu, o spectaculoasă întinerire. Nu am mai recunoscut uzina. Transformarea ei nu era una de suprafață, ci radicală, determinînd o conectare definitivă la tehnicile noului timp.

Cel ce prezenta tovarășului Nicolae Ceaușescu realizările de azi, arăta că — în urma vizitei întreprinse cu cîva timp în urmă și a indicațiilor date — au evoluat puternic dinamica producției, au cunoscut un ritm semnificativ lucrările de extindere, de autoutilare, de asimilare a tehnologiilor noi. Este azi o mîndrie pentru muncitorii uzinei să raporteze dezvoltarea producției de laminate de oțel, realizarea turnării continue, să înfățișeze lucrările avansate pentru extinderea, în continuare, a uzinei. Prezent la fața locului, cercetînd îndeaproape cum s-a valorificat spațiul existent în urma extinderilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta specialiștilor că, printr-o

mai bună valorificare, se mai poate amplasa încă un laminor. Se propunea, astfel, un nou argument concret, un nou moment în procesul continuu de întinerire a uzinei de la Oțelul Roșu.

...La Reșița, un text proclama cu litere mari unul din motivele de mîndrie ale locuitorilor Cetății de foc. Culoarea roșie a literelor acestui text arăta că ele au fost scrise cu cîva timp în urmă, ca să semneze 207 ani de foc nestîns la furnale. Sprijinită pe o tradiție muncitorească de mare prestigiu, industria reșițeană va consemna, nu există nici un motiv de îndoială, și un sfert de mileniu de „foc nestîns”, și o jumătate de mileniu ș.a.m.d. Dar și bătrîna Cetate de foc a cunoscut și cunoaște un proces de impetuoză modernizare. Motoarele ce se construiesc aici pentru navele de mare tonaj, generatoarele electrice pentru turbinele hidraulice, autotransformatoarele reglabile etc. sînt, toate, niște monumente ale puterii muncitorești. Pentru un neinițiat ele pot părea agregate destinate halelor ce le găduiesc. Va afla însă, cu surprindere, că aceste uriașe construcții, după ce vor trece probele exigente ale controlului de calitate, vor fi transportate pînă la malul mării, în marile porturi ale țării, pentru a deveni inima vie a navelor maritime.

...Aceleași sentimente de demnitate muncitorească s-au înfățișat privirilor și pe platforma industrială a Combinatului de la Cîmpia Turzii, și pe noua platformă industrială ce va inscrie tot mai convingător Cluj-Napoca între centrele de rezistență

economică ale țării. Pretutîndeni, cele mai frumoase cuvinte de admirație pentru munca neobosită a secretarului general al partidului, destinată binelui țării, le-au rostit ochii oamenilor. Le-au rostit miinile, miinile harnice, însemnate de efort, pe care le întindeau cu bărbăție spre primul bărbat al țării, dorind să-și manifeste și astfel legămîntul de a-i urma îndemnul, de a-i îndeplini chemările de înaltă vibrație patriotică.

„Trăiască-n veci conducătorul / cel iubit de-nțreg poporul” se scanda într-un grup de muncitori. Era un cor al voinței unite, un cor al solidarității muncitorești, al credinței în viitor și în cel ce veghează ca arhitectura acestui viitor să fie pe deplin în conformitate cu visul ce s-a aflat la originile ei.

Din multele realități umane prin care s-a ilustrat identificarea totală a oamenilor țării cu politica țării aceste rînduri propun doar câteva. În esență, această identificare, exemplară pentru conștiințele naționale, se materializează în roadele impuștoare ale unei industrii, înscrise fără echivoc și definitiv în coordonatele celei mai avansate științe și tehnici. Această certitudine a economiei a fost posibilă, este posibilă datorită gîndirii cuprinzătoare, încorporată în acțiuni ferme, izvorăște din marele exemplu de consecvență în numele faptei durabile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a dat și îl dă poporului român.

Am încercat să fiu om, comunist de omenie. Și cred că am reușit!

NICOLAE DOGARIU s-a născut la 1 februarie 1920 în orașul Sinnicolau Mare, în cîmpia bănățeană, la porțile de vest ale țării. Studii de specialitate în horticultură și agricultură la București și Roman, completarea studiilor la Timișoara și București, obținind diploma de inginer agronom. Din 1955 directorul I.A.S.-ului fruntaș Giarmata (Județul Timiș), Erou al Muncii Socialiste, decorat cu Medalia de aur „Secera și ciocanul”, distins cu Meritul agricol clasa I, de două ori cu Ordinul Muncii clasa a II-a, purtător a zece medalii. Unitatea în fruntea căreia se află a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa I, de două ori cu Steagul unității fruntașă pe ramură.

— Prin urmare, cum ați ajuns un îndrăgostit de agricultură?, mi se pare cea mai firească întrebare cu care ar trebui să înceapă un interviu cu dumneavoastră.

— Un unchi de-al meu a dezvoltat și cultivat în mine dragostea față de pomi și animale. Țineam porumbei, păsări de rasă și mă ocupam de ele. Dar eu eram ucenic comerciant și nu m-a lăsat pînă n-am venit cu el la București și am urmat o școală de horticultură. Erau pe atunci patru școli medii de specialitate: Roman pentru agricultură, București pentru horticultură, în Moldova pentru viticultură și Armășești pentru tutun. Eu am urmat cursurile la Roman. Exigența era mare, din 30 am absolvit doar 8 după patru ani. Am primit titlul de subinginer, ni s-a refuzat dreptul de-a urma facultatea, căci doar trebuia să devenim administratori la moșii. Dar timpul a schimbat cursul societății și cursul carierei mele.

— Vă rugăm să precizați această schimbare.

— Din 1945 pînă în prezent am lucrat numai în agricultura de stat, exceptînd un singur an cînd am predat la Școala agricolă din Sinnicolau Mare. La 1 februarie 1955, exact în ziua cînd am împlinit 35 de ani, am fost numit director la I.A.S. Giarmata, funcție care o îndeplinesc și astăzi.

— Deci, sinteți directorul cu cea mai îndelungată activitate în agricultura bănățeană. În 1962 vi s-a decernat înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste”, fiind primul inginer agronom din țară onorat cu această distincție. Astăzi, I.A.S. Giarmata ocupă un loc de frunte. Cum ați reușit acest salt spectaculos?

— La început era o problemă organizarea mesei și a apei de băut pentru muncitori. Am pornit de la recolta de 700 kg grâu la hectar, astăzi depășim — pe atunci — incredibila cifră de 5 000 kg. Nu sînt lipsit de modestie, dar subliniez că saltul cel mai mare s-a realizat în agricultură. Au fost destule momente grele pînă să ajungem la producțiile zilnelor noastre. Pe cele 6 800 de hectare care se întind pe lîngă vetrele satelor Giarmata, Pișchia, Bencec și Sălcuia cultivate cu păioase, soia, porumb, floarea soarelui, viță de vie și pomi fructiferi a trebuit să înfăptuim specializarea fermelor, să creăm un echilibru între ferme prin complexitatea ramurilor, căci stricta specializare duce la virfuri și goluri.

— Ne-ați vorbit de momente grele, de cumpănă. Un exemplu?

— În primul an am avut 2 200 hectare cu porumb. Porumb frumos. Dar n-aveam mîna de lucru la prășit și nici erbicide nu existau pe atunci. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să apelez la o unitate militară. Noroc cu mașina frumoasă, am putut intra și comandantul, înțelegînd situația, a salvat împreună cu 800 de ostași recolta. Astfel am reușit să demonstrăm că și la noi, la Giarmata, se poate cultiva porumbul în cultura mare.

— Dar ați demonstrat că și pe acest pămînt podzolic se pot obține recolte mari ca în regiunile de cernoziom, ați demonstrat că oamenii Giarmatei nu sînt numai excepționali meseriași pentru șantierele Timișoarei, ci sînt și excepționali țărani.

— Orice pămînt poate fi făcut bun. Potențialul cernoziomului este mai mare,

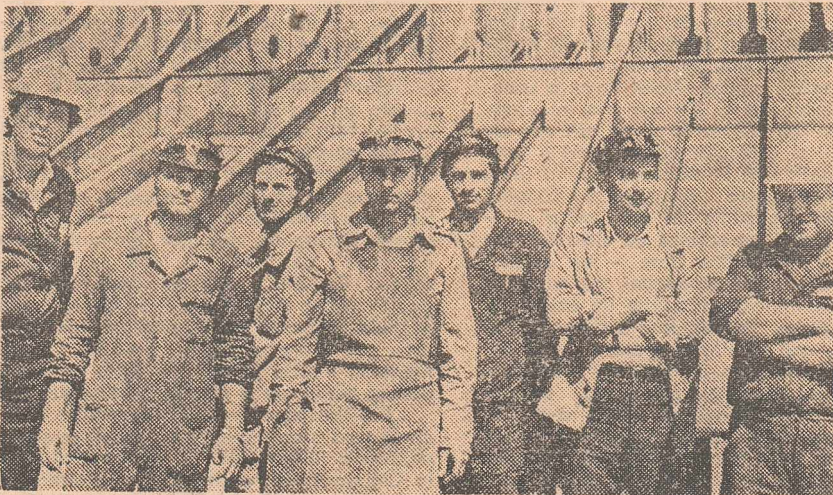
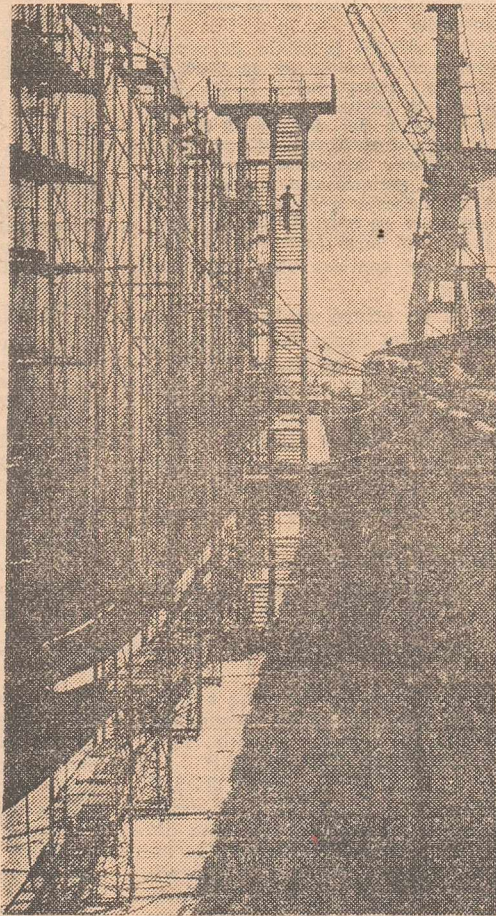
aceeași producție se obține cu eforturi mai mici. Noi ne-am spetit pentru actualele producții și bune și mai ieftine. Am o deosebită stimă pentru oamenii harnici și tenace. Noi le-am demonstrat cum se face agricultura modernă, intensivă, iar ei ne-au învățat să fim gospodari, ordonați, grijulii. Ei, cei care își văruiesc de trei ori pe an casele, ne-au obligat să facem și noi ordine. Și acum I.A.S.-ul are niște dormitoare comune, foarte civilizate, dispune de 70 de apartamente cu tot confortul, apă caldă, cîldură, canalizare etc. pentru muncitori și

Aceștia sînt oamenii, aceasta e opera!

● După cît vedeți, zice Adrian Brațu, muncim, și ați, cum ne pricepem. Avem ingineri buni, avem materiale bune și noi, ce să vă spunem, ne vedem de treaba noastră.

Caldarimul șantierului naval din Mangalia, lustruit de tălpile lucrătorilor, a căpătat patina unui șantier de mult așezat. Acest amănunt este impresionant. Cunoșcînd bine locul, pe cînd treceam verile la odihnă spre comuna 2 Mai, eram străfulgerat de părerea că aici chiar n-ar fi nimic de făcut. A trebuit acum să fac un exercițiu de imaginație ca să-mi amintesc cum a fost. Teren nefolosibil, cu bolovani sfărîmicioși, roșiațici, printre care oile abia puteau găsi cîteva fire de iarbă uscată. Ceva vulcanic părăsit. Ceva inutil, exasperant de trist. Printre aceste văi sfărîmicioase își făcuse loc o comună: Limanul. În Limanul a apărut primul bloc pentru muncitori, după care a fost trasată o șosea ocolitoare, lungă de 19 kilometri. Apoi vapoare, petroliere de 50 de mii tone. Pe șantier se construiește cel de-al doilea cargou. Primul plutește în Pacific sub pavilion românesc. O structură gîndită și executată la Mangalia pe un fost teren, fost inutilizabil. Cîtă grandoare! Și iată cîțiva oameni, comuniști de nădejde: C. Georgescu, P. Cristea, V. Nicolau, I. Căciuleșu, C. Horez, I. Chioreanu.

A. MIHAI ■

cadre tehnice, copiilor din cele trei cămine li se face o educație aleasă, nu lipsește nimic în dotare.

— Este un fapt demonstrat că e mai greu de menținut poziția de fruntaș decît să ajungi odată la ea.

— Fără munca oamenilor n-am fi reușit niciodată. Se înțelege că această realizare e mindria mea cea mare. Căutăm să înțelegă toți că nu e totuna să lucrezi într-o unitate fruntașă sau codașă, am cultivat în ei această mindrie de agricultor de frunte. Funcția ca atare înseamnă obligație, iar aceasta, muncă și iar muncă.

— Dar dv. nu v-ați eschivat niciodată de muncă! Au fost recompensele pe măsura efortului?

— Pentru că mi s-a acordat încredere, n-aveam nici un drept să dezamăgesc. Și mi s-a arătat încredere chiar cînd n-am fost membru de partid; am rămas director, am primit Ordinul Muncii clasa a II-a. Toate astea într-o perioadă foarte grea. M-am îmbolnăvit, dar am rămas în prima linie. Dacă aș putea începe de la început, tot așa aș face. Merită, merită totul. În acești ani, noi am dat țării peste 200 milioane lei beneficii. Deci, recompensă mai mare nu prea se poate.

— Ne-ați pomenit de-o perioadă în care n-ați fost membru de partid. Vă rugăm să precizați!

— Am intrat în partid în 1945. După doi ani am fost exclus pe baza unor mo-

tive inventate, iar în 1958 am fost repus în drepturi.

Un Nicolae Dogariu nu abdică ușor de la convingerile sale. A greșit X, nu înseamnă că a greșit partidul.

— Ce înseamnă pentru dv. Partidul Comunist Român?

— Partidul sîntem noi, noi toți oamenii conștienți și devotați cauzei și sorții patriei. Vedeți, pe vremuri exista sfatul bătrînilor înțelepți, care lua deciziile. Azi există tot sfatul înțelepților, partidul nostru. Nu sînt omul vorbelor frumos meșteșugite, credința mi-o exprim prin recoltile noastre, prin munca noastră. A fi comunist nu înseamnă numai a poseda un carnet de partid, a fi comunist înseamnă în primul rînd conștiința datoriei, cea a datoriei împlinite.

— Ați accepta un alt post, mai comod, mai ferit de vîltoarele și rigurile zilei?

— Am lucrat în minister și am plîns de fericire cînd am ajuns iar pe ogor. Eu sînt făcut să fac producție.

— Ați trăit o viață în mijlocul oamenilor de diferite naționalități. Au existat momente de indoială, de neîncredere față de acești oameni?

— Munca e comună, bucuria e comună, toate care te unesc și te pacifică sînt comune.

— Care este principiul fundamental după care promovați omul?

— Unul singur: munca. Să fii cinstit, corect, atașat cauzei noastre, priceput, iubesc pe toți cei care își fac datoria și sînt disciplinați și încerc să mi-i apropiu.

— Ce detestați cel mai mult?

— Cînd pe aceiași bani poți face o treabă bună dar faci una proastă. Asta e lipsă de mindrie profesională, de patriotism, de bun-simț, de orice. Sînt dușmanul ședințelor inutile. Problemele se pot rezolva și lîngă cucuruz. Ochii stăpînului îngrășă vita și tot ochii stăpînului cresc porumbul.

— Care este calea pentru cîștigarea autorității unui conducător de întreprindere?

— Prin apropiere și sfaturi, nu prin duritate și distanță. Dar și prin competență, care nu se poate imagina fără diversitatea cunoștințelor.

— Cum apreciați critica?

— E într-adevăr neplăcută. Omul poate greși. Uneori sînt și eu prea critic. Critica exagerată e descurajatoare, dar ca să ne atingem țelul, ea trebuie să fie stimulatoare.

— Agricultura românească s-a dezvoltat într-un ritm susținut, este creat cadru necesar unui progres și mai accentuat. Cum vedeți dv. viitorul agriculturii în România?

— Ca o mare industrie. Și cînd spun industrie, mă gîndesc la producerea bunurilor cît și la transformarea lor. Vom avea mult de muncit, vom răzbi și vom ajunge să punem în vinzare numai acele produse care sînt de calitate. Agricultorul de miine va fi un om cu cultură generală solidă, capabil să strunească tehnica pusă la dispoziție, capabil să realizeze tot ce-și propune. Se va ajunge la o dependență mult scăzută față de natură. Bineînțeles că fenomenele naturale nu pot fi înlăturate, dar controlate da, și efectul lor va fi redus într-atît încît să nu mai fie dramatice, catastrofale.

— Copiii dv. au optat pentru altă meserie. Nu regretați?

— Octavian e fizician și asistent la catedra de fizică a Institutului agronomic din Timișoara, Eugen e inginer constructor și va intra asistent la Facultatea de construcții. El a realizat hotelul „Timișoara”, care e o bijuterie a orașului și pe undeva și mindria mea. N-am prevăzut dezvoltarea atît de vertiginoasă a agriculturii noastre, poate i-aș fi influențat atunci să preia ștafeta de la mine. Oricum, doresc să ajungă meseriași de excepție, oameni atașați în inima și sufletul specialității lor, să dureze ceva, care să rămînă.

— Care dintre visuri nu ați reușit să-l transpuneți în realitate?

— Multe. Pentru că doream mai mult decît se poate. Dar să vă vorbesc despre un viș realizat. Am încercat să fiu om, comunist de omenie și cred că am reușit.

NICOLAE BERGOVAN ■

In campania agricolă de toamnă ședințele trebuie să aibă loc pe cîmp, iar pe cîmp ele se numesc nu ședințe, ci muncă

Anul trecut, cooperatorii din Valea Nucarilor, județul Tulcea, au obținut rezultate bune în muncă: 4200 kg griu de pe 650 de hectare, 4660 la porumb, 20000 la sfeclă, cifre pentru prima dată încercate aici. Fără a fi extraordinare, rezultatele sînt bune și constituie desigur rezultatul muncii deloc ușoare a oamenilor. Iată de ce ne-am bucurat cînd zilele trecute ni s-a oferit prilejul să mergem acolo, să scriem un reportaj despre acești oameni, despre munca și viața lor.

13 septembrie, orele 8,30, comuna Valea Nucarilor. Pe străzi, nimeni, la sediul consiliului popular, nimeni, ceea ce nu ne miră, oamenii fiind în campania agricolă de toamnă. Am fi și luat-o peste fostele haturi dacă un bătrîn informat nu ne-ar fi lămurit că întreaga suflare a satului (ne aflăm în satul centru al comunei Valea Nucarilor) se află la ședință. Vremea este deosebit de frumoasă și faptul ne surprinde, dar mergem la căminul cultural și intrăm în sală. Cîteva sute de oameni, cooperatori, este evident după miini și după stinje-neala cu care stau pe scaune, nelipsitul prezidiu. „Are cuvîntul tovarășul Nane Evdochim, economist la ferma zootehnică, se pregătește cooperatorul Marcu Andrei”.

Din cele spuse de Nane Evdochim reținem că bătrînii nu au ajuns să ia paie, vorbește apoi de dreptul cooperatorilor la concediu și altele.

Marcu Andrei întreabă de ce a primit o pensie mai mică decît are dreptul și de la masa juriului cineva îl asigură că va primi răspuns.

„Are cuvîntul tovarășa David Lenuța, economista la ferma de păsări, se pregătește tovarășul Marin Dumitru, șeful fermei oi-păsări”. David Lenuța afirmă că primesc furaje combinate doar pentru pui și pentru găinile ouătoare.

Marin Dumitru zice că a crescut mortalitatea la oi, că sînt în deficit cu numărul ovinelor „dar după cum a reieșit din materialul prezentat, chestiunea se va aranja”. Mai adaugă că atîta a avut de spus, că este de acord cu ambele materiale prezentate și că își ia toate angajamentele necesare.

„Are cuvîntul tovarășul Cazacu Matei, șef de formație la ferma 1 cîmp, se pregătește tovarășul Beiu Constantin, șeful fermei nr. 2”.

„Am scos 15 hectare de cartofi cu mașina a nouă, dar îi scoate cu pămînt. Mă-ntreb ce vom face în continuare?... Se știe că porumbul e așa cum e, adică porumb. O să-ncepem recoltarea peste cîteva zile și aș ruga bătrînii satului să vie și ei în curtea C.A.P.-ului să ajute la sortat. Asta o pot face”. Acestea sînt spicuirii din cele spuse de tovarășul Cazacu Matei.

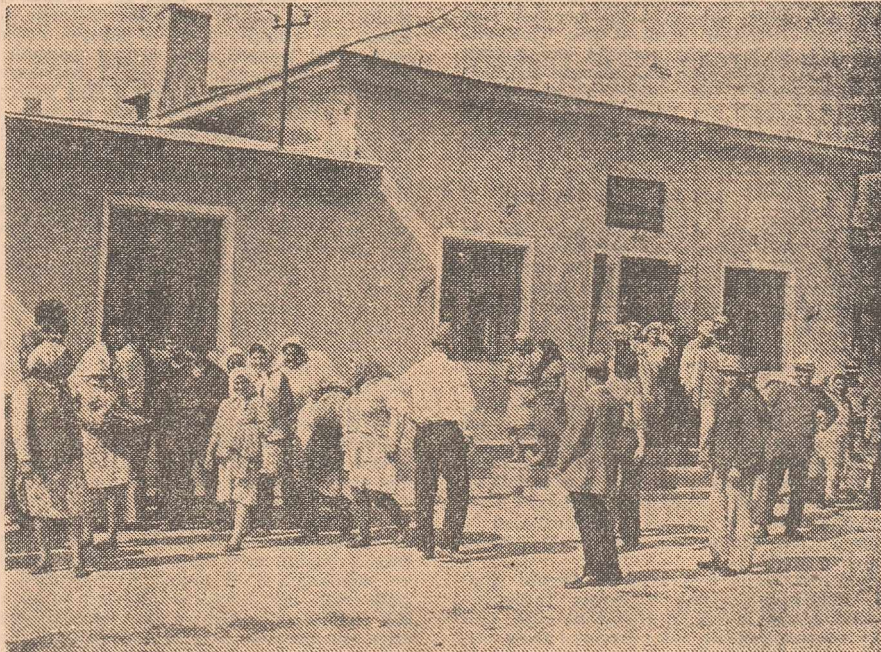
Tovarășul Beiu Constantin afirmă că la miei și viței nu poți da siloz. Se miră de ce la cuvînt nu se înscriu și femeile, doar ele alcătuiesc marea majoritate a C.A.P.-ului. Mai zice — fapt îngrijorător — că au recoltat sfecla doar de pe 5 hectare din cele 60.

„Are cuvîntul tovarășul Bănescu Constantin, inginer-șef al C.A.P.-ului și șef de fermă, se pregătește tovarășul inginer-șef Iorga de la Intercoop”. „Față de 1100 plan am făcut 700 și este vina noastră că n-am făcut erbicizarea cînd era înnoțat. A venit, cum era și normal, ploaia și a șters totul. La mazăre am avut plan 1200 de kilograme și am scos 800 de kile. N-avem nici o vină: a venit doar grindina. Combinele, nu. La araba-gic, în schimb, în loc de 5800 am scos 6000. Am lucrat cu săpăligile și rezultatele s-au văzut. Vă rog, dragi tovarăși, să nu uitați că porumbul de sămință trebuie recoltat cu mina. Vă rog să nu fugiți de această importanță sarcină!” Extrasul este din cuvîntarea tovarășului inginer șef Bănescu Constantin. Tovarășul inginer șef al Intercoopului s-a referit la măsurile ce trebuie luate pentru pregătirea producției anului viitor. A cerut ca în cadrul C.A.P.-ului consiliul de conducere să-și intre cit mai bine în atribuții. Peste cîteva zile, afirmă tovarășul Iorga, consider că poate începe însămințarea orzului și vă cer să respectați calitatea lucrărilor. În ceea ce privește recoltatul porumbului, afirmă în continuare tovarășul Iorga: anul agricol este întîrziat și nu știu dacă îl recoltăm în cele 35 de zile întîrziate. La recoltare propun să se dea, în cazul în care oamenii îl vor lucra în acord global, 13 la sută boabe și 40 la sută cocieni... Vă spun sincer, încheie amîntitul tovarăș, că este păcat să nu ne stringem toate forțele.

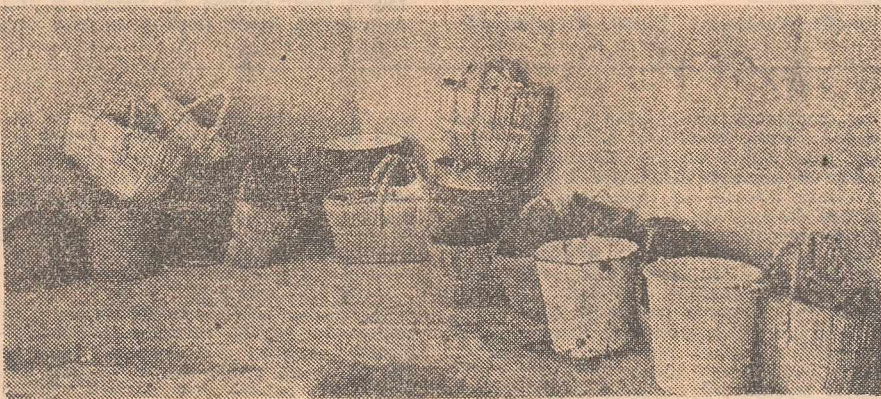
„Are cuvîntul tovarășul Oprea Petrea, secretarul comitetului comunal de partid, primarul localității, se pregătește tovarășul Damian Ion, instructor la Comitetul județean Tulcea al P.C.R.

„S-au arătat aici fapte, situații, motive. Tovarășe șef de fermă Marin, zootehnia e ca și apicultura. Stupul se duce în brațe dintr-un loc în altul așa că procedați și cu oile la fel și nu mai găsiți tot soiul de motive copilărești. Zooteh-

nia de la noi s-a dezvoltat considerabil (30 la sută din planul de producție) și ea nu trebuie să devină o ramură a pierderii. În zootehnie nu există brumă, ceață, ploaie, ci doar muncă, și una concretă. ...Nu este cazul să ne rugăm de cooperatori să adune porumbul lor și al statului... Unii dintre cooperatori, anii trecuți, și-au aranjat treburile netovărășește și au lucrat la I.A.S., la Agighiol. Nu e mai bine aici,

Este ora 10,20, soarele e sus, țărani ies de la ședință, pămîntul se sleiește așteptîndu-i, mîncarea se sleiește prin cele coșuri și ea

nu e mai bine să lucrezi în mereaua ta? Eu știu că aveți dreptate că anul trecut am fost cam sucitori. De ce nu spuneți aici, tovarășii cooperatori, că șefii de formație nu vin pe cîmp, că vin doar la ședințe ca la congres? Unii se supără pe bună dreptate pe acești șefi, dar nu este cazul să se supere pe lumea toată și să nu mai vină la lucru. Revin: poți să lucrezi trei luni la I.A.S. cu 60 de lei pe zi dar nu faci avere și apoi drepturile de nepuțință, de bătrînețe adică le ceri și le obții de aici. Gîndiți-vă bine, tovarăși. Ce să mai spunem despre tovarășii de la S.M.A. care închiriază remorcile la piatră în loc să care porumbul nostru? Unde ne trezim noi aici? Extraordinară, nu-i așa?, cuvîntarea acestui primar!

Tovarășul Damian Ion asigură pe cel prezent că lucrează în acest loc doar de patru zile. Este ascultat cu respect și înțelegere.

Președintele C.A.P.-ului, Cazacu Ion, precizează că la ziua-muncă se va da și porumb. Că bătrînii li se vor da paie. Este întrebare din sală cu ce se vor lega grămezile de cocieni de porumb. Imperturbabil zice: legați-i cu sîrmă. Propune și dînsul ca în acord global la porumb să se dea 13 la sută boabe și 40 la sută cocieni. Apoi propune și decide ca șoferilor C.A.P.-ului amendați de către miliție să le plătească obștea amenda. Da, ați citit bine!

În final, tovarășa Leoveanu Gheorghina, instructor la U.J.C.A.P., care a condus ședința, spune că în legătură cu concediile țărănilor trebuie avute în vedere două aspecte: 1) Cooperatorul trebuie să facă 300 de norme pe an. 2) Cooperativa trebuie să aibă fonduri proprii. Or, aici nu sînt.

Apoi, stupefiant, pune la vot cine este pentru ca să se acorde 13 la sută boabe și 40 la sută porumb. Cîțiva sînt pentru. Contrar democrației cooperatiste, tovarășa Leoveanu nu mai întreabă cine este contra și cine se abține și decide așa: „Ați votat deci în unanimitate și vă mulțumesc”. Ședința a început la 8 și s-a încheiat la 10 și 20. Pînă au ajuns pe cîmp cooperatorii le-a mai fost ne-

cesară o oră. Oare în plină campanie de toamnă, de ședințe este nevoie? Cine a permis așa ceva? Și apoi, ce fel de ședință a fost aceasta, pe alocuri? Să vedem:

— Tovarășe primar Oprea Petrea, la ce se lucrează astăzi?

— Sîntem în campanie pe toate fronturile. Toate fronturile sînt deschise. Se culeg: sfecla, strugurii, roșiile, cartofii și altele legume. Este de lucru suficient.

— În aceste condiții, de ce planificați ședință?

— În primul este clar că nu am planificat-o eu. Deși, desigur, puteam să cer să fie aminată.

— Tovarășă Leoveanu, de ce nu ați procedat corect cu votarea hotărîrii privind ce trebuie acordat la lucrul în acord global în porumb și de ce ați decis că a fost unanimitate?

— În primul rînd este o hotărîre a

La laminoare, deși nu se aude om cu om, e „liniște și pace”

Mi-aș fi putut alege, ca materie primă pentru acest reportaj, nu activitatea normală a laminorului de 650 de milimetri, ci o altă unde să fi fost martorul unor evenimente deosebite, spectaculoase, captivante și senzaționale. Dar normalul în cazul de față înseamnă că în competiție directă cu celelalte laminoare ale Hunedoarei, cel de 650 de milimetri ocupă un loc de frunte. Voi nota în acest sens că, la începutul anului, colectivul din acest laminor și-a asumat un angajament de 10000 tone de laminate peste plan. După cîteva luni, angajamentul a fost suplimentat cu alte 2000 de tone. Ei bine, la sfîrșitul lunii august laminorul de profile grele, cum îl se mai spune, anunța depășirea sarcinilor de plan cu 14000 de tone, cifră care pînă la sfîrșitul anului va fi rotunjită simțitor. Și-n tot acest timp la laminorul de 650 de milimetri activitatea s-a desfășurat normal, fără evenimente.

Ajuns la capătul uriașei hale, în sectorul numit cuptoare de încălzire, interlocutorii mei, inginerul Valerian Martineac, șeful secției, și inginerul Ladislau Olah, tehnolog, aveau să-mi declare, încă de la bun început, că lucrul cu adevărat interesant în tot laminorul este laminorul însuși, de la cap la coadă, mai ales dacă, avea să continue inginerul Martineac, în laminor e liniște și pace și toate merg așa cum trebuie, exact ca în clipa de față.

Pentru că pînă și aceste cuvinte abia am reușit să le prind, cum s-ar zice, aproape din zbor, într-atît de asurzitor era vacarmul din hală, nu știu în ce măsură expresia „în laminor e liniște și pace, exact ca în clipa de față” era tocmai potrivită. Scoase din cuptoarele de încălzire și așezate pe role, adică pe linie, barele de oțel înroșit se avîntau ca niște ciudați berbeci spre valțuri, trosnind de mama focului, în timp ce, pe margini, podurile rulante cărau piese, lingouri, caje, valțuri, profile și fiecare deplasare era semnălizată prin sunete stridente. Și totuși, familiarizîndu-mă, cit de cit, cu tot acest vacarm și cu toată această frenetică mișcare, aveam să constat că inginerul Martineac era îndreptățit, pe deplin, să afirme că în laminor e liniște și pace. O stare normală care durează de peste un an și jumătate și care a asigurat condițiile necesare realizării peste sarcinile de plan a celor 14000 de tone pînă la sfîrșitul lunii august.

La cuptoare, maistrii Nicolae Suciu și Alexandru Tace, doi dintre veteranii secției, loc unde peste două treimi din colectivul laminorului lucrează încă de la începutul începutului, adică de aproape 20 de ani, deci cei doi maistri, primul predînd schimbul către cel de-al doilea, și-au adus aminte că, la cuptoare, în sectorul lor, un fapt mai deosebit, adică mai spectaculos, a avut loc anul trecut, cam pe la sfîrșitul lui aprilie, cînd, după introducerea în cuptor a unui dispozitiv numit sleb, necesar curățirii vetrei, s-a constatat că slebul avea anumite defecțiuni. Pentru remedierea acelei situații a fost necesară oprirea producției pe timp de 3 ore. La postul de comandă numărul 6, manevranții Cornel Todea, Arcadie Ferencz și Ion Furca Pecs, predînd schimbul către colegii lor Petrișor Stoica, Vintilă Pogea și Constantin Cristea și-au adus și ei aminte că tot anul trecut, imediat după povestea cu slebul de la cuptoare, au avut și ei o defecțiune, adică s-a rupt grinda cu cot sau cizma, cum i se mai spune, de la caja postului 6, fapt datorită căruia una din linii a stat exact 8 ore.

„Asta nu înseamnă că de-atunci, de anul trecut, din aprilie, avea să spună inginerul Olah, nu s-a mai întîmplat, pe ici-pe colo, cite ceva. E destul să ne aruncăm ochii pe cite un proces verbal de predare-primire a schimbului și putem foarte ușor constata că evenimentele sînt. De exemplu, chiar la cuptoare a fost semnalată astăzi o sarijă cu 40 la sută bare fisurate, încă de la încălzire, defecte care vor fi eliminate, în parte, la șuta, la finisare, iar profilele nerecuperabile vor fi trimise la retopire fără să afecteze procesul nostru de producție. Un alt exemplu: tot azi, pe linia dintre posturile 6 și 11, a ieșit o șenilă de 1300, un profil mai greu de realizat, dar nea Eugen Oniga, laminatorul șef, și oamenii săi au îmblinzit-o în doar cîteva minute. Vreau să spun că oricînd, în orice schimb, poate să apară cite ceva. E normal, se munceste. Dar, pentru că e organizare, e disciplină și oamenii își cunosc meseria, de anul trecut, din aprilie, procesul tehnologic n-a mai cunoscut nici un neajuns, adică, vorba șefului nostru de secție, în laminor e liniște și pace”.

„Chiar dacă în ultima vreme, a intervenit inginerul Valerian Martineac, n-am prea avut parte de acte de eroism, n-am duceam totuși dorul, întrucît, după părerea mea, astfel de evenimente scot în evidență nu doar înalta pregătire profesională a unor oameni, ci și o serie întregă de măsuri care nu au fost luate din timp. Cu alte cuvinte prefer o stare permanent normală de desfășurare a producției”.

Nu, interlocutorii mei nu au pus semnul egalității între cele 14000 tone de laminate peste plan și ceea ce am putea numi eroismul sobru al stării normale. Nu au făcut-o dintr-o modestie lesne de înțeles. Dar, dintr-o datorie lesne de înțeles, iată, acest semn al egalității îl consemnăm aici, ca atare.

S. EUGEN

VICTOR NIȚĂ

Om, tovarăși, o știți și dumneavoastră, nu e niciodată numai prilej de statistică și bilanț

Împreună cu tovarășii Maria Nuțu, activist instructor la secția de propagandă a comitetului municipal de partid, și medicul specialist Viorel Ardeleanu, medic inspector în cadrul direcției sanitare și secretar al comitetului de partid al acestei instituții — locul desfășurării anchetei noastre de presă este orașul Timișoara — am verificat plîngerea Elenei P., plîngere cu un conținut grav intrucit privește viața unui om, starea sa morală.

Elena P. a fost trimisă de către doctorul Meilă din Reșița la spitalul de oncologie din Timișoara. Tratamentul aplicat însă s-a dovedit inadecvat și după aproape o lună de grele suferințe se hotărăște trimiterea bolnavei la Spitalul județean din Timișoara. Diagnosticul cu care a fost trimisă (tirziu, totuși) la spitalul județean: „Ocluzie intestinală, peritonită generalizată”. Chiar și un profan știe că este vorba de ceva deosebit de grav, că în asemenea cazuri se impune urgent intervenția chirurgicală. La spitalul județean, în ciuda stării ei extrem de grave, se refuză internarea: „S-o opereze cei de la oncologie. Ce, vor ca noi să ne încercăm cu mortul lor?” Ați citit bine!

De la oncologie bolnava este retrimisă la spitalul județean (nici de această dată nu e însoțită de un cadru medical de prestigiu care ar fi putut determina internarea) și după ore de parlamentări este, în fine, internată. Cu diagnosticul „ocluzie intestinală, peritonită generalizată” este operată apoi după 50 de ore. Din nou ați citit bine. Pînă la efectuarea operației, pentru ca elementele dramei să se adune, bolnava face și explozie de splină. Operația reușește (miracol!) și bolnava este externată la 12 zile cu mențiunea „ameliorată”. Cine a externat-o? Spitalul județean. Din al cui punct de vedere era „ameliorată”? Din punctul de vedere al spitalului județean. Dar ea nu era pacientă de bază la spitalul de oncologie? Ocluzia intestinală și peritonita generalizată au fost complicații intervenite după internare și era normal să fie externată — dacă era cazul — tot de către spitalul de oncologie. Dar cine să se gîndească și la o chestiune ca aceasta? Cine să se gîndească la viața omului, la moralul lui, la viața lui în continuare?

Înainte de a da cuvenitele răspunsuri la aceste întrebări se impune o precizare.

O anchetă de presă nu urmărește stilul în care a fost scris memoriul respectiv, ce număr are petențul la pantofi, dacă poartă cravata corect legată sau nu. Urmărește — desigur cu maximă obiectivitate, cu o mare răspundere de ziarist comunist, revoluționar — ce anume este adevărat și trebuie îndreptat, ce anume concluzii cu caracter social se pot trage dintr-un caz ce nu onora le pare oarecare. Spunem aceasta deoarece la Timișoara, unde am arătat scrisoarea, căci nu sîntem detectivi particulari, ci ziaristi comunisti, i s-a reproșat petenței că prea se referă la cîți bani primesc doctorii din Timișoara, cîți bani pretind ei pentru operații și alte asemenea „afirmații necontrolate care stîrbesc prestigiul corpului medical din Timișoara”. Aici, în prezenta anchetă vor apărea oameni cu nume deci nu „corpul medical din Timișoara”. Cît despre cît cer și ce primesc doctorii din Timișoara — oamenii în halat alb din frumosul oraș de pe marile Begăi — aceasta este o datorie, în primul rînd — ne referim desigur la analiză și măsuri — a organelor de partid și de stat din chiar Timișoara.

Doctor radiolog Elena Soreanu de la Spitalul de oncologie din Timișoara: „Într-adevăr, bolnava a făcut o complicație intestinală, una extrem de gravă. Noi nu avem serviciu de urgență și gîndindu-mă că 27 mai (ziua „trambalării”, n.n.) este sîmbătă și 28 duminică am trimis-o la spitalul județean. Am trimis și un bilet conferențiarului Petre Ignat, chirurg, în care precizam și diagnosticul: ocluzie intestinală. Cum conf. Petre Ignat era în concediu am primit înapoi și bolnava și biletul. Iață biletul, bine că l-am păstrat. Vă precizez că anterior trimiterii bolnavei Elena P. la spitalul județean, doctorița Poiană de la noi a examinat-o la raze și nu exista nici un dubiu asupra diagnosticului.

Bolnava ne-a fost trimisă înapoi greșit, necolegial. Apoi, în urma intervențiilor noastre a fost în sfîrșit primită. Dar operată după 50 de ore! Imens! Prea puțin scapă în aceste condiții. Sigur, bolnava, după șansa ce a avut-o scîpînd cu viață, ne trebuia retrimisă. Are o constituție extraordinară, o vitalitate ieșită din comun și putea și poate urma un tratament adecvat”.

Doctor Ferdinand Nistor, director ad-

junct al spitalului județean, nu știe nimic despre „pasarea” bolnavei, deși tot dînsul afirmă că elucidarea acestui caz i-a luat o lună. Din registrele ce le obținem aflăm și dînsul că n-am inventat nimic.

— Tovarășe director adjunct Nistor — întrebăm — în urmă cu mai bine de o lună mătușa bolnavei a fost în audiență aici, a semnalat ceea ce i se părea a fi o eroare și a cerut pe bună dreptate un răspuns. Ce răspuns i s-a dat?

— Chiar astăzi a fost întocmit, este în mina mea.

— Sînteți amabil să ni-l dați puțin?

— Nu este semnat și, apoi, ce, vrei dumneata să-mi corectezi greșelile de gramatică?

Nu voiam, firește, asta. Dar n-am putut să nu ne imaginăm felul în care directorul adjunct Nistor vorbește, de exemplu, cu un țaran sau un muncitor venit cu suferințele lui la spital. În câteva minute — stranie operativitate! — răspunsul este semnat și stampilat. Din păcate nu și modificat, căci este trist de formal. De pildă: „...În timpul internării situația bolnavei s-a complicat cu o ocluzie intestinală, fapt pentru care a fost operată la spitalul județean, clinica I chirurgie... „După cît timp? De ce nu a fost internată și operată imediat? Cine se face vinovat și ce măsuri s-au luat? La aceste întrebări trebuia să se răspundă și nu să se compună o narațiune, bună ea în cele gramaticale, dar greșită în ce privește etica medicală. Iată o altă mostră: „...Pentru aspectele sesizate de dumneavoastră s-a atras atenția cuvenită Spitalului nr. 2 Timișoara care are în subordine clinica de oncologie...”.

— Cui anume i s-a atras atenția, tovarășe Nistor, pentru ce și în ce mod?

— Am atras atenția tovarășei doctor Elena Soreanu pentru limbajul folosit față de bolnava.

— În ce mod?

— S-a telefonat acolo. Drastic! Pedeapsă pentru asemenea grave fapte și nicicum ridicol!! Un muribund este trimis la un spital, spitalul îl trimite înapoi comportîndu-se ca un serviciu de pompe funebre, apoi iar la spital, operată după 50 de ore și, culmea!, cineva este sancționat cu o mustrare telefonică!! Și cine? Nevinovatul. Ne pare rău, dar doctorul Soreanu a procedat corect trimițînd-o la spitalul județean și omenos cînd a reintervenit pentru ca bolnava să fie primită și operată.

Conferențiarul Petre Ignat este deosebit de enervat de această anchetă și franc fiind ne-o și spune. Umiliți, ne cerem frumos iertare și îl asigurăm că nu ne facem decît datoria de ziaristi și firește de oameni. Dacă oamenii se mai îmbol-

năvesc, sînt prost tratați prin spitale, un caz ar fi spitalul în care lucrează dînsul, și dacă unii dintre acești enervanți pacienți, scăpați prin șansă de la moarte, cer și ei dreptate, ce să facem, tovarășe conferențiar Petre Ignat?

— Nu este posibil ca la noi să se fi trecut așa ceva — ne asigură — deși eu în perioada aceea eram în concediu.

Cîțiva doctori mai tineri și cîteva asistente îl asigură respectuoși că s-a putut, totuși.

— Nu există, hotărăște dînsul asupra unui fapt care se încapăținează să rămînă fapt. În echipa de gardă de atunci, din 27 mai, aveți încredere?

Il asigurăm că încrederea noastră se îndreaptă cu precădere asupra echipelor de gardă.

Vin doctorii Bota și Mocanu — șefii echipei de gardă din 27 mai.

— Într-adevăr, am trimis-o înapoi pe bolnava Elena P. Am trimis-o greșit, este adevărat. Tot dintr-o greșeală a fost și operată atît de tirziu, după 50 de ore.

La comitetul municipal de partid, colectivul în care sîntem invitați să facem parte discutăm concluziile anchetei împreună cu secretariatul aceluiași comitet. Se reține că purtarea bolnavei de la un spital la altul a fost complet nejustificată, că reținerea ei de prima dată la spitalul județean era necesară și posibilă. Lipsa de cooperare a celor două spitale trebuie grabnic remediată. De fapt, navea despre care vorbeam a pus în primejdie viața bolnavei și salvarea ei — adevărat miracol — a rezolvat, cit a rezolvat, un fapt ce putea căpăta dimensiuni tragice. S-a stabilit de către secretariatul comitetului municipal de partid Timișoara ca în cadrul unei viitoare ședințe a consiliului oamenilor muncii să fie propusă sancționarea echipei de gardă de la spitalul județean. S-a mai stabilit ca aceste fapte nedemne cu etica unui medic să fie discutate în cadrul unei adunări generale a organizației de partid. De asemenea și în cadrul Colegiului medicilor și farmaciștilor din județul Timiș. Comitetul municipal de partid va lua legătura cu Direcția sanitară a județului Constanța (în raza căreia locuiește Elena P., n.n.) spre a fi convinsă și ajutată să se reintereze și în Timișoara, dacă dorește, în scopul continuării tratamentului bolii de bază.

Împreună am mai stabilit, fără greutate, ci doar cu necesara tristețe și revoltă, că omul nu e niciodată numai prilej de statistică și bilanț. Că atunci cînd moare un om, indiferent de numele sau de funcția sa, moare puțin și lumea. Și ce trist e!

E. SAVU

În FLACĂRA din 17 ianuarie 1976, sub titlul „Așteptăm nu explicații, ci rezolvarea cazului Ecaterinei Munteanu”, colegul nostru Mircea Fodoreanu prezenta situația nefirească în care se afla atunci profesoara E.M. din Oradea. Reușim din textul anchetei: Ivindu-se în urmă cu 5 ani (mai exact, la 1 septembrie 1970, n.n.) necesitatea transferării unor cadre didactice de la Liceul agricol Oradea la Liceul agricol Salonta (40 km cu trenul), era de ales, nu intrăm în amănunte, între Rozalia Szekely (5 ani vechime în unitate, mutată cu cîteva ani în urmă chiar de la Salonta, celibatară, inginer agronom) și Ecaterina Munteanu (8 ani vechime în unitate, mamă a 2 copii, inginer agronom). Cum R.S. împlinea peste cîteva ani vîrsta de pensionare, a fost menținută pe loc, iar E.M. a fost transferată la Salonta. După două trimestre aceasta nu a mai putut face naveta (80 de km dus și întors, plus distanța mare de la gara Salonta la școală), cu doi copii acasă și recent operată. Locurile de muncă ce i s-au dat ulterior au fost la fel de impropii la condițiile ei familiale și de sănătate. Urmarea a fost pensionarea de invaliditate cu gradul II, transformată în septembrie 1974 în gradul III, cu drept de muncă pentru recuperarea sănătății. De atunci, contrar prevederilor Codului Muncii (art. 133) Ecaterinei Munteanu i se refuză dreptul de a munci în condiții adecvate situației sale, deși a găsit înțelegere și sprijin la organele locale de partid care, cercetînd cazul, au cerut inspectoratului școlar să îl rezolve în mod legal și uman. (...) În cursul cercetării făcute la fața locului, am constatat și unele semne de rea-voință din partea forurilor școlare în acest caz.

Discutarea cazului s-a încheiat în ianuarie 1976 cu concluzia factorilor de răspundere de la județ care au participat la verificarea situației și cu promisiunea directorului Ion Vlădășel de la Liceul agricol Oradea că Ecaterinei Munteanu i se va asigura un post pînă la pensionarea Rozaliei Szekely — care împlinise vîrsta minimă de pensionare în noiembrie 1975 — pentru ca, apoi, să fie încadrată în locul acesteia.

De curînd însă E.M. a adresat redacției un nou memoriu, în care se plînge că lucrurile numai așa nu s-au împlinit. „În urma articolului publicat, am fost repus în drepturi și am funcționat la Liceul economic Oradea în perioada 1 februarie 1976—1 septembrie 1977. Dar, în anul școlar trecut, din nou am ajuns fără catedră și, abia în urma plîngerii adresate Comitetului județean de partid, mi s-a acordat un sfert de catedră (merceologie agricolă și desen tehnic). Deși pe parcursul anului școlar, o colegă fiind în concediu de naștere, puteam suplini orele ei de merceologie, acestea au fost suplinate de un maestru instruc-

tor, pentru că, atunci cînd a venit vorba despre mine, directorul a închis discuția prin aceste cuvinte semnificative: „Nici să nu audă inspectoratul școlar...”

Zilele trecute, în municipiul de pe Crișul Repede am încercat să descurcăm firele încalcate ale acestui caz rămas încă nerezolvat în ciuda asigurărilor și promisiunilor, se pare uitate. Așa am ajuns să constatăm o seamă întregă de lucruri ciudate. La fostul Liceu agricol, actualmente Liceul industrial nr. 4 Oradea, împreună cu inspectorul școlar Ioan Miercaș am căutat zadarnic explicația faptului că în carnetul de muncă al Ecaterinei Munteanu, încadrarea acesteia, la 1 octombrie 1962 este înregistrată în baza „Adv. 507, din 23 martie 1963” a școlii respective, act care nu poate fi găsit și a cărui invocare este ilogică, din moment ce E.M. fusese trecută în învățămînt, dintr-o muncă de cerce-

tor. Dumnealui v-ar fi spus tot ce trebuie în legătură cu tovarășa Munteanu, că are un dosar tare frumos pentru cazul ei”. Inspectorul recunoaște că în cazul E.M. „s-a făcut în adevăr o greșeală, atunci cînd cineva a spus că orele de la Școala generală nr. 14, libere în 1974, ar fi numai de geografie”.

— Cine a spus așa?

— Nu mai știu cine.

Interesant, pentru că la Comitetul județean de partid, tovarășul Mihai Vinturache, activist care se ocupă de școli, își amintește și ne spune — fără să-l întrebăm anume — printre altele, în legătură cu acest lucru: „Atunci m-am interesat insistent pentru soluționarea cazului. Am vorbit cu tovarășul inspector Ioan Miercaș. Chiar dînsul mi-a spus că toate orele sînt de geografie”.

La Liceul economic, împreună cu to-

tice la orice specialitate, nu putem să-i acordăm prioritate. Ea a făcut totuși Facultatea de agronomie...”

„Toată viața mea am învățat, mi-am făcut meseria corect și mi-am văzut de familie. Eram titulară în învățămînt; azi nu mai am unde lucra. Ce-am greșit? Cu ce sînt vinovată?” Așa întreabă Ecaterina Munteanu. Are dreptate? Semnatarul acestor rînduri răspunde fără nici o ezitare DA. Inspectorul general Ana Săndulescu ne vorbea de „luptă” dintre inspector și petență. Elocvent punct de vedere! În biroul directorului Ion Vlădășel este păstrat cu grijă, sub cheie, un dosar „tare frumos” cu acte care să „apere școala în „luptă” cu aceeași petență. „Pe multi i-a deranjat pînă și faptul că în articolul colegiului dumneavoastră se vorbea de profesoara Munteanu, ne-a spus tovarășul Mihai Vinturache. Ei vor să i se spună inginer agronom, nu profesoară, chiar dacă are atîția ani de catedră. Eu nu pot înțelege de ce la 1 septembrie 1976, cînd s-a pensionat tovarășa Szekely, directorul Ion Vlădășel nu și-a ținut promisiunea. Să-i fi oferit atîtea ore cite avea, dacă nu o catedră, dar să se fi ținut de cuvînt. Noi am încercat mereu s-o ajutăm. Ați văzut dealtfel că atunci cînd a existat un pic de bunăvoință s-a găsit și posibilitatea încadrării ei. Vă asigur că vom face totul pentru găsirea unei soluții de omenie și în concordanță cu legalitatea, pentru repunerea în drepturi a acestui om care, din titular în învățămînt, a ajuns să fie purtat pe drumuri ani de zile, cu destulă indiferență față de situația familială, față de starea sănătății sale.” Aceasta este de fapt și părerea altor activiști de partid de la Comitetul județean cu care am stat de vorbă. Rămîne doar ca omenia acestui punct de vedere să străbată și crusta indiferenței celor de la inspectoratul școlar. Fiindcă de prea multă vreme — prea multe amănunte o arată — aceștia s-au străduit nu să găsească o soluție omenescă și legală, ci să găsească unghiuri din care reglementările legale pot fi folosite la justificarea situației nefirești și nedrepte în care se află, de mult și într-adevăr fără nici o vină, Ecaterina Munteanu.

Sperăm că, cel puțin acum, forurile în drept vor trata acest caz conform cu prevederile clare ale legii privind rezolvarea sesizărilor oamenilor muncii. Lupta între un om — nu profesor, nu inginer, ci om! — și inspectorat este, evident, inegală. Dar mai este și nedreaptă și absurdă. Profesori de diverse materii, inspectorii școlari, ca și directorii de școli, rămîn — și avem dreptul să le cerem să rămînă — rămîn, toți deopotrivă, dascăli la cea mai de preț dintre catedrele lumii — catedra omeniei.

DORIN GHERGHINESCU

„Flacăra” revine Inspectorii școlari rămîn, trebuie să rămînă, dascăli la catedra omeniei

tare fără să o ceară — prin ordinul nr. 100, din 20 septembrie 1962, al Consiliului Superior al Agriculturii. În cazul transferului în interesul serviciului cu care E.M. plecă din unitate la 1 septembrie 1970, o corectură operată în carnetul de muncă este iarăși ilogică și inexplicabilă chiar pentru Maria Nistor, secretara școlii, cea care a făcut corectura. Directorul Ion Vlădășel lipsește din localitate, dar directorul adjunct Vasile Nistor se străduiește să demonstreze reducerea numărului de ore pe care le puteau preda agronomii, în anul școlar 1970/71 față de anul anterior, lucru pentru care conducerea școlii a cerut atunci ca E.M. — ca și Rozalia Szekely, dealtfel — să fie încadrate în altă parte. Ei bine, după insistente calcule, făcute de directorul adjunct și de inspectorul școlar, cifrele se încapăținează să arate un spor de asemenea ore nu în primul, ci, culmea, în al doilea an luat în discuție. Planurile de învățămînt și de școlarizare de atunci nu pot fi găsite. Concluzia inspectorului Ioan Miercaș este că rezultatul acestor calcule „nu ne ajută”. Sîntem, evident, de acord, și încă fără nici o rezervă... Ni se mai spune că R.S. a rămas, pînă la urmă, la școală pentru că i s-a admis să predea totuși și ore pe care ministerul dispusese să nu le mai predea agronomii. „Ce păcat că lipsește tovarășul director!, ne spune Maria Nis-

tor. Dumnealui v-ar fi spus tot ce trebuie în legătură cu tovarășa Munteanu, că are un dosar tare frumos pentru cazul ei”. Inspectorul recunoaște că în cazul E.M. „s-a făcut în adevăr o greșeală, atunci cînd cineva a spus că orele de la Școala generală nr. 14, libere în 1974, ar fi numai de geografie”.

— Cine a spus așa?

— Nu mai știu cine.

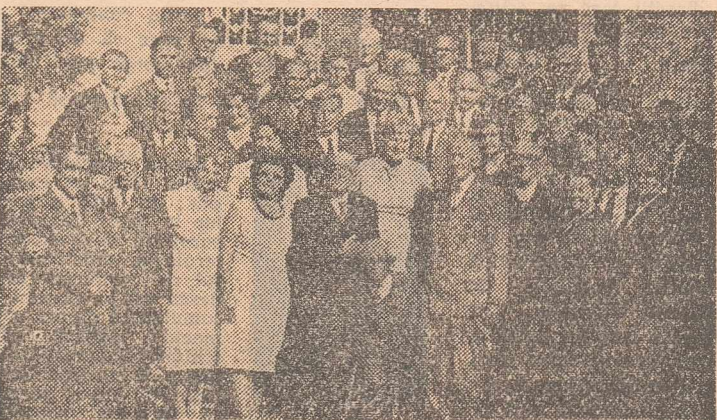
Interesant, pentru că la Comitetul județean de partid, tovarășul Mihai Vinturache, activist care se ocupă de școli, își amintește și ne spune — fără să-l întrebăm anume — printre altele, în legătură cu acest lucru: „Atunci m-am interesat insistent pentru soluționarea cazului. Am vorbit cu tovarășul inspector Ioan Miercaș. Chiar dînsul mi-a spus că toate orele sînt de geografie”.

Din partea Direcției sanitare a județului Tulcea :

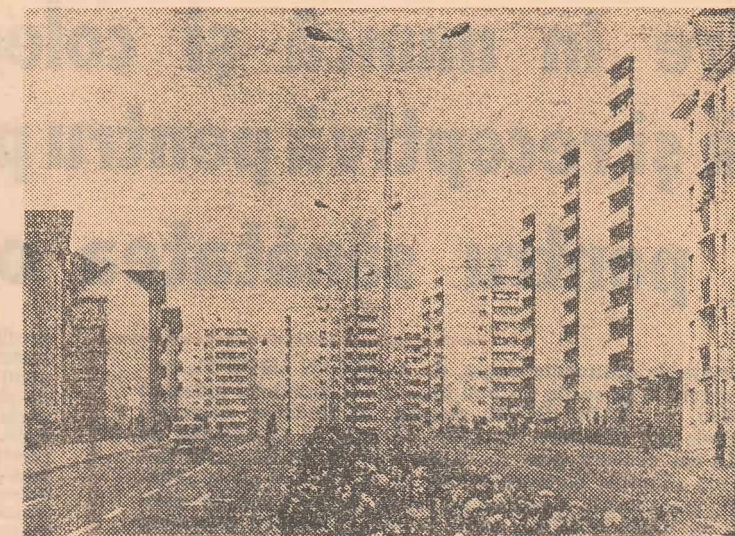
„Privind cercetarea și rezolvarea scrisorii adresate de dr. Gabriela Bendescu, medic medicină generală adultă, stagiar la Dispensarul medical al comunei Independența, județul Constanța, adresată revistei FLACĂRA : în scrisoare, G.B. solicită aprobarea transferului soțului, dr. Mircea Bendescu, medic medicină generală, stagiar, de la Dispensarul medical comunal Dăeni, județul Tulcea, la dispensarul din comuna Independența. În urma reanalizării situației familiale a tovarășului doctor Bendescu, precum și motivelor pentru care se solicita transferul acestuia, Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Tulcea a aprobat transferul dr. M.B. în județul Constanța“.

În cursul lunii iulie, fiind în stațiunea Singeorz-Băi, am avut ocazia să vizităm cele două mori de apă de pe malul drept al Someșului, clădite la capătul orașului, la ieșirea către comuna Maieru. Am aflat că una dintre ele, cea mai frumoasă, cu o vechime de 224 ani, din păcate se află într-o stare deplorabilă. Prin acoperișul de șindrilă, acum spart în foarte multe locuri, apa se prelinge în voie atunci când plouă — cele câteva bucăți de material plastic montate pe acoperiș nu au, practic, nici o eficiență; pereții au prins igrasie, încep să se deterioreze. Moara funcționează totuși, adică aduce venituri, ne întrebăm cine trebuie să se ocupe de păstrarea și întreținerea ei? Este o clădire veche, este păcat să se degradeze astfel. (Rica Munteanu, Roman și Valeria Mărculeșcu, București)

Fiind în tabăra turistică de la Dumitrești, județul Vrancea, împreună cu un grup de uteciști am plecat în ziua de 23 august 1978 să vizităm împrejurimile taberei cu un mijloc de transport în comun, autobuzul 31-BZ-925, al întreprinderii de transporturi auto Buzău, autobaza nr. 4 Rm. Sărat, județul Buzău. Am plecat din Dumitrești spre Vintileasa, cu autobuzul respectiv, la orele 13,30; în autobuz s-au urcat foarte mulți călători, iar șoferul, un tovarăș pe nume Iaru sau Jaru, a încasat banii fără a elibera tichete de călătorie. La întoarcere, întâmplarea a făcut să ne suim în același autobuz, având același conducător auto; acesta a procedat întotdeauna, luându-le banii oamenilor la coborire așa, la mica înțelegere. Cerindu-le la rindul nostru tichetele de călătorie, ni s-a răspuns : „miine seară !“, urmate de injurături proferate atât de șofer cât și de însoțitorii acestuia. Sperăm ca prin publicarea acestor rânduri astfel de situații penibile să fie evitate în viitor. (Scrisoarea este adresată de către un grup de uteciști și cadre didactice din județul Ialomița, în numele căroră semnază Emilia Sirbu și Elena Ghiță de la Școala generală Buești, Ialomița)

Nu demult, la Orăștie, într-un cadru festiv, a avut loc întâlnirea celor care acum 50 de ani au absolvit Liceul „Aurel Vlaicu“, adică promoțiile anului 1928, seriile din iunie și septembrie, cu examen de tranziție pentru clasa a VIII-a. Au fost de față 27 de foști absolvenți împreună cu profesorul lor de limba română, Constantin Ionescu, lipsind profesorii în viață Victor Iacob și dr. Ivan Solomon, reținuți acasă de greutatea celor 90 de ani pe care-i înfruntă profesorul Petru I. Ionescu, reținut pentru o comunicare la Academie și compozitorul Savel Horceaș, de asemenea, pentru activități survenite în mod neprevăzut; au fost însă prezenți cu sufletul, așa cum am consemnat în scrisorile și telegramele trimise, prin care au

Printre peisajele citadine ale României moderne, vă trimitem această fotografie reprezentând una dintre cele mai noi zone

Din partea Consiliului popular al județului Caraș-Severin : „Referitor la scrisoarea unui GRUP DE LOCATARI al blocului GSCFI din Băile Herculane, vă comunicăm următoarele : din cercetările efectuate s-a constatat că se confirmă în parte cele sesizate. Întreprinderea balneară și de turism Băile Herculane a facturat greșit suma de 9 771 lei către Grupul de șantieri Caransebeș, sumă ce reprezintă încălzirea și apa caldă menajeră pentru cele 8 apartamente pe timp de 5 luni. Totodată s-au luat măsuri ca suma să fie redusă la 4 419,35 lei, revenind în medie pe apartament 110,48 lei lunar“.

Din partea CPMB — ICRAL „Foisor“ :

„Urmare notei publicate în revista FLACĂRA, în cadrul paginii „Flacăra la dispoziția dumneavoastră“, nr. 33/1978, prin care cititorul NICOLAE NEDELESCU, locatar al apartamentului 2 din București, șoseaua M. Bravu 85—89, blocul C. 16, sesizează că zgomotul produs de electropompele stației de hidrofor sunt insuportabile, vă comunicăm următoarele : stația de hidrofor nu este în exploatarea ICRAL și aparține de ICAB, fiind preluată prin decizie CPMB 1023/1964. Deoarece ICAB nu s-a preocupat de găsirea unei soluții de diminuare a zgomotului în așa fel ca nivelul fonic să se înscrie în limitele admise de CSAMB, am comandat la I.P.B. efectuarea unui studiu privind rezolvarea acestei probleme. Rezultatul va fi trimis la ICAB pentru a se lua măsurile corespunzătoare“

Din partea UCECOM : „Referitor la sesizarea cititorului Gheorghe Tănase, din

din ansamblul de construcții din ultima vreme executate în Miercurea Ciuc : „Bulevardul Frăției“. (N. Tokacek)

București, strada Frunțuș Tudor Constantin nr. 5, bloc 40 B, apartament 54, sectorul 4, vă facem cunoscut că din cauza lipsei reperului „PL-500“, s-a întocmit proces verbal pentru înlocuirea televizorului său. Față de această situație, considerăm sesizarea rezolvată“.

N.R. — Firește că ne bucurăm acest lucru, ne întrebăm însă cum consideră cei în drept lipsa de pe piață a acestui tip de solicitat reper TV „PL-500“? Pentru că tovarășul Gheorghe Tănase nu este singurul care nu poate viziona programele noastre datorită absenței de pe piață a acestei lămpi !

Din partea Spitalului clinic de adulți Cluj-Napoca :

„Urmare scrisorii lui Nastasia Roșu, care solicită sprijin în rezolvarea problemei locative : vă facem cunoscut că solicitanta este înscrisă la poziția 1 — pentru locuință cu 4 camere — din tabelul nominal cuprinzând ordinea de prioritate a personalului încadrat și îndreptățit a primi locuință din fondul de stat pe anul 1979. Pentru rezolvarea cit mai grabnică a acestei situații, s-a solicitat Consiliului popular al municipiului Cluj-Napoca repartizarea, cât mai urgent posibil, a unui apartament cu 4 camere“.

Mă numesc Mihai Socoliuc, locuiesc în București. Acum cînd în urma intervenției revistei FLACĂRA la forurile competente, sînt titularul unui post telefonic — de care aveam atîta nevoie ! — vă rog să primiți, și totodată transmiteți celor în drept prin intermediul acestor rînduri, mulțumițiile mele cele mai sincere, împreună cu regretul că poate timpul consumat în rezolvarea cererii mele, poate minore, dar vitale pentru subsemnatul, ar fi fost mai util în soluționarea altora, mult mai importante. Încă o dată, vă rog să primiți mulțumițiile mele.

Sîntem un grup de locatari din orașul Constanța, domiciliuți pe strada Ștefan cel Mare nr. 44, blocul M. 16, nemulțumiți de modul în care au acționat organele locale la sesizarea făcută de către noi în legătură cu poluarea mediului înconjurător în zona restaurantului „Marea Neagră“, situat în fața blocului nostru — situație relatată în scrisoarea adresată în mai a.c. Consiliului popular al municipiului. Este drept că am primit un răspuns, pe care îl anexăm în copie, în care, recunoscîndu-se de fapt că aveam dreptate, se promiteau măsuri urgente, cum ar fi folosirea combustibilului motorină, în loc de cel ușor lichid, pentru evitarea fumului, instalarea unor site pe coșurile de evacuare ale grătarelor etc. La ora de față nu s-a produs însă nici o ameliorare, iar nouă ne este imposibil să deschidem ferestrele, fiind inundată de fumul, gazele și mirosul grătarelor pentru mititei. În aceste zile de vară mai ales, situația a devenit insuportabilă, noi fiind total lipsiți de aer curat, ca să nu mai spun că ne-a fost imposibil să facem o elementară aerisire a apartamentelor în care locuim. (Ing. Corneliu Enăchescu)

Din partea Consiliului județean al sindicatelor Succava : „Privind rezolvarea scrisorii pe care Herta Zahariuc a adre-

sat-o redacției FLACĂRA : analizînd împreună cu conducerea Fabricii de brînzeturi Vatra-Dornei cele conținute în scrisoare, s-a constatat că H.Z. are dreptate, deși anterior a refuzat să lucreze pe un post care să-l asigure o activitate continuă. Tîndu-se totuși seama de munca depusă pînă în prezent, precum și de faptul că urmează cursurile de calificare la locul de muncă, ea a fost repusă în drepturi. La ora actuală, Herta Zahariuc muncește la secția ambalaj din fabrică“.

În ziua de 16 august am vizitat „Peștera Muierii“ din nord-vestul Olteniei. Am văzut lucruri minunate, dar am fost neplăcut impresionat de sistemul de exploatare al acestui bun național : ghidul a încasat taxa de 2 lei de persoană, fără să emită bilete. Deci, banii aceștia, în jur de 50—60 de lei pe serie de vizitatori — și sînt cinci-șase serii pe zi — intră în buzunare particulare. Cel puțin la Peștera Polovraci, cițiva copii, ghizi de circumstanță, rezumă prețul la „cît vrei să dai și dumneavoastră !“ De asemenea fotografiile făcute în Peștera Muierii, realizate pe hîrtie de proporții reduse și de calitate inferioară, la prețul de 7 lei bucata, aduc un plus de venituri ilicite celor care exploatează peștera ca pe un bun personal. Nu se pot oare găsi alte soluții ? (C. Burtea, Focșani, strada Engels nr. 3)

Din partea U.J.C.C.C. Ilfov : „În legătură cu articolul „La tabla ondulată...“ publicat în revista dumneavoastră nr. 29/1978, vă comunicăm următoarele : Biroul executiv al Cooperativei de consum Măgurele, întrunindu-se pentru a analiza cele sesizate în articol, a hotărît prin Decizia nr. 51 din 24 iulie a.c. următoarele măsuri : a. — schimbarea lui ION TANASE din funcția de merceolog și trecerea sa în funcția de muncitor necalificat, fără atribuțiuni gestionare ; b. — gestionarea VALERIA TANASE a fost înlocuită de la cofetăria Măgurele, solicitîndu-se în același timp prin adresa nr. 2332/27 iulie a.c. Oficiului de pensii al sectorului 6 să fie repusă în drepturile de pensionară ; c. — muncitorul necalificat CONSTANTIN DIACONU se transferă de la cofetărie la depozitul de mobilă în funcția de încărcător-descărcător ; d. — muncitorul necalificat COSTEL SAVA se transferă de la Terasa „Dumitrana“ la dispoziția șefului unităților comerciale din complex, pentru a fi folosit la încărcări-descărcări și sortări de ambalaje. Totodată vă mai informăm că aceste măsuri au fost aduse la cunoștința oamenilor muncii din cadrul cooperativei, cu ocazia ședințelor de lucru, urmînd ca noua conducere a cooperativei să avînd ca președinte pe tovarășul Ion

Popescu să acționeze fără îngăduință, pentru a lichida total aspectele negative din cadrul cooperativei de consum Măgurele. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat“.

În ziua de 3 iulie a.c., în revista FLACĂRA a apărut o scrisoare semnată de subsemnatul împreună cu alți 18 membri ai asociației de locatari din strada Karl Marx nr. 22 Bacău, în care sesizam că deși termenele legale au trecut de mult, iar noi am plătit toate taxele cerute, O.J.C.V.L. Bacău nu au instalat nici pînă astăzi antena colectivă de radio-TV, și nici nu ne-au restituit sumele în cauză, așa cum am solicitat în mod oficial, vîzînd întîrzierea. Cu toate acestea, nici pînă astăzi această instituție nu a catară să rezolve problema noastră în vreun fel sau să ne restituie banii plătiți pentru niște instalații inexistente, nimeni de aici, în urma apariției scrisorii noastre, nu s-a deplasat pînă la fața locului pentru a verifica starea de fapt, ca și cum o sesizare apărută în presa noastră centrală n-ar impresiona pe nimeni, cu atît mai mult cu cît, în astfel de cazuri credem că este absolut obligatoriu ca o instituție vizată să dea, celor care o reclamă public, un răspuns. (Dan Teodorescu, Bacău)

Mă numesc Simion Moroșeanu, domiciliu în București, strada Lotriore nr. 13—15, bloc V. 41, ap. 1, sectorul 4. Blocul nostru a fost dat în folosință în cursul lunii iunie a acestui an, executat fiind de lotul din Arad într-un mod cu totul necorespunzător. Tavanele sînt denivelate și pătate, ușile nu se închid, lipsesc balamalele la uși, broaștele sînt defecte, lipsesc pragurile de la uși, în încăperi este un curent teribil. Nu avem calorifere în baie, în loc să fie puse în baie, caloriferele au fost instalate în niște boxe aflate între etaje. Dacă nu se iau măsuri urgente, nu știm ce vom face la iarnă în aceste condiții. Trustul de construcții industriale Arad, prin persoana tovarășului Morariu, ne-a cerut să facem o listă cu remediile necesare, am făcut-o, au trecut de atunci mai bine de trei luni și nu s-a făcut nimic.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13.
● „FLACARA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

- **Aristică Bejenaru** — com. Belcești (Iași). Consiliul popular comunal v-a repartizat o casă unde puteți locui și v-a acordat un ajutor ocazional.
- **Dumitru Baltes** — Călărași. Veți fi reinscris la pensie de la 1 octombrie 1978, dată cînd veți împlini vîrsta de 65 de ani.
- **Mina Cîrlova** — București. Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 1 v-a aprobat extinderea solicitată.
- **Stelian Păun** — Tirgoviște. Lucrarea dv. a fost înaintată pentru verificare și apreciere la I.C.P.P.D. București, de unde vi se va comunica rezultatul.
- **Valentin Bălescu** — Drobeta Turnu-Severin. Sînteți în evidența Consiliului popular municipal pentru atribuirea unui spațiu din fond locativ de stat.
- **Ana Olteanu** — com. Basarabi (Constanța). Vi s-a aprobat transferul la cerere pentru noul loc de muncă.
- **Anton Daraban** — Timișoara. Soția dv. a fost încadrată la Centrul teritorial de calcul electronic Timișoara.
- **Mircea Ganea** — municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Sînteți pe tabelul de prioritate, urmînd a primi un apartament din cota pe care întreprinderea trebuie s-o primească în cursul acestui an.
- **Eugen Petre** — Moldova Nouă (Caraș-Severin). Scrisoarea dv. nu este clară. Reveniți.
- **Elena Borș** — Iași. Am fost informați că sînteți deocamdată, încadrată temporar, pînă se vor crea posibilități pentru un contract pe durată nedeterminată.
- **Sultana Gherasim** — Birlad, Violeta Drăgulin — Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ilcana Vîntilescu cu Crălia Neagrău — București. Scrieți-ne !
- **Ilie Ioniță** — Timișoara, Gheorghe Oancea — Comarnic, Aci Vuap — Constanța, Victor Blănaru — București. Problemele dv. sînt strict de instanțele judecătorești, unde vă recomandăm să vă adresați direct, nu prin mijlocirea unui organ de presă.

MARGA NEDELEA

Corectitudine, dăruire în muncă și colegialitate, atmosferă responsabilă și receptivă pentru promovarea noului în medicină, pentru sănătatea oamenilor

● Zilele trecute, la sediul redacției noastre, a avut loc o masă rotundă pe probleme medicale. Plecându-se de la discutarea noii apariții editoriale „Probleme actuale și concepții noi în patologia gastro-duodenală” de Ioan Pușcaș, s-a ajuns, după cum se va vedea mai jos, la un larg schimb de opinii în domeniul gastroenterologiei și, prin extindere, la chestiuni legate de aspecte mai vechi și mai noi ale activității medico-sanitare.

Au luat parte — în ordinea alfabetică — prof. dr. DUMITRU BURLUI, șeful secției de chirurgie de la Spitalul clinic „Caritas”, președintele Societății naționale de chirurgie, dr. PETRU CONTRAȘIU, medic specialist la Spitalul județean Zalău, dr. RADU DOBRESCU, medic primar, șeful secției de boli interne, directorul Spitalului județean Rimnicu Vilcea, conf. dr. BENEDICT GHEORGHEȘCU, șeful Clinicii de gastroenterologie de la Spitalul clinic „Fundeni”, secretar al Societății

naționale de gastroenterologie, dr. AUGUSTIN LENGHEL, medic specialist la secția de boli interne I a Spitalului județean Oradea, dr. RADU OZUN, director al Direcției asistenței medicale din Ministerul Sănătății, secretar al Comitetului de partid din minister, prof. dr. IOAN POP D. POPA, șeful Clinicii de chirurgie cardiovasculară de la Spitalul clinic „Fundeni”, președintele Comisiei naționale pentru educație sanitară, dr. IOAN PUȘCAȘ, medic primar la Spitalul orașenesc Simleu Silvaniei, șef de lucrări dr. SANDU STOICHIȚĂ de la Policlinica universitară „Vitan”, vicepreședinte al Societății europene de endoscopie și al Societății europene de proctoscopie.

Din partea redacției au fost prezenți LIVIU TIMBUS și OVIDIU IOANIȚOIA. Fotografiiile au fost executate de ION PREDOȘANU.

Redacția :

Avem cu toții în față recenta lucrare a doctorului Ioan Pușcaș, eveniment editorial cu largi și profunde implicații în domeniul vast al gastroenterologiei. Monografie care vine să consacre fecunda activitate a unui modest dar deosebit de activ și perseverent cercetător, reprezentată o nouă și elocventă dovadă a grijii permanente pe care partidul și statul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, o consacră creației originale, activității de cercetare științifică, de promovare a noului. Nimic mai concludent, mai ilustrativ în acest sens decât exemplul viu, decât acest caz etalon : într-un mic orașel de provincie, la un modest spital orașenesc, ca urmare a condițiilor optime de muncă și viață, a permanentului sprijin moral și material acordate prin grija organelor de partid și de stat, un cercetător necunoscut ajunge la descoperiri prioritare. Un exemplu între multe altele desprins din marea bătaie pentru sănătate, din apriga confruntare cu tainele necunoscutului, dar care și el, înainte de orice, aduce dovada uriașului potențial creator al poporului nostru, descătușat și valorificat mai mult ca oricând în acest deceniu al calității, potențial în care, prin atenția și activă preocupare a secretarului general al partidului nostru, stârca de sănătate a populației ocupă un loc de cinste în Programul partidului, ca un element de bază în calitatea vieții, în menținerea vigorii și tinereții întregii națiuni.

Sandu Stoichiță : Doresc în primul rând să aduc felicitări doctorului Ioan Pușcaș, acestui om foarte modest însă extrem de perseverent a cărui recentă lucrare ilustrează o complexă cercetare spre progresul științei. Apariția cărții ne permite să avem o viziune mai de ansamblu asupra stadiului actual al gastroenterologiei și asupra perspectivelor ei de viitor.

În continuare aș dori să abordez câteva probleme privind vastul domeniu al gastroenterologiei. Doresc să reamintesc faptul că în țara noastră, datorită condițiilor de muncă și viață asigurate oamenilor de știință cu ajutorul partidului și statului nostru și prin grija expresă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dispunem de cadrul adecvat ca să apară astfel de oameni și astfel de cărți. Iată, pe scurt, care sînt, după părerea mea, problemele majore în gastroenterologie și care sînt căile pentru rezolvarea lor. Problemele majore se referă în primul rând la orientarea gastroenterologiei spre diagnostic precoce și terapie intensivă. Aceasta înseamnă că va trebui să creăm o adevărată școală de gastroenterologie. În această privință un rol mare va trebui să-l dețină Ministerul Sănătății, noua lui conducere, care, sperăm, se va dovedi mult mai activă în promovarea noului, a progresului. Avem nevoie în primul rând de unități integrate : învățămînt-cercetare și practică medicală cum a fost și precizeze în repetate rânduri secretarul general al partidului nostru. Acest modul integrat trebuie să existe în toate centrele universitare. Nimeni nu poate deține monopolul în domeniul cursurilor de gastroenterologie. Eu am atras atenția de mai mulți ani că trebuie să procedăm de urgență la instruirea cadrelor necesare, deoarece vom beneficia în curând de aparate moderne, costisitoare, iar noi ne vom găsi în situația de a nu le folosi din lipsă de cadre specializate. Iată deci că va trebui să formăm medici în gastroenterologie, să le facem cursuri practice. Mi s-a spus : „cum să faceți dumneavoastră cursuri practice, cînd nu

aveți o bază ?”, mi-a răspuns fosta conducere a ministerului. Dar această bază de învățămînt mi se poate da oriunde, oricînd, e stupid ca unui om care dorește să învețe pe alții să nu i se ofere această posibilitate. În al doilea rînd consider că trebuie să avem un plan unic de dezvoltare, pentru ca aceste unități să fie înființate în toate județele. Dacă ne vom uni toate eforturile cu colectivul de la Cluj-Napoca, condus de profesorul Dumitrașcu, cu ceea ce face profesorul Berindei la Timișoara și cu ceea ce încearcă să facă dr. Stanciu la Iași, atunci într-o perioadă de 5—10 ani vom avea un număr mare de specialiști. Dar în specialitatea respectivă avem nevoie nu numai de medici, ci și de cadre medii sanitare. Cu un an și jumătate în urmă, profesorul dr. Gavriluș m-a rugat să pun în funcțiune un fibroskop care tocmai îi sosise. L-am luat, l-am pus în funcțiune și am cerut apoi să se trimită asistenței și medicilor ca să învețe minuirea lui astfel ca, după un an, doi să poată efectua singuri endoscopii. Nu s-au trimis cadre și aparatura stă nefolosită. Acesta este doar unul din exemplele din București. Criticăm mașinile care zac în întreprinderi. De ce să nu arătăm în coloanele presei noastre că și în unitățile sanitare se produc asemenea anomalii. Mai doresc apoi să semnalez o altă anomalie : modul în care școala națională de gastroenterologie este reprezentată în străinătate. Se mai întîmplă ceva : oamenii care lucrează sînt foarte ocupați, la clinică, cu studenții, cu partea de cercetare și n-au timp să se ocupe de problemele de „culise”. Sînt alții în schimb care trag sforile. Se autopropon sau propun delegații fără merite științifice deosebite. Apreciez această situație drept intolerabilă.

Pop D. Popa : Mă bucur foarte mult că asistăm astăzi la o dezbateră consacrată unei importante lucrări de gastroenterologie. Prezenta masă rotundă va contribui, apreciez eu, la îmbunătățirea unor probleme privind activitatea de valorificare a inteligenței românești, a capacităților creatoare a cercetătorilor noștri din domeniul medical, de ziderate scumpe partidului nostru, tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a făcut de atîtea ori recomandarea de a se face totul pentru promovarea gândirii originale, pentru traducerea în practică a ideilor novatoare. Pe plan mondial, ideile originale sînt considerate ca fiind cele mai scumpe pentru că ideile novatoare sînt în general puține în viața unui om. Tocmai pentru acest motiv ele trebuie să fie căutate, să fie descoperite, stimulate și ocrotite. Ne revine tocmai de aceea îndatorirea permanentă de a descoperi și încuraja inițiativele valoroase, de a susține talentele originale care reușesc să creeze ceva în activitatea profesională. Un asemenea caz este și cel al doctorului Ioan Pușcaș care a reușit să scrie o monografie interesantă ce tratează o problemă de mare actualitate.

În altă ordine de idei s-a vorbit aici despre modul cum sînt folosite unele aparate și instalații medicale. În general avem ceea ce ne trebuie, dar am impresia că pe undeva gospodărirea acestor bunuri nu a fost făcută în mod rațional. Pe parcursul anilor s-a verificat acest lucru și s-au adus multe îmbunătățiri în teren dar nu suficient. Dar, cum s-a spus aici,

ar fi bine să analizăm împreună cu Ministerul Sănătății această situație. Este necesar să formăm câteva unități cu caracter de vîrf — așa cum s-au dat de altfel indicații la conducerea superioară de partid — și anume acolo unde viața ne confruntă din ce în ce mai mult cu o patologie medicală nouă. În acest mod vom realiza atît asistența medicală de vîrf, cercetare, cit și activitate didactică, respectiv integrare, așa cum ne-a recomandat secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Radu Ozun : Vreau să fac o mică intervenție la ceea ce a spus tovarășul profesor Pop D. Popa privind valorificarea ideilor valoroase. Sînt printre cei care, timpuriu, au făcut demersuri ca în practica medicală să se facă pași hotărîtori pentru promovarea celor considerați capabili și foarte utili procesului instructiv-educativ și de formare a cadrelor. Din păcate, în lumea medicală se poate constata uneori existența unui fenomen de respingere a noului, a unor idei și inițiative sosite din rețea.

Redacția : Vă reamintim că tovarășul dr. Sandu Stoichiță a vorbit despre înmormintarea unor idei valoroase la nivelul ministerului.

Radu Ozun : Eu am reținut cu foarte mare atenție ceea ce a spus tovarășul dr. Sandu Stoichiță și am rămas impresionat de tăcerea care s-a lăsat în jurul propunerilor sale, propuneri despre care nu am avut cunoștință în acest răstimp scurt de cînd sînt în Ministerul Sănătății.

Redacția : Problemele noului, ale creației originale de medicamente și procedee terapeutice n-au stat niciodată în atenția dumneavoastră ?

Radu Ozun : Eu lucrez în cadrul unei direcții care se ocupă de asistența medicală a populației și care în mod normal trebuie să se ocupe, printre altele, și de stimularea și grăbirea valorificării noului. Dar dați-mi voie să reamintesc că pentru aceste probleme avem instituții specializate, existînd Academia de Științe Medicale, institutele de specialitate care se ocupă cu promovarea noului, comisiile de specialiști din Ministerul Sănătății, sau tot atîtea compartimente care au menirea și competența să aprecieze valoarea unui medicament sau a unui procedeu terapeutic, dar care nu se recomandă pînă în prezent printr-o activitate meritorie, eficientă. Avem acum o lege — legea privind asigurarea sănătății — care vine să facă ordine în domeniul atît de important al sănătății publice și eu consider că multe din problemele care sînt încă restante, mai ales în domeniul progresului și cercetării științifice medicale, se vor rezolva, pentru că așa cum prevede legea, cei ce nu-și vor face datoria vor fi trași la răspundere.

Pop D. Popa : Legat de întrebarea „de ce se îngroapă sau unde s-au îngropat ideile noi” etc., cred că pe undeva lucrurile au fost privite în mod funcțional de către unele persoane care purtau responsabilitatea traducerii în practică a acestora. Poate că nu le-au înțeles, nu au avut curajul să răspundă de realizarea lor, sau au avut alte motive. S-a procedat

greșit, deoarece orice inițiativă, orice propunere, trebuie să se bucure de cuvenită atenție și considerație. Cunoscut un profesor de chirurgie cardiacă, care a descoperit și perfecționat cele mai bune valve artificiale. Tot el a organizat unul dintre prestigioasele laboratoare de cercetare din țara lui, care la ora actuală are realizări universale recunoscute. L-am întrebat : „Cum rezolvi problemele propunerilor de investiții ?” Mi-a spus clar : „Accept orice idee mi se sugerează, orice propunere, chiar dacă sînt uneori convins că propunerea respectivă este nerealizabilă, că are o notă fantezistă, că este vecină cu utopia. Numai după terminarea verificării ei practice am dreptul să o resping”. Dacă-mi vin 100 de astfel de propuneri din care 99 le arunc la coș și pot să pun în aplicare doar una singură, aceasta îmi permite să acopăr toate cheltuielile investite pentru verificarea celorlalte și îți închipui că mai ai și un profit. De aici o concluzie : nimeni și nimic nu ne dă dreptul să privim ab inițiu cu neîncredere o idee originală. Idei noi, valoroase, nu ne vin neapărat numai din partea unor medici sau cercetători consacrați. Multe aparțin studenților, medicilor tineri, multe se găsesc chiar în tezele lor de diplomă sau doctorat. Din păcate, multe se pierd pe drum, dispar sub tăvălugul timpului, deoarece ele nu ajung să fie cercetate și materializate într-o instituție specializată, cîntă anume pentru acest scop.

Redacția : Într-un interviu acordat revistei noastre ați făcut o propunere în acest sens.

Pop D. Popa : M-am gândit la înființarea unei unități, nu știu cum să o denumim, în cadrul căreia omul care are o idee originală să aibă posibilitatea să și-o materializeze.

Redacția : Deci un fel de „INCREST” pentru probleme medicale ?

Pop D. Popa : Să-i zicem așa. Consider acest lucru util deoarece și eu, în viața mea, a trebuit să trec prin asemenea situații. În 1954 am creat o inimă artificială cu un colectiv de entuziaști, invenție brevetată, premiată, dar care a rămas în fază de prototip. La ora actuală cumpărăm din străinătate cu niște sume exorbitante inimi artificiale. S-a realizat anii trecuți cardiostimulatorul românesc al cărui cost per bucată era aproximativ 1000 lei. Și el a fost abandonat de Ministerul Sănătății, deși cu unul din aparatele noastre un bolnav a supraviețuit peste 2 ani. Astăzi aducem din import cardiostimulatoare ce costă peste 20000 lei bucată pe care le plătim în valută.

Sandu Stoichiță : Cert este, dragi tovarăși, că numeroase propuneri valoroase s-au îngropat acolo la dumneavoastră în sertar, dar în sertarele fostei conduceri a ministerului. Mă rog, sper că de acum înainte lucrurile vor merge mai bine.

Radu Ozun : Cred că este bine să concretizăm.

Sandu Stoichiță : De acord. Iată un exemplu : în 1972 a avut loc la Paris Congresul european de gastroenterologie, unde comitetul de conducere m-a desemnat să prezint o comunicare despre stomacul operat. În schimb, Congresul național de gastroenterologie nu mi-a permis să prezint raportul aici, în țară. Într-o situație asemănătoare s-a găsit și doctorul Pușcaș. Este vorba nu de un fenomen întîmplător, ci de unul periodic. A luat cineva puterea ca profesor, ca președinte, ca vicepreședinte, ca secretar al unei societăți, ei bine, în anumite cazuri, el face ce pofteste. Am pică pe unul fiindcă e mai bun ca mine sau tînde să devină, atinge-l ! El atîng o dată, de două ori, de cinci ori, de zece ori, pînă l-am înmormintat. S-a vorbit aici despre lipsa de curaj. Să ne înțelegem : una este lipsa de îndrăzneală și alta dorința expresă de a pune obstacole afirmării noului și valorilor. Trebuie să fim foarte clari : una e să fii fricos și alta răuvoitor sau rău intenționat.

Dumitru Burlui : Eu aș începe cu o întrebare. Care este, tovarășe doctor Pușcaș, situația dumneavoastră în momentul de

față? Mai aveți greutăți? Meritele dumneavoastră au fost recunoscute?

Ioan Fușcaș: Situația actuală este, pot zice, foarte bună. Muna fiindcă, în sfârșit, respir liber și liniștit.

Am ajuns aici pentru că am primit permanent din partea organelor de partid și de stat un sprijin ferm și substanțial. Am avut la dispoziție aparatura necesară cercetărilor, mi s-a dat ocazia să particip la diferite manifestări științifice în străinătate, spre a mă lămuri, prin comparații cu realizările pe plan mondial, unde mă aflu și ce drum îmi mai rămâne de parcurs. Tovarășa academicienilor doctor inginer Elena Ceaușescu s-a interesat de cercetările mele și m-a ajutat să le continui și să le adâncesc. Vreau să mulțumesc din toată inima secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru că prin întreaga sa activitate a creat cadrul legal și politic al promovării noului, dând în acest sens indicații și pilde minunate, de clarviziune și patriotisme. Astăzi, când zic că situația este foarte bună, am datorită să recunosc că lupta mea, ca și a altor români iscoditori și găsitori de nou, a izbândit tocmai pentru că am primit din partea organelor de partid și de stat un sprijin moral și material neîncetat.

Dumitru Burlui: A-tunci dați-mi voie să vă felicit pentru perseverența de care ați dat dovadă pentru importanța descoperirilor pe care le-ați făcut în domeniul gastroenterologiei. Doresc de asemenea să aduc mulțumiri și felicitări revistei „Flacăra” pentru largă sa acțiune de sprijinire a unor

invenții și descoperiri originale, îngropate sau boicotate de către alții. Tovarășul doctor Ioan Fușcaș a elaborat o monografie care-l consacra ca gastroenterolog de frunte. A elaborat o monografie originală, care-i oferă posibilitatea de a susține și de a primi un titlu de medic gastroenterolog de profil. Din păcate, gastroenterologia nu se dezvoltă așa cum ar trebui. Așa cum a remarcat și doctorul Stoichiță, în loc de a se merge în profunzime, de a se crea noi subspecialități, se merge pe o linie greșită, în sensul că fiecare medic internist să fie considerat și gastroenterolog — tot așa cum fiecare internist trebuie să fie și cardiolog și ftiziolog. Or, și gastroenterologia, ca și celelalte discipline medicale, trebuie să dezinvolte și subspecialități. La noi în țară mai există dificultăți fiindcă o parte din oamenii care țin în mână dezvoltarea specialităților medicale nu sînt de acord cu această tendință firească. Trebuie să avem cadre în endoscopia digestivă, în laparoscopie, în urologie, tot așa cum avem oameni specializați în domeniul explorărilor funcționale pentru investigarea cordului. Pleacă omul în străinătate pentru specializare, iar când se întoarce face altceva.

Radu Ozun: În legătură cu aceasta eu n-aș face decât o singură referință și anume că, în ultimii zece ani, pentru a se realiza transplantul renal în România s-au trimis în străinătate pentru specializare aproape 40 de oameni, dar pînă în prezent nici unul nu lucrează în domeniul transplantului renal. Este vorba numai de o chestiune pur administrativă, sau de o chestiune de ordin subiectiv? Avem acum toate condițiile, cel mai bun cadru spitalicesc — Spitalul clinic Fundeni — care dispune de specialitățile de bază necesare realizării unui asemenea act medical de avangardă. În plus, acolo sînt și oameni potriviți și pregătiți în acest sens.

Benedict Gheorghescu: Lucrarea doctorului Pușcaș reprezintă o realizare importantă în gastroenterologie, reprezintă încununarea unor eforturi îndelungate, prezintă, de asemenea, și reconsiderarea unor idei mai vechi, făcută în mod dinamic. Nu se mai compară ideile lui Pușcaș din 1978, cu ideile pe care le avea în 1971, când și-a susținut teza de doctorat. Doctorul Pușcaș a izbutit pentru că a fost perseverent și nu s-a lăsat intimidat de către cei ce încercau să-i compromită activitatea.

Redacția: Noi cunoaștem lupta doctorului Pușcaș de la începuturile ei, am reflectat-o în revistă și, după puterile noastre, am stimulat-o. Trebuie să repetăm ceea ce am mai spus și cu alte ocazii. Lupta aceasta a putut fi încununată de succes pentru că doctorul Pușcaș a fost și este unul din beneficiarii neodihnei. Întru bine a eminentului bărbat care conduce cu clarviziune și înțelepciune destinele țării noastre, acțiunea de zi cu zi a tovarășului Nicolae Ceaușescu fiind cea

care a creat cadrul legal și politic pentru realizarea noului, pentru victoria acestei lupte și a multor alora, asemănătoare.

Benedict Gheorghescu: Pușcaș și-a fructificat ideile personale, dar citește și alte idei valoroase nu așteaptă să fie cercetate, promovate. În alte țări există bănci de date, bănci de creiere, bănci care plătesc foarte bine pe cei care elaborează idei. S-a pus aici întrebarea: cine să se ocupe în mod expres de testarea și valorificarea acestor idei. Cine altul decât Ministerul Sănătății?

Am citit articolul din „Știința” în legătură cu criticile aduse vechii conduceri din Ministerul Sănătății. Într-adevăr, este nevoie de o concepție nouă în toate compartimentele sănătății publice, dar nu numai la Ministerul Sănătății, ci și la Academia de Științe Medicale, la Uniunea societăților de științe medicale, în învățămînt, la Ministerul Învățămîntului și așa mai departe. Sînt multe de făcut. Uite, de pildă, îmi vine în minte o situație de fapt. În momentul de față nu se practică endoscopia în cazurile de urgență pentru cercetarea hemoragiilor digestive. Se practică sporadic. Cu endoscopul pe gît, în plină hemoragie, endoscopistul poate să vadă extrem de simplu unde sîngează leziunea. Dar, evident, pentru aceasta avem nevoie de cadre specializate. Endoscopia făcută de amatorii poate să ducă la rezultate dezastruoase. Un specialist poate să-ți indice într-un stomac care are pluri mai dezvoltate prezența cancerului. Chirurgul îl deschide și constată că diagnosticul a fost greșit. Sau invers: pacientul are cancer iar endoscopistul zice „vezi-ți de treabă, n-are nimic”. La facultatea de perfecționare a cadrelor, ca să dau un alt exemplu, din cauza unor normative, mai multe discipline sînt în pericol de a-și pierde cadrele. Cadre care s-au format în douăzeci de ani, în 25 ani. Păi cît costă un asemenea cadru în care statul a investit 20 de ani de eforturi ca să-l formeze? Enorm de mult. S-a făcut vreo cercetare ca să se vadă cît costă un asemenea cadru bine pregătit? Trebuie să avem scheme stabile, pentru ca omul format în 15-20 de ani într-o specialitate să aibă posibilitatea de a gândi tehnic în specialitatea sa. Sînt foarte multe de făcut. Și lucrul cel mai important ar fi să evaluăm printr-o comisie numită de minister, de forurile superioare de partid, aceste rîmîneri în urmă. Trebuie să lichidăm, în primul rînd, fricțiunile, animozitățile dintre colegi, ambițiile absurde.

Radu Ozun: E foarte adevărat, cum spunea tovarășul doctor Gheorghescu, că în lumea medicală, poate mai mult decît în altă lume, în alte specialități, există, din nefericire, multe orgolii și ambiții și că aici s-au creat un fel de redute unde foarte greu pătrund elementele tinere, capabile pentru a se forma, pentru a deveni utile societății. Există tendința de a scoate la suprafață greșeliile și nu meritele. Cum s-a întîmplat și în cazul doctorului Pușcaș. Iată de ce cred eu că presa nu numai că trebuie, dar este obligată să intervină în toate domeniile, iar exemplul „Flacărei” trebuie să fie molipsitor.

Dumitru Burlui: În completarea celor arătate de mine, aș mai dori să semnalez că nici modul în care se procedază la utilizarea clinicilor nu este cel mai fericit. În momentul actual, clinicile, majoritatea, sînt mai prost înzestrate decît unele unități din care ne sosesec medicii pentru specializare. Or, ministerul trebuie să cunoască exact situația fiecărei clinici și să ia măsurile corespunzătoare.

Petru Conrașiu: Cred că tovarășul profesor are perfectă dreptate. La fel s-a întîmplat și cu Pușcaș, care a avut nevoie de o mare perseverență, și aș zice chiar de încăpăținare, pentru a-și atinge scopul. Ca unul care am aplicat de timpuriu tratamentul său, pot susține că el dă rezultate superioare celorlalte forme de tratament. În ceea ce privește cartea, este de menționat că din cele 40 de capitole ale ei, în 14, autorul aduce noutăți în diagnosticul ulcerului gastroduodenal. Am fost între aceia care, de la bun început, am stat alături de Pușcaș, aplicîndu-l metodele. Dar nu toți au procedat la fel.

Augustin Lenghel: Trebuie să recunosc că și la Oradea a existat cam aceeași atitudine față de Ulcoșilvanii. A trebuit ca acesta să se impună în tratamentul bolnavilor pentru că majoritatea rezervelor unor confrăți să se spulbere. Sper că la ora actuală, după ce calitățile medicamentului doctorului Pușcaș au fost larg recunoscute, nu mai există piedici pentru generalizarea tratamentului Ulcoșilvanii.

Pop D. Popa: Referitor la unele afirmații făcute de colegii mei, privind transplantul renal, în să subliniez că nu avem dreptul să fim sceptici. Am convingerea că trebuie să privim viitorul în mod optimist. Avem foarte multe resurse, largi posibilități, oameni de specialitate în urologie foarte buni, condiții materiale mai mult decît satisfăcătoare, numai că mie mi se pare că nu privim întotdeauna problemele cu destul curaj. Poate pe unii dintre dumneavoastră o să vă surprindă, dar medicina românească este citată ca deschizătoare de drum în literatură de specialitate prin Florescu, autorul primului transplant experimental renal din lume (1905), faptul că noi n-am realizat transplantul renal pînă la ora actuală poate avea, firește, sute de explicații. Problema a mai fost dezbătută în presă. N-am să insist asupra acestui aspect pentru că nu cunosc suficient toate cauzele, dar el trebuia realizat pînă azi. În ceea ce privește, însă, transplantul cardiac, am întîrziat între altele și din cauza lipsei unui cadru legal. Noua lege sanitară dedică un capitol special transplantului de organe și țesuturi, reglementînd partea, aș zice, cea mai dificilă a problemei, anume aspectul medico-legal etic și social al transplantului. Spre exemplu, în anul 1968, am fost invitat la Geneva, ca membru al unei comisii de 25 de profesori care au elaborat, sub egida Organizației Mondiale a Sănătății, primele recomandări privind condițiile efectuării transplantului de inimă la om. Aceasta se întîmpla la aproximativ 4-5 luni după ce Christian Barnard făcuse primul transplant cardiac la om. Ce vreau să zic? Că problemele de specialitate, chestiunile tehnice sau imunologice, au decurs mai ușor, mai greu a fost să statuăm aspectele medico-legale, sociale, etice, juridice, etc. ale acestei practici. Deci, repet, avînd de acum legea, va fi mai ușor să realizăm transplantul.

Redacția: Nu vrem să vă contrazicem, dar dorim să vă amintim că, în urmă cu cîțiva ani, „Flacăra” a scris despre obstacolele așezate în calea transplantului renal. Articolul, dacă vă mai amintiți, se chema „Transplantul renal de la Pandurii — o poveste cu cocosu roșu” și el conținea referiri critice destul de concentrate. Nu ne-a răspuns nimeni la el.

Pop D. Popa: Mi-aduc aminte de articol. Spunea multe adevăruri, numai că problema are implicații mai adînci. Transplantul renal s-ar putea face, după părerea mea, cu eforturi mari, deținînd toate posibilitățile de a-l realiza din punct de vedere legal și chirurgical.

Augustin Lenghel: Atunci de ce se întîrzie?

Pop D. Popa: Sîntem neacoperiți cu partea de imunologie, cunoscîndu-se faptul că ne ocupăm cu transplantul experimental din 1958, am avut o ofertă din partea lui Barnard de a efectua împreună la noi în țară în 1978 transplantul cardiac. Întîrziem între altele materializarea lui intrucît sîntem deficienți la capitolul imunologie. Cînd am amorsat primele discuții în problemă cu specialiștii interesați, toți s-au bucurat, toți s-au declarat de acord, dar cînd a fost vorba să trecem la fapte, la modul concret, entuziasmul a dispărut brusc și s-a dat înapoi. Destui specialiști au fost trimiși în străinătate cu burse spre a studia problemele imunologice fără să concretizeze în practică ce au învățat, mulțumindu-se doar la aspecte teoretice care nu au schimbat cu nimic sau foarte puțin situația anterioară. Sincer să fiu, cred că s-a greșit uneori cu folosirea acestor specialiști.

Radu Ozun: Nu-s de aceeași părere. S-a trimis cine trebuia și pentru ce trebuia, numai că, odată întorși acasă, medicii respectivi au abandonat transplantul renal, limitîndu-se să facă cariere universitare.

Redacția: Poate că n-au avut curaj să se apuce de o treabă de pionierat.

Pop D. Popa: Așa-i. Eu știu prin ce-am trecut noi cu chirurgia cardiacă, pînă să ajungem cum o spun alții — Barnard, de pildă, printre unitățile cele mai bune pe plan internațional. Nu s-au sfiit mulți să ne denigreze, să ne caute numai defectele. Colectivul a perseverat și, prin muncă, am ajuns unde am ajuns, avînd largi perspective în față. Este locul să o spunem că tot ceea ce am întreprins și întreprindem a fost posibil datorită sprijinului permanent oferit de partid și de stat pentru bolile cardiovasculare din țara noastră. Clădirea nouă cu 7 etaje pentru bolile cardiovasculare, construită din inițiativa secretarului general al partidului în acest scop, este exemplul cel mai elocvent. Este un dar de neprețuit. În străinătate o operație pe cord deschis, cum executăm noi astăzi în mod curent, costă între 60 și 80 de mii de franci, sumă inaccesibilă pentru mulți. În condițiile existenței acestei unități, cetățenii țării noastre beneficiază gratuit de acces la astfel de operații.

Dumitru Burlui: Eu am să vă răspund la întrebarea pusă mai devreme. Cu apa-

ratura de acum 10 ani nu cred că se mai poate face astăzi transplantul renal. Aparatura s-a uzat.

Radu Ozun: Dealtfel, consider că a fost o inepție că toată aparatura respectivă s-a localizat într-un spital monopofilat. Nu era posibil să se realizeze așa ceva, s-a știut că nu se va realiza acolo și cu toate acestea s-au risipit banii statului.

Dumitru Burlui: Nu încapă nici o îndoială că singurul loc în care s-ar putea face transplant la ora asta este Spitalul clinic Fundeni. Există acolo dotarea, există specialiștii, sînt șanse. Chirurg fiind, aș vrea să ridic pe scurt o altă problemă, care nu mi se pare mai puțin importantă. Avem medici cu activitate foarte valoroasă, care nu sînt folosiți la randamentul maxim al capacității lor, din cauza unor șicane administrative. Am să dau un exemplu, vorbind despre ceea ce se întîmplă la mine în clinică. Mai tot timpul trebuie să trimitem două-trei persoane pe la diferite direcții din minister, în stînga, în dreapta, spre a procura materialele de care avem nevoie în munca noastră curentă. Mai normal mi se pare ca eu să nu ies din sala de operație și colaboratorii mei să-și piardă timpul bînd pe la uși. Partidul și statul se preocupă să avem de toate. Și avem, există bani, există dotare, există practic ritmicitate, numai că în loc să vină funcționarii ministerului în spitale pentru a constata la fața locului nevoile imediate ale acestora, merg oamenii din spitale la minister, pierzînd o groază de timp. Lucrurile se desfașoară, după părerea mea, invers decît ar trebui. Pentru că tot se află aici un reprezentant al ministerului, l-aș recomanda să sugereze conducerii efectuarea unei testări, studierea mai amănunțită a nevoilor unităților sanitare, pentru ca ministerul să fie mai prezent în spitale și policlinici.

Radu Dobrescu: Cred că ministerul ar trebui să aibă în vedere și reconsiderarea rețelei de gastroenterologie care, chiar dacă de vreo doi ani se află pe un făgaș mai favorabil, la inițiativa Ministerului Sănătății, prezintă încă destule lacune. Noi, la Rîmnicu Vilcea, datorită atenției

organelor locale, am izbutit să ne procurăm patru endoscoape cu ajutorul cărora sîntem capabili de a diagnostica precoce, dar lucrurile nu stau la fel în toată țara. Aparatură prețioasă zace în unele centre medicale în loc să fie pusă la dispoziția spitalelor. De asemenea, cred că ar trebui reanalizată problema ierarhizării unităților sanitare, a competențelor acestora. În unele spitale, chiar teritoriale, lucrează oameni capabili care pot să execute intervenții de amploare, avînd la dispoziție și aparatura medicală necesară, procurată prin eforturi proprii. Din păcate ei nu pot să facă acest lucru, fiind legați de mîini și de picioare prin competențele medicale stabilite la indicația Ministerului Sănătății.

Ioan Fușcaș: Incep prin a mulțumi revistei „Flacăra”, generoasă ca întotdeauna în ceea ce privește stimularea noului, cît și dumneavoastră, stimaiți colegi, pentru frumusețea cuvîntelor roșite la adresa activității colectivului pe care-l conduc, la adresa cărții recent tipărite. Firește, aș putea

vorbi mult dar, folosindu-mă de ocazie, aș vrea să spun că specialiștii cu care am colaborat și cu care colaborez sînt, în majoritate, voluntari, medici de circumscripție sau de întreprindere din oraș. Pînă a ajunge la rezultatele pe care le avem, pe care unii le consideră foarte bune, dar pe care eu mă mulțumesc să le socotesc numai bune, am avut de învins numeroase piedici, legate de dificultăți administrative sau de invidia unor confrăți, dar am reușit să trecem peste ele și pînă și această masă rotundă este o dovadă grăitoare că adevărul în care am crezut s-a impus. Nu numai prin perseverența și tenacitatea noastră, dar și ca urmare a atmosferei de principialitate și obiectivitate care domnește în această țară, condusă cu înțelepciune și neodihnă de minunatul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Multe din problemele legate de disciplina noastră au fost discutate și nu are rost să le mai repet. Aș dori numai să înaintez cîteva propuneri. De pildă, cred că nu este normal ca „Medicina Internă”, o revistă și așa redusă ca număr de pagini, să apară o dată la două luni. O dată la două luni ar trebui să apară o publicație de gastroenterologie, dacă nu de sine stătătoare, măcar ca un supliment al revistei de medicină internă. Organizarea rețelei naționale de gastroenterologie ar trebui, după părerea mea, urgent reanalizată la nivelul conducerii Ministerului Sănătății, ținîndu-se cont și de propunerile făcute în cadrul acestei manifestări.

De zile și nopți, Vaideeni coboară din munți. Din munții Căpăținei și de mai departe, din munții Lotrului. Satul are 30 de munți pe care își păstrează oile, cele peste 25 000 de oi cu care acum, când le pogoară în vale, pentru iarnă, albesc versanții, ca în „Turmele” lui Eusebiu Camilar. Tăvălăgile sună metalic, turmele nu se mișcă, ciobanii sprijiniți în băte, în lumina albă a dimineții, par niște stâlpi de piatră albă. Nu se grăbesc, de ce s-ar grăbi? Pasul lor este ritmic, calendaristic, decisi de mișcarea astrelor, de îndeternabile legi ale firii, de cosmicul armistițiu cu soarele ce zbicește cărările, cu ploaia care îmbracă în lărbă cîmpul, așternîndu-l sub botul oilor.

Dar acum, în aceste zile, s-ar zice că s-au grăbit. Oamenii, mai mult ca oricînd, s-au grăbit, s-ar zice, să ajungă în sat, turmele au plecat și pleacă spre vâl, spre Banat, spre Bărăgan sau Dobrogea, date în seama doar citorva, unele îmbarcate în trenuri, acești moderni cărași ai transhumanței, împreună cu dulăii flocoși, uneri și cu caii mărunți și păroși, pîrînd, printre oi, niște capre mai răsărite.

La Vaideeni, acest vechi și celebru sat de păstori din marginea Vilcei, de sub culmile Căpăținei, a început, la ceasul 10 al zilei de 10 septembrie 1978, o mare întîlnire — cea dintîi din istoria satului — a fiilor satului, adică a fiilor satului rămași în sat cu fiii satului risipiți în lume.

O sîrbătoare cum în multe din satele noastre, în anii din urmă, s-au ținut, reînnoind niște fire uneori sugrumate prin ani, cu jumătăți și sferturi de capete aruncate ades peste mari distanțe. O sîrbătoare a dorului (sintem în leagănuț „Invirtitei dorului”), intraductibilul nostru dor, traductibil doar muzical, prin acea unduire de fluier a „Mioritei”, prin acea legănată ducere în timp, spre capătul timpului, într-un adînc de timp în care pină și timpul se pierde. O sîrbătoare în care au răsănat, ca voci ale dorului, ca o chemare a timpului, a duhului strămoșesc, toate fluierale, aduse pe scena căminului cultural de ansamblu de fluierași și băcițe al Vaideenilor, ansamblu cu numele „Mioritei”, condus de un eminent fiu al satului rămas în sat, profesorul Vartolomei Todeci (ansamblu care, au aflat oaspeții, deține numeroase trofee, deține 14 premii cucerite la diferite concursuri din țară, cum și distincții obținute la Zagreb și Zakopane). O sîrbătoare a reînălțării fiilor satului, sub cîntecul „Invirtitei dorului”, cu vatra dorului, cu țarina ce i-a iscat, cu casele părintești, cu copilăria și cu adolescența, cu acel prag al zborului în viață spre care gîndurile lor s-au întors mereu, ca spre o Arcadie.

Aparte, în multe privințe, sînt înșiși Vaideeni, cu istoria lor, cu tradițiile lor, împlinite în ziua contemporană, cu privilegiile lor de astăzi, cu deschiderea ei către mîine. E un sat a cărui poveste, zbruciumată, contorsionată, dramatică, cu prea grele, silnice opriri, cu prea sumbre, subterane retrageri în epoci de eclipsă, cu prea bruște, derutante mutări de sensuri sau de accent, ar putea acuza matca-i primară, adică acel centru secret, creator de ființă, de o aritmie care, precum vom vedea, sociologic și istoric se explică.

Trebuie spus că acest sat, ca și altele din nordul Olteniei, dar mai pregnant ca altele, nu e atît un sat oltean, cît transilvan. Localnicii, în cele mai tefere și mai crîngoașe familii, cele ce țin rostul satului, viața lui și puterea lui nu sînt vilceni, ci o spîță mindră a Mărginimii Sibiului, altoită cu oamenii veniți din Alba sau din alte locuri ale Ardealului, înși care, însușindu-și perfectul simplu, n-au renunțat la tichia neagră din creștet, nici la straiele albe închenărate, cu negru, aceste straie de o nobilă frumusețe, aceste straie de o demnitate sacerdotală. Ca și portul, ca și obiceiurile, ca și datinile, ca și cîntecele și horele (care-s cele de peste munți: „Invirtita”, „Hațegana”, „Jiana”), ca și artele (inclusiv culinară), arhitectura caselor e transilvană, mai puțin albul zidurilor, ce a înlocuit siniliul din satele strămoșești. Un neam în alb. Un neam în straie albe, trăind între case albe.

Acești oameni au pogorit de dincolo, de peste munți, în citeva succese valuri, începînd de la mijlocul celui de-al opt-sprezecelea veac și pînă la începutul veacului următor. Au pogorit, după însingurate răcoale și aprige judecăți cu grofii și nemeșii, abandonîndu-și ytrele, pe care nu le mai puteau apăra, dar luînd cu ei, în suflete, aceste vechi, cu tot miracolul lor de vohime, de dănuire, de putere, de duh. Au pogorit, pe confidentiale cărări, pe acele tainice „lăsători” ale munților, ca să-și păstreze ființa, ca să reîmpropriețarească, în zări mai prielnice, cuvintele românești oropsite, credințele osîndite în temnițe, cîntecele pușe-n obezi, ca să păstreze albul miracul al vespintului, ca să apere acest alb, simbol al incontingenței lor cu teluricul, cu accidentalul unei sumbre istorii, ca pe-o bazilică albă a dăniei, ca pe-un lumînos zid al ființei. N-au putut cobori cu multe turme, au strecurat peste munți doar puține oi, au pogorit, deci, săraci, bogați doar în mindrie și în dirzenic, întîlnînd aici, niște oameni la fel de săraci, niște „rumâni”, robi ai moșiei Bistritei, oamenii străvechi, cu un sat atestat în Brașov la 1594, cu rădăcini ale vieții străbînd din adînc de timp. Oamenii străvechi ca și ei, săraci ca și ei, cu care s-au înnoțit, încorporîndu-i lor, luptei lor, chemîndu-i la bătălia pentru ființă.

VAIDEENI, o întîlnire la vatra dorului

pentru mindrie. O bătălie care începea de la nimic, dintr-un punct, cum spuneam, de îngheț istoric, de oprire sau eclipsă a vieții, de suspendare a proceselor ei fierbinți, de pierdere a unei moșteniri seculare, a unei străvechi agonisite vitale. Într-o vreme în care cei din Săliște, din Mărginimea Sibiului (sat din care, ca și din Rășinari, Tiligă sau Jina, au pogorit aici numeroase familii), își trimiteau feciorii la marile universități ale Europei, ca să-i facă oameni cu carte, în scopul unui apostolat național și social, cei din Vaideeni abia își scoteau „la drum” (adică la actuala șosea de asfalt) măruntele case ascunse prin văgăuni, abia vedeau cum pe drumul acesta (evenimentul se petrecea la începutul veacului) se iverse prima „cărută brașovenească”, armată cu fier, nu cu lemn de gorun uns cu păcură. Școala, în Săliște, este încă din 1616, în Vaideeni ea s-a deschis cu mai bine de două veacuri și două decenii după, în 1839. Oamenii, prin două munți puștii, au trudit din greu, ca să-și refacă, într-un timp istoricește scurt, un rost, o viață, o speranță de viață, ca să suie cu ele muntele vremii, în răspăr, nevoindu-se a smulge din calea plugului și a turemelor de mioare bolovanii împotriviților de tot felul, pînă la culmea pe care se află astăzi.

Astăzi, ei se află pe o culme. Astăzi, acei fii ai satului care n-au mai călcat demult prin sat au pășit pe asfaltul șoselei, prin satul prosper, cu inocența unor proaspeți călători, pe un țărîm pe care, parcă, nu-l cunoșteau. Cei ai locului au observat (desigur, amuzîndu-se nițel) acul lor uimit, intimidat, nesigur, efortul lor de a recunoaște locurile, niște locuri care s-au transformat din temelii.

Vaideenii, în acest ceas istoric al devenirii sale, este una din cele mai mindre, mai proaspete, mai bogate așezări ale Vilcei, între privilegiile sa de ieri și cea de azi existentă, desigur, o relație de continuitate, dar mai ales de surprize, o relație de certitudine, dar mai ales de neprevăzut, de competiție a duratei, cu un cuvînt, dar o competiție în care pregnant și predominant este noul. Un sat ce și-a sporit ciopoarele de oi (are acum peste 25 000, va avea în 1980, potrivit planului dezvoltării economiei, aprobat de întreaga obște, peste 36 000), un sat de oieri, dar și de bouari (bovinele Vaideenilor sînt peste 2 400), ceea ce, la o populație de 3 000 și ceva de suflute, vadește o forță, o bogăție, cucerite cu rivnă, cu aspru zel, într-un timp, pentru prima oară, prielnic omului, muncii lui, dreptei răsplate a muncii lui. Un sat în care se face păstorit modern, se face, practic, zootehnic, se bate monedă pe calitate. Un sat cu păsuni model, cu turme model, „selecționate”, turme de oi din rasa țurcană albă, din care, de la un timp, se păstrează doar exemplarele de maximă productivitate, propuse ades unor trofee de performanță. Anual, un „țîrg-expoziție de țurcană albă”, care se ține la Vaideeni și la care participă ciobanii și specialiști din multe locuri, oferă astfel de trofee (cucerite, de regulă, de cei ai locului) pentru cea mai gustoasă brînză, pentru cel mai voinic berbec, pentru cea mai grasă și dulce carne, pentru firul de lînă cel mai bogat și cel mai lung. Satul livrează, anual, la contractări, 110 tone de carne (din care 80 pentru export), laptele și derivatele lui sînt valorificate prin fabrica de produse lactate de la

Hurez, carc-i la cîțiva pași, tot la Hurez se va duce și lina, la noua fabrică de stufe de mobilă. Poate, zic cei ai locului, o industrie care să fructifice munca lor și produsele lor se va planta chiar aici, așa cum, poate, actuala secție a liceului din Hurez, ființătoare la Vaideeni, secție cu profil mecanic, se va schimba, oferînd fiilor satului un învățămînt cu accent pe zootehnie, mai apropiat de tradiția locului, de știința oamenilor, de înclinațiile lor.

Un sat care, rostulindu-se prin hîrnicie, arată frumos, fiindcă și sufletul lui este frumos, fiindcă oamenii, azi, mai mult ca oricînd, au puterea de a-și trece sufletul în primărie, în înfățișarea satului și a caselor, într-o calitate a vieții nouă, vecină cu cea urbană, deși Vaideeni este un sat (și va rămîne un sat!). Dar un sat cu o densitate urbană (cei 3 000 și ceva de oameni ocupînd o vatră de circa 3 kilometri pătrați), cu edificii de ținută urbană, cu pretenții și exigențe urbane. Un sat foarte „sat”, cu munții aproape, cu cerul aproape, cu ulițe răsucindu-se în largi, visătoare volute spre munți, spre cer (dar toate aceste ulițe sînt pavate, modernizate), un sat cu case în arhitectură tradițională ardelenescă (dar din ele, după cum arată B. Morăreț, primarul comunei, în cuvîntul rostit la întîlnire, peste 250 sînt noi, ridicate în ultimii cîțiva ani, toate cu băi, cu apă la robinet, multe cu instalații de termoficare). Un sat cu liniște, cu multă liniște, un sat în care juncanii timpului par, uneori, a se fi oprit, ingenunchind blajin pe bătrînele ulițe și făcînd, cu răsufletul lor greu, să fumege munții Căpăținei, să aburească apele Luncavățului. Dar un sat care s-a împodobit, doar în niște ani, cu toate atributele de civilizație ale epocii, cu electricitate, cu asfalt, cu sedii de nouă economică, de nouă cultură, cu școli moderne, cu magazine moderne, cu cămine culturale moderne, cu cinematograful, cu dispensar, cu canalizare, cu complexe amenajări hidrotehnice, de regularizare a văilor și terenșilor scăpați din mînză. Un sat care, rămînd mai departe „sat”, își aduce fără orgoliu (anonimatul fiind înșiși condiția satului!) prețioasa încărcătură de muncă, de hîrnicie, de frumusețe, de geniu, în cadrul dinamic al societății moderne, adică aducîndu-și propria sa contribuție de dinamism, de modernitate, dar aducînd și un viu, foarte viu spirit al veacurilor, ridicat astăzi la o nouă strălucire. Totul, în Vaideenii de azi, este nou sau devine nou, capătă alte înfățișări și alte ritmuri, și dacă undeva, pe apele Luncavățului, mai bate molcom și adormitor o pivă, iar lîngă ea învechește o moară de lemn, ele, peste puțin, vor deveni, restaurate, doar niște documente etnografice, niște obiecte de artă și tehnică rustică din viitorul muzeu al satului. Fiindcă totul, în acest sat, va fi nou, vechi rămînd doar cartea lui. O carte care, totuși, nu-i chiar atît de veche (nu-s decît două veacuri de la așezarea pe-aici a transilvanenilor!), dar e o carte grea, grea de mierea temeiniciei faptci, a cărei arhicristalizare dă paginilor o țarie de rocă. Dintr-o asemenea rocă s-a clădit nu numai o așezare mindră, ci și o spiritualitate.

Fiii satului, reîntorși în sat, s-au regăsit între pereții unui sat mai înalți, mai teferi, mai împodobiti ca niciodată. Sigur, ei nu s-au întors într-un eden (decît,

poate, în cel al copilăriei, raiul vieții), privilegiata și biografia acestui sat, ca ale tuturor satelor românești, sînt încă în lucru, încă mai sînt discrepanțe, încă mai sînt contradicții, dar noutățile domină, sub complexe și adesea copleșitoare înfățișări. Printre noutăți — înșiși ei, fiii satului. O statistică a celor plecați (așa cum ne-a prezentat-o chiar un „plecat”, un distins fiu al satului, economistul pensionar Ion L. Apostoloiu din București, fost director general în M.L.U., președintele comitetului de organizare a întîlnirii) arată că acești Vaideeni au dat țării un număr de muncitori, de intelectuali, de specialiști în diferite domenii, cu totul impresionant, în raport cu cifra populației, ca și cu tinerețea așezării. Satul a dat, spune statistica, 366 muncitori specialiști (laminoriști, operatori chimisti, strungari, lăcătuși mecanici, energeticieni, mecanizatori etc.), marea majoritate cu studii liceale și post-liceale, 57 ingineri, 62 profesori (inclusiv cadre universitare), 29 economiști, 15 juriști ș.a. Mulți dintre ei sînt oameni importanți, pe unii i-am întîlnit, alături de Ion L. Apostoloiu, printre membrii comitetului de organizare, cum ar fi ing. Nicu Andreescu, directorul general al Institutului de reactori nucleari din Pitești, ing. Dumitru Gheorghescu, șef de șantier la Tg. Jiu, Al. Intorsureanu, cunoscut operator de film, ing. D. Vinereanu, directorul întreprinderii „Industria lîinii” din Timișoara, profesorii pensionari Ion Moinea, din Hurez, Adam Toma Băncescu, din București, toți neam de ciobani, cu strămoși ciobani, alături de oameni ai satului rămași ai satului, ca învățătorul pensionar Ion N. Stănușescu, profesorul Solomon Luca, directorul școlii generale, Nicolae Ștefu, vicepreședintele consiliului popular comunal. Dintre cei plecați, dintre cei întorși în aceste zile, cei mai mulți, covârșitoarea majoritate, au pornit ca să cucerească lumea — ca să ducă orașelor forță lor, prospețimea lor, sănătatea lor, cromozomii sau viața acestei lumi de păstori, atît de nobilă, de teafără, de robustă — în acești ani, pentru prima oară prielnicii celor „de jos”, de la „talpa țării”. În acești ani ce, pentru prima oară, li s-au deschis spre învățătură și spre cunoaștere. Și toți au răbit, au cucerit, s-au impus, punînd la bătaie munca, punînd la bătaie acea mare a lor avuție, cea mai mare din toate, care este inteligența, care a fost, din veac, arma lor, ascuțită de lupta cu vremi ostile, străpungînd, ca expresie dinamică a obștii, prin toate acele vremi, fierăstrînd munșii împotriviților, immobilizînd violența rapace a celor țari, denunțîndu-le înfrîmîntea istorică, impunînd primatul unei înșușiri umane — și, prin ea, al unei colectivități umane — de care viitorul a trebuit să țină cont. Cel ce ne spune toate acestea este profesorul Solomon Luca, unul din inimoșii organizării întîlnirii cu fiii satului și unul care, fiind de vreo 18 ani în fruntea școlii din Vaideeni, îi știe bine pe fiii satului, știe bine tot ce pot ei. Tatăl lui, Ion N. Luca, azi în vîrstă de 83 de ani, rapsoz și poet popular cu lauri la numeroase concursuri, n-a putut, la vremea lui, să învețe carte, a rămas lîngă oi, deși dragostea lui de învățătură, inteligența, talentul și harul lui l-ar fi hărăzit, poate, unui alt destin. Luca-fiul, ca și alți fii ai satului, a avut alte șanse, ținînd de șansa satului românesc și a fiilor lui în anii socialismului. Inginerul hidrotehnician Dumitru Băluță, din București, arhitectul Ionel Gheorghescu, tînărul economist Octavian Apostoloiu, tînărul matematician Marian Zăvoi, de la Institutul de cercetări și proiectări automatizări (I.P.A.) din București, împreună cu fratele său Adam, cibernetician la Pitești (ambii, feciori ai unui cioban cu zece copii), Adam Crăciunescu, student la Brașov, la silvicultură, Anisoara Crăciunescu, studentă la Timișoara, la medicină, Dumitru Crăciunescu, student la Brașov, la matematică (tustrei, copiii lui Adam Crăciunescu, cioban în sat, bun cioban, unul din permanenții abonați la trofeeale țîrgului-expoziție, care cioban doar pe acești trei copii îi are, care sînt toți trei studenți), au plecat ca să cucerească lumea într-o epocă ce le-a sprijinit urcusul. Au plecat dintr-un sat care nu le-a jelit plecarea, care, mai mult, s-a mindrit cu plecarea lor, s-a mindrit, cum zice poetul, că nu-i mai are, investînd în ei, în zborul lor din această țărîină, tot dorul lui vechi de înălțări și de împliniri. Și umplînd, în același timp, golurile ivite, refăcînd satul, făcîndu-l mai bogat, mai plin, și făcînd, în același timp, copii, mulți copii, ca să umple cu unii stîrnele, casele noi, satul nou, ca să-l trimită pe alții orașelor. Anul acesta, aflăm, nu mai puțini de 48 de băieți și fete din Vaideeni au bătut la porțile facultăților.

Există o inimă, o mare inimă a satului românesc, care e inima vechii țări, care bate, din veac, adunînd din adînc pulsații, risipindu-le generos către toate zările, readucîndu-le împovărate cu un spor de ritm, cu un spor de semnificație. Am auzi-to — puternică, clocotînd de viață — în Vaideenii Vilcei, într-o dimineață de septembrie. Nu era o inimă, ci era o țară.

ILIE PURCARU ■

Irmare din pagina 1)

șoara e și bătrână și e și tânără; e o stare a cimpiei, a florilor, a industriei, a oamenilor. Are un certificat de naștere liberat abia în 1266, deși ivirea ei în istorie se știe încă la capăt de eră nouă. Zăbăra — așa-i ziceau dacii și romanii — este amintită și de Ptolemeios din Alexandria, la anul mic 150, și de Griselin, cebrul călător prin Banatul medieval.

— De ce Timișoara? De la riul Timiș. Pusta asta, cindva mlăștinoasă, fund mare uscată, Thetys, apele Timișului Begăi, unele izvorite din poalele Seme-cului, altele din Poiana Ruscăi, se uneau b dealurile Lucarefului și curgeau de-a lma, aiurea, fără albiu stăvilare, spre lazănoapte, spre Mureș, îmbrățișându-se prăpăd ud... În orașul cel mare, atunci ic, brusc, apărea un fir blând, lenes, ce-l colăcea în șanțuri străjere, aparent fără nonte, fără aval. Curgind, apa stătea.

— Se credea că e Timișul. Apele, cele uă, au rămas îngemănate în sintagma Timișoara, orașul de pe Bega. Cum na, oare, Begașoara?! Chiar straniu. — Ca orice nume, întrebunțat, ni se ărea firesc, fiindcă istoria și tradițiile le aduiesc pe toate. Ea ne dă nume și rost ființă, ca și Banatului, unde, se știe n străfunduri, a fost cindva înfăia deltă Dunării, până ce Cazanele s-au ros de ecușul apelor și, tocite, au așezat fluviul e un drum fără pulbere și fără întoarce — spre marea mutată în căldările șniciei.

— „Timișoara, popas de desfătări și honă, teatru al dramelor de coroană, reșență strălucită, adăpost năpăstuit de urgiile așeroase, schimbat în lăcaș de murdărie ientală cind Islamul își chemă, timp de al bine de o sută de ani, de pe minarete, edincioșii ce înecaseră toate cimpurile anatului —, Timișoara tuturor amintiri- r o întilnești dacă ocolești încetșor străle liniștite ce duc de la Castelul roșu al i Huniade prin fața cazărnilor bănățene, caselor vechi de piatră, către ruine, către rțile dărimate ale cetății (...). Dar eu nu ău să ascult poveștile ruinelor astă ară“.

— Ruine nici că mai sînt. Orașul nou a șit din inima și chingile cetății; ziduri și pe cele vechi — suieș al vremii verti- le.

— „Bate luna plină pe aleile Beghefului terasele și grădinile pun salbe de lu- ini pe-ntuneric“.

— Sînt, acestea, două fragmente fru- oase din „Scrisori bănățene“, de Cora ăneș, o călătoare singuratică prin ani '20, scriitoare uitată. Iar Dinicu Golescu în-

Se dedică acest reportaj sporului,
legămîntului ținut, veșniciei care,
toate la un loc, se cheamă

TIMIȘOARA

semna cu o sută de ani înaintea ei: „este un oraș mic, în cetate, dar vrednic de descriere pentru frumusețea caselor, uliților și a curățeniei. Căci toate casele sînt mari deopotrivă, iar nu printre cele mari mici de tot, care aduc urăciune la vedere“...

— Prin veacul 17, un călător turc, Evliya Celebi efendi, globetrotter vreme de 50 de ani pe cărările nemărginitului imperiu, ne-a lăsat o monografie completă, o carte a cărților despre Banat. Cîteva rinduri, numai, amănunțite: „orașul este vestit prin piinea sa, prin plăcinta cu unt, plăcinta cu mere, ciorba neagră, varza și dovleceii umpluți... Dintre băuturi sînt vestite vișinata și miedul“.

— Avea Timișoara, la 1660, cam 14 000 de suflete; luminatul efendi vede cetatea „astfel așezată încît seamănă cu o broască țestoasă culcată în apă; cele patru turnuri stau ca cele patru picioare, cetatea interioră i-ar fi capul, iar corpul este cetatea în totalitatea ei...“. Și: „este așezată pe un pămînt inverzit, mînos și e înconjurată de grădini și parcuri detrandafiri; pe aceste cimpii nu se află piatră nici măcar cît un bob de fasole“.

— Răscruce de drumuri, loc de popas, leagăn de istorie zbuciumată. Ar merita știută mai adinc drama lui Ahtum, urmașul voievodului Glad, trădat de Chanadinus, un oștean de-al său, care rivnea puterea amăgitoare promisă de regele Ștefan I al Ungariei. Banatul intră sub tălpi de imperii și regate.

— Invisul de la Posada, regele Carol Robert d'Anjou, își mută curtea și curtenii la Timișoara, de la 1315 la 1325; vine vremea lui Iancu de Hunedoara, comite aici, care reface castelul și cetatea; sînt cinci sute de ani de cind comite de Timiș a fost

înscăunat viteazul Pavel Chinezul, spaima pofticioșilor de teritorii, care incurajează colonizarea a 25 000 de sirbi; aci se încheie, tragic, marele război țărănesc condus de Gheorghe Doja, rămas pe tronul istoriei și martirilor neamului de la data de vară aprinsă 20 iulie 1514; la 1552, turcii încep o stăpînire de un veac și jumătate, întreruptă de trupele imperiale de la Viena și, tot așa — trecînd prin colonizările habsburgice, prin Revoluția de la 1848, prin firul roșu al Asociației generale a muncitorilor din Timișoara, 1868, prima grupare marxistă din România — urlașul calendar al timpului scurt își îndreaptă filele spre adevăr și triumf: 1 Decembrie 1918.

— Din marea carte a urbei, evenimentele: 1857 — primul oraș din țară iluminat cu gaz aerian; 1869 — al cincilea oraș din lume în care circulă tramvaie trase de cai; 1884 — înfăia așezare din Europa cu iluminat electric, cu becuri și nu lămpi. La mijlocul secolului trecut, industrie erau: trei tipografii, fabrici de creioane, tutun, cărbune de oase, spirt, ulei, lichior, oțet, bere, șapte mori...

— Interesant ar fi de evocat epopeea așanării mlăștiniilor, limpezirea și cuminișirea apelor Timișului și Begheului, construirea stăvilarelor, ecluzelor, minune a epocii de pe la 1720, ridicarea cetății de piatră — azi veche și fragmentată, ivirea orașului nou, clădirile monumentale, piețele, parcurile...

— E dificil ca, printr-un monolog... dialogat, să ieșim din monotonia tiparului; e necesară o trecere firească de la trecut la prezent, redînd, abia acum, dimensiunile marelui oraș. Cîtă sugestie, cîtă poezie în excelentul reportaj TV al lui Nikolaus Berwanger, un mîndru fu al Timișoarei. Insuși titlul dă drept de referință: „Am băut apă din Bega“.

„Tovarășe primar Radu Bălan, vă știu programul de muncă: 6,30—22. Zi lumină, ca în agricultură. Fiindcă sîntem vecini, pot „trăda“ că la fereastra dv. întunericul se lasă mult mai tirziu decît deasupra acoperișurilor. De ce această veghe?“ „Din cele două griji mari — dezvoltarea economică și creșterea masivă a populației — decurg toate celelalte, importante și ele, zilnic în ipostaze diferite, la un loc: munca și viața. Altfel spus: uzinele, șantierele, casele, străzile, tramvaiele, magazinele, parcurile, școlile, facultățile...“ „Să luăm, bunăoară, casele“. „Numai pentru acest an sînt prevăzute circa 8 000 de apartamente. Gîndiți-vă că 8 000 de familii, formînd populația unui oraș cît Jimbolia, vor petrece Revelionul în case noi. Adică vor fi oameni fericiți. Și eu, ca și toți cei de la primărie, ca și constructorii, vom împărtăși bucuria lor, calitatea vieții lor...“ „Ziceați de creșterea masivă a populației...“ „Timișoara n-a fost întotdeauna un oraș de 300 000 de locuitori. La 1900 avea nici 59 000, la 1948 — 112 000, la 1975 — 213 000, la 1980 se preconizează 307 000... Așa se explică apariția noilor cartiere, orașe confortabile, civilizate, cindva loc de mahalale sau mlăștini: Cîrcumvalașunii, Valea Girocului, Calea Șagului, Tipografiilor, Calea Lipovei și celelalte. Așa se explică avîntul economic, noile întreprinderi, începînd cu platforma industrială de pe Calea Buziașului...“ „Ce produce astăzi Timișoara?“ „Macarale, motoare, poduri rulante, memorii de calculator, aparate electrice de măsurat, tractoare, lacuri și vopsele, mase plastice, mașini-unelte, prefabricate din beton, mobilă, tricotașe, încălțăminte, cărămizi și blocuri ceramice, confecții, carne, brînzetură, dulciuri, zahăr, conserve, prin ramurile construcției de mașini, chimie, industrie alimentară, industrie ușoară...“ „Consultînd cîteva cărți de istorie a orașului, constat că anii din urmă au condus la împliniri multiple...“ „Iată: din 1975 și pînă în anul acesta, valoarea producției industriale a crescut cu 8,1 miliarde lei, cu 9,2 miliarde la producția netă, iar investițiile, de la 2 miliarde, au ajuns la 4 miliarde...“ „E mult?“ „Întîi, creșterea e fără precedent. N-am calculat, dar cred că suma echivalează cu toate investițiile din secolele trecute. De cea mai mare însemnătate în dezvoltarea multilaterală a orașului au fost vizitele de lucru efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a dat indicații, orientări și soluții deosebit de valoroase în toate domeniile de activitate social-economică, în sistematizarea Timișoarei. La înălțimea comandamentelor politice actuale, strădania tuturor: transformarea cantității într-o nouă și superioară calitate a muncii și a vieții...“ „Unde ați fost astăzi?“ „Prin oraș. Am vizitat șantierele de la Solventul, Detergenții, Tehnometal, Azur, școlile noi din str. Dimbovița și Cîrcumvalașunii, căile de acces, drumurile, cîteva blocuri, un nou pod peste Bega“.

— „Pulsul șantiereilor se contopește cu cel al orașului însuși — mi-a mai spus întîiul cetățean al urbei, vrednicul om și primar tînăr, inimă cu bucuria a 300.000 de inimi.“

— „Podurile — punțile inimilor. Numele lor: Decebal, Traian, Mihai Viteazul... Bătrîn și uitat, stă aplecat peste Bega un pod desenat chiar de Eiffel. Mai sus, în centru, o măreție a simplității liniilor netede: podul Michelangelo. În preajma lui, Parcul Rozelor — ce tocmai mor în prag de toamnă seacă — e leagăn de amintiri nicicînd uitate, rost de promenade de moși și prunci, început de vieți paralele. Orașul e în parc, parcul e în oraș.“

— Glăsuiesc, tainic, masivele ziduri-martor ale cetății de odinioară, dărîmată în pripa unei sistematizări dictate acum o sută de ani. Cîtă istorie strînge la sinu-i un nume singur: Timișoara... Orașul avea chei și porți și șanțuri și tunuri și creneluri și metezeze; era închis ca un lacăt, era broască țestoasă, o carapace — a scris acel efendi, mărșălăuitorul prin efemer... Arhitecții ar fi știut să ridice, alături de bastioane semete, beton și sticlă, unindu-le pe vecia duratei noastre.

— Ce-a rămas din „dosarul“ cu monumente? O zestre fragilă. Se leagă, aici, cuvintele lui Lucian Blaga, referitor la barocul etnografiei românești; simbolic, tot Timișoara stă în inima Banatului, iată fragmentul: „Nici una din provinciile românești nu are o cultură etnografică, anonimă, populară, alit de diferențiată ca Banatul, dar în același timp nici una din provinciile românești n-a dat relativ așa de puține personalități creatoare ca Banatul“. Era un adevăr al începutului de secol...

— Monumentele eternității: Primăria veche, ridicată „în timpul de groază sub Ibrahim Ehan Hedsa“, 1675, Bastionul, Castelul Huniazilor, Palatul Dejan (De Jean), Teatrul Național, Palatul Dicasterial, cel cu patru sute încăperi, în care istoria s-a jucat de-a istoria, marionetizînd-o. Prefectura veche, Copacul de fier al ucenicilor, Lupoanca dar al Romei, Bustul lui Eftimie Murgu, sculptat de Romul Ladea din bronz nemuritor, întreaga piață a Unirii, în stil baroc ori rococo — pe aci a patinat vremea și s-a iscălit, zgîrcită.

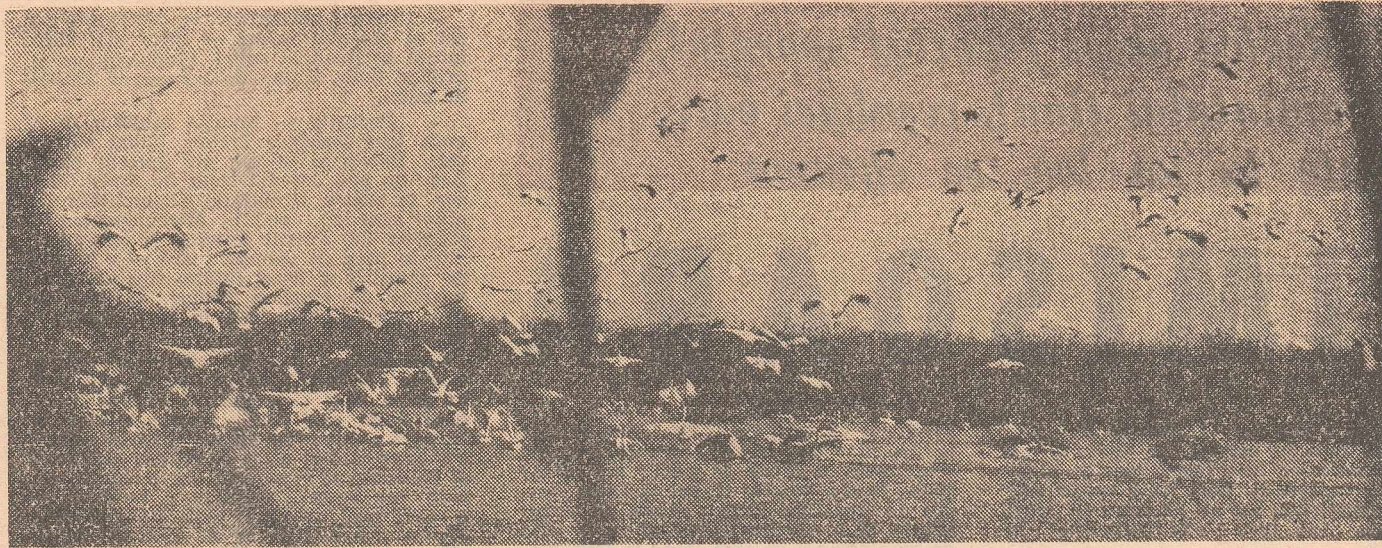
— Ca număr și rost, monumentele de azi le întrec pe cele dinainte, fără să le sufocă. Pe toate la un loc. Ci le scoate la lumina magistralelor anilor numiți „ai noștri“. Al luminii. Bătrîna și săraca Timișoară le-a asimilat pe rînd, spre dăruire. Le știm tot „ale noastre“ și tot bastioane: Universitatea, Institutul de sudură, Facultatea de electrotehnică, Institutul de agronomie, Spitalul județean, Întreprinderile Electrotimis, Tehnometal, Spumotim, Detergenții, IAEM, pasajul din Calea Șagului, complexul Continental, magazinul universal Bega, noile cartiere, noile bulevarde, noile poduri.

— Mă plimb, bunăoară, prin Cîrcumvalașunii, un orașel apărut între Cetate și Mehala, unde se ridică un val circular și, mai apoi, bălării și băltoace. La întimplare, intru pe strada Frasinului și mă opresc la un bloc, E-2; citesc numele locatarilor: Păuna, Rosu, Palaghian, Dragomirescu, Tury, Marinov, Grubistsch, Brașoveanu, Goldstein, Schleich, Pierre. Pe o singură scară; pe aceeași scară a unei patrii comune, a unor împliniri comune. Timișoara este orașul în care curent se vorbesc și se înțeleg cel puțin patru limbi, în fabrici, pe stradă, în școli, în prăvălii, la teatru, la meciuri. E un oraș cu poligloti, dar nu străini, ci vorbitori ai aceleiași limbi a muncii și a vieții înfrățite.

— Personalități creatoare, astăzi, replică la șirul subtil început de Vicențiu Babeș, C. D. Loga, Al. Mocioni, Traian Lalescu sau Sabin Drăgoi, sînt oamenii de știință și cultură nouă, cărturarii și savanții, căutătorii și descoperitorii de taine și frumuseți utile. Timișoara îi știe, țara îi cunoaște, lumea îi recunoaște. Pe acad. Ion Anton, rectorul Politehnicii, acad. Dan Mateescu, prof. dr. doc. Pius Brinzeu, prof. dr. doc. C. V. Oprea, dr. ing. Dan Teodorescu, prof. dr. ing. Traian Sălăgean, directorul Institutului de sudură, prof. dr. G. I. Tohăneanu, matematicianul Mircea Reghis, inventatorul Vasile Boici, dirijorul Nicolae Boboc, tîlmăcitorul Franyo Zoltan, scriitorii Ion Arieșanu, Anghel Dumbrăveanu, Nikolaus Berwanger, Vladimir Ciocov, graficianul Vasile Pinteș, şahista Gertrude Baumstark... Zilnic, măcar, văd cum cițiva dintre ei dau binețe zorilor și, continuîndu-și opera, încep truda creației, cu mintea, cu brațul, cu inima. Ei, fiecare, sînt îndemnul forței celorlalți, al tuturor, chezașia cîntării omului. Fapta lor capătă drept de autor; a semenilor — se alătură, înălțată din anonimatul fertil.

Și acum eu.
Pe bulevardul 23 August, la numărul opt, stă, mîndră, o clădire ca oricare alta. Îi trec pragul zi de zi. Ne întilnim, muncind cu condeiul și patima meseriei gazetăriei comuniste, ne sfătuiam, ne ajutam, ne înțelegem, colegi și prieteni, oameni, cu numele mic și numele mare scrise clar și răspicat, în coloane de ziare: „Drapelul roșu“, „Neue Banater Zeitung“, „Szabad Szo“, „Banatske Novine“, alături de subredacțiile „Știntei“, „Știntei tineretului“, „Neuer Weg“. Sintagme ale unei realități ce se citește și trăiește pe orice scară a oricărui bloc — știu nu numai poștașii.

Auziți? Sînt păsările din Delta Dunării care pleacă în țările calde

— Dumneavoastră știți ce a pătît tovarășul Mihăileanu ?

Ne întreabă Maria Popescu, muzeograf principal la Muzeul Deltei Dunării care, însoțindu-ne, a părăsit atmosfera oarecum închisă a instituțiilor de acest gen și s-a avîntat, după o expresie întilnită și la Tulcea, pe tărîmul fertil al faptului concret. De astă dată, expresia vrea să însemne apă, Dunărea, fluviu cum este bine să reamintim astăzi cînd de la deschiderea anului școlar au trecut 5 zile. Șalupa pe care ne aflăm se numește „Proiectantul” și nici nu ne miră botezarea ei așa și nu altfel din moment ce aparține Direcției județene de difuzare a filmului. Dorim desigur să aflăm ce a pătît tovarășul Mihăileanu dar socotim că este mai prudent ca aici, pe o Dunăre limpede ca-n zilele ei bune, să întrebăm, pentru început, „care Mihăileanu”. Gheorghe Biră, muzeograf și dînsul la același muzeu, care de asemenea ne însoțește, se lasă privit întrebător în ochi dar nu răspunde. Are trei copii acasă și plin de sîrg ne destăinuie că acela mai mic avînd trei ani și jumătate obișnuia ca în prima copilărie să mînce pereții deoarece „fiți atent, tovarășe reporter, huma este dulce și el avea nevoie de calciu”. Am precizat că în aceasta, în gestul copilului tovarășului Biră nu trebuie să vedem neapărat un semn de respect pentru instituția care aici cel puțin, vorbim despre București, se numește ICRAL. Dar această afirmație se pierde pe înfînsul apelor. Dar ce nu se pierde pe apă ?

Atît în dreapta cît și în stînga, dar cinstiți fiind trebuie să spunem că mai ales, cu deosebire, pe dreapta se vîd pescăruși — spre deosebire de acela prezentat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia” aceștia sînt mici și destul de triști — stîrzi și din cînd în cînd, cam la o milă — zărim și cite o cegretă mică.

Comandantul șalupei, habar n-avem de ce dar cei din Tulcea obișnuiesc să spună tuturor ambarcațiunilor de acest gen „Jonson”, a dat de curînd examen de pilot categoria a II-a și, drept ca o efigie la cîrmă, ne asigură că este ultima sa cursă pe această micuță navă. Pe cele mari, pe care voi trece — afirmă — este alt confort, ai cabina ta, ai bucătar, ce să mai vorbim ? Dar chiar și lipsiți de știința portretizării, necesară totuși reportajului, ne vine în cap că „Proiectantul” este condus de un bărbat de ai impresia că l-ai mai văzut și ieri pe faaleză sau pe la o farmacie. Vrem să spunem că era o figură comună și figură comună, cum bine se știe, poți avea și cînd ești bărbat frumos, la cîrmă.

La Maliuc, acostăm, bem o cafea în restaurantul cu același nume, vedem, cum să nu ?, obișnuitul grup organizat prin O.N.T. servind micul dejun, și înainte de a ne permite să atacăm frontal tema reportajului nostru — pleacă, stîmți cetățeni, în fiecare an păsările deltei, pleacă și berzele orășenești și comunale și, vai, între două fapte de muncă, între un drum la ICRAL și o ședință nu vedem, nu avem timp, nu ne interesează fenomenul, ceea ce este trist căi aceste păsări sînt natură, sînt viața de care ne îndepărtăm — ei bine, înainte de a începe Maria Popescu ne întreabă :

— Dumneavoastră știți ce a pătît tovarășul Mihăileanu ?

Nu. Notăm în carnetul pe care îl avem și acum în față că știința despre viața și moartea păsărilor se numește ornitologie, parcă am mai auzit, și că aceasta este o ramură a biologiei. Delta noastră, frumoasa noastră deltă, are o suprafață relativ mică, dar ce vegetație, ce specii de păsări ! Zonele de vegetație sînt diferite, adică de luncă, de stepă și, firește, o întilnim și pe aceea specifică nisipurilor. O curiozitate — cu care se mîndrește și tovarășa Maria Popescu și tovarășul Gheorghe Biră — este grindul Letea avînd o pădure cu stejari brumării, frasinii pufoși, plante agățătoare — specifi-

ce pădurilor subtropicale. Chiar și acest cuvînt „subtropicale” ne cam doare la scris, nu l-am mai caligrafiat demult și asta dovedește că da, gesturile naturii ne dor tot mai puțin, nu avem întoideauna răbdarea și știința să ne cumpărăm rucsac și bascheți și inscriși în „Cercul drumetilor” s-o luăm la sănătoasa în păduri sau peste dealuri să vedem și noi că primăvara cerul țipă, căci păsările se întorc, iar toamna același cer rămîne cer — adică gol. Păsările au plecat în formațiuni despre care acest reportaj va vorbi la timpul cuvenit.

— Noi vom merge pe lacul Fortuna — o mare rezervație naturală — dar asta nu ne împiedică să vă întrebăm cînd anume încep să plece păsările ? Ei, ne și mirăm că nu ni se spune așa, ele pleacă egalizat începînd cu jumătatea lui august. Păi, știți ce s-a întimplat anul trecut în Tulcea cu ocazia defilării în cinstea zilei de 23 August ? De această dată ni se spune : coloanele înaintau spre tribună, mulți dintre tați își aveau tinerii copii pe umăr, femeile erau îmbrăcate multicolor — parcă și vedem — și deodată, deasupra sufletelor tuturor s-au văzut cu ochiul liber berzele plecînd. Celebru „V” format de berzele în zbor a fost urmărit cu toată nostalgia și ar fi fost poate momentul ca acela purtați pe umăr să coboare și să intre în coloane. Era ceva pur ca însăși copilăria. Defilarea s-a desfășurat, tovarășe reporter, cu un și mai mare entuziasm, cu o și mai mare încredere în ceea ce este bun și frumos.

Ajutorul comandantului „Proiectantului”, mecanic de meserie, află și dînsul că atunci cînd se spune „vezi că vine barza”, lucru care te duce cu gîndul la maternități, ei bine, atunci afirmația aceasta nu are nici o acoperire științifică. Poate că ar fi ceva. Adică ? Vedeți dumneavoastră, berzele s-au apropiat cel mai mult de om. În Delta Dunării — conform unui recensămint efectuat timp de 20 de ani — există aproape 300 de specii de păsări. Nu, nu se poate afirma că de la an la an numărul lor crește, în nici un caz.

— Uitați-vă, vedeți ? Da, desigur.

— Este un plaur.

Și cum vă spuneam, programul zilnic al unei păsări ar fi acesta. Adică, stați, nu notați, căci una este cînd n-au ieșit puil și alta cînd au ieșit. La o adică, afirmăm în chiar dreptul Milei 23, am putea să le notăm pe rînd. Așa da. Deci : pînă la a avea puil, pasărea pleacă după hrană dimineața de tot, cam atunci cînd se trezește nenea Vanea, paznicul de la Fortuna. Nu este, zicem noi, lipsit de interes să arătăm că nenea Vanea se trezește la 3 dimineața. Pasărea, stîrc, barză, pescăruș, gîscă, rață, se întoarce pe la prînz și lucrează cu materialele aflate în jur, la cuib. Seara pleacă iar după hrană, o găsește, se întoarce și se culcă. Da, tovarășe, păsările dorm numai noaptea. Cînd au puil, deschideți deci o paranteză, merg după hrană de foarte multe ori. Aveți copii ? Ei, este exact ca un copil puil de pasăre. La noi, în Delta Dunării, clocește doar femela, adică s-a subordonat obiceiurilor ome-nești.

După ce puilul este născut, la puțin timp, începe pregătirea lui pentru zbor. Sînt învățați, atunci cînd încep pregătirea zborului să dea din aripi și să se ridice de pe pămînt iar după aceea să se încadreze și să zboare în formație. Berzele și pelicanii formează grupuri care pe cer se văd ca un „V”, celelalte în formă de stol. Pleacă în Africa și Asia Mică.

— Ne exprimăm o nedumerire. Dacă ajung în Africa, de ce nu rămîn acolo, căci nu este iarnă ?

— Da, dar aici trebuie să vorbim despre arcaul păsării.

Și vorbim. Areal — suprafața pe care o specie o ocupă în lume. Cu alte cuvinte locul fiecărei păsări este strict determinat și e bine, sîntem sfătuiți, să nu uităm aceasta.

Cu toată bunăvoința, pe lacul Fortuna nu vedem decît cîteva pescăruși. Nenea Vanea este prezent și-l întrebăm așa :

— Cît timp durează călătoria unui pelican, să zicem, pînă în Africa ?

— 10—12 zile.

Tovarășa Maria Popescu și tovarășul Gheorghe Biră dau din cap a încuviințare. Bătrîn, bătrîn dar le știe, talmăcim în semnele dinșilor.

Mai departe, atunci :

- Cît poate să stea în aer o pasăre ?
- De dimineața pînă seara.
- Pe ce traseu se pleacă în Africa ?
- Delta Dunării — Tărîmul Mării Negre — Bulgaria — Turcia — Mediterana.

Acolo, mă lămurește tovarășul Biră, staturile se desfac : unele spre Africa, altele spre Asia Mică.

— Tovarășe Vanea, zicem, noi — locuitorii orașelor, putem vedea cînd pleacă păsările călătoare ?

— Nu. Ocolesc locurile cu fabrici, uzine, oameni mulți.

Paznicul Vanea ne asigură de întregul respect, ne roagă să mai venim și o întrebăm pe Maria Popescu, muzeograf principal la Muzeul Delta Dunării, cum spunea, că totuși, noi, cetățenii, chiar nu avem nici o șansă să vedem păsările plecînd, noi ca noi dar copiii noștri, cei care merg prin școli sau încă le ignoră ? Greu întrebare, ni se spune. Apoi : cu gîndul se poate.

Deși nu simțeam nevoia, găsim și aici o justificare a reportajului nostru care, dacă se poate, trebuie scris frumos ca un gînd și tandru ca un timbru neîntrecut pe mina vreunui filatelist ci doar a unui poștaş.

Spre jena și regretul nostru la întoarcere nu zărim nici un cîrd de pelicanii plecînd și nici berze și nici rîndunele. Asta este situația. De ce să înfrumusețăm ceva prin sine frumos ?

Coborîm de pe șalupă după obișnuitul rămas bun de la cei care ne-au dus și adus în împărăția apelor, peștilor, păsărilor și oamenilor. Este acel rămas bun cu stringere de inimă. Ne vom mai vedea ? Vom mai încerca să vedem păsări plecînd ?

Mulțumim însoțitorilor noștri și spunem că da, trebuie să ne despărțim, fiecare cu treburile sale, a fost instructiv, frumos, încă o dată vă mulțumim, și haideți în incheiere, spuneți-ne, zău, așa ce l s-a întimplat tovarășului Mihăileanu.

— Păi dumneavoastră știți ce i s-a întimplat tovarășului Mihăileanu. Să vă spunem. În primul rînd să nu l-o luați în nume de rău. Dînsul ar fi trebuit să vă însoțească dar a plecat în concediu. Nu de alta, nu, dar era trecut pe tabel. Se află acum pe Valea Jiului. Are acolo niște neamuri. Și merge dînsul anul trecut, tot așa, cam pe toamnă, dar mai devreme să vadă plecarea unei colonii de pelicanii. Dînsul n-ar renunța la un asemenea spectacol pentru nimic în lume. Nu ! Ajunge la Milea 23 pe seară, era obosit, și se culcă. În zori de tot pleacă pe Fortuna, nu-l găsește pe tovarășul Vanea, nu se miră, omul era la treabă, și se uită și se uită și trec așa cîteva ore. Nici urmă de pelican. Vine nenea Vanea, noroc, noroc, ce mai e nou, ce să fie, unde-s pelicanii ? La care bunul nostru paznic uluit zice : păi nu știți ? Au plecat azi noapte. Ce mai ! Tovarășul Mihăileanu n-a mai fost oca zile în șir și doar fiind de specialitate, pe profil, mai văzuse. Da, dar nu văzuse atunci.

Valurile mici se sparg de tărîm. Rămînem și privim. Știm, e bine s-o știți și dumneavoastră, că n-au plecat toate păsările. Pînă prin 10 octombrie continuă să plece. Dacă nu se poate altfel gîndiți-vă, imaginați-vă. Deasupra capetelor noastre de oameni serioși cu treburi se poate auzi un zgomot, o adiere adică. Sînt păsările deltei care pleacă, mai pleacă ceva odată cu ele și desigur știți și ce.

EUGEN SECELEANU ■

Viață de cîine Dar, ce cîine și, mai ales, ce viață!

! Nea Fane — plutonierul adjutant Ștefan Preda — lucrează cu acești cîini de serviciu de peste 25 de ani. Mi s-a părut firesc să-i fi trecut prin mină foarte mulți cîini, așa că l-am rugat să-și reamintească de care din ei s-a legat sufleteste — da, sufleteste ! — și în ce împrejurări.

— Doar șase au fost cîinii pe care i-am dresat: Drob, Afra, Piloș, Beri, Boian și Bleck. E foarte greu să spui după atîta timp, de care m-am simțit mai legat, pentru că toți... dar trei mi-au salvat viața. Eram cu Beri într-una din misiunile de prelucrare a urmei pentru descoperirea infractorului. Era noapte, într-o toamnă cu ploaie și burniță. Infractorul opunea rezistență, l-am luat cu forța, a țipat, au apărut vecinii și complicile. Coautorul a pus repede mina pe-o prăjină și-a sărit la mine. Acesta a fost semnalul cînd Beri a hotărît pe loc partea lui din acțiune. A doua oară eram cu Drob. La capul podului la Operetă se furase o butelie. Observat de cetățeni, hoțul lasă prada și se ascunde sub planșeu. Este anunțată miliția și plec cu Drob la scotocire din partea cealaltă a cheiului Dimboviței, dinspre Șerban Vodă. Era în miezul zilei, dar sub planșeu, și după o sută de metri, era ca-n toiul nopții. Nu-mi vedeam nici cîinele. Doar cînd l-am auzit lătrînd am știut c-a dat de hoț. Cărat pe planșeu, sus printre grinzi, hoțul m-aștepta cu un cuțit în mînă. Drob l-a apucat de un picior, l-a dezechilibrat și iarăși totul s-a terminat cu bine. Acum fac echipă cu Bleck. Are 4 ani și lucrez cu el de cînd avea trei-patru luni. Avea cam un an cînd urma să mă nasc a treia oară. Trei infractori erau ascunși într-o mlaștină. Doi fugeau într-un sens și celălalt într-altul. Eu îl urmăream pe cel plecat singur.

— Pe ce vreme ?

— La răsăritul soarelui. Deci cu plecasem după cel delal treilea. Tot scotocind după el, cad într-o groapă mare cu apă. Inghit ceva apă și simt că mă duc...

— Unde era Bleck ?

— Scotocea și el prin zonă, doar nu credeți că mergea la pas. Avem o oarecare independență ; fiecare își are raza lui de acțiune și la nevoie colaborăm. Așa s-a întimplat și atunci. Deci simt că o pășesc urît, dar îmi găsesc puțin suflu și-mi strig cîinele. Vine. El reusește să inoate, eu mă împotmolisem în mil. Simte că e de rău cu mine, dar asta nu era suficient. Mai trebuia ceva. Probabil că o idee, pentru că mi-a și venit. Pun mina pe gîtul cîinului, strig „hoțul”, face un salt și mă scoate la liman !

Curajul cîinului sporește curajul omului și apoi se transmite reciproc. Și curajul acesta se menține. Dar cel mai frumos și plăcut lucru este încrederea care se cimentează între noi. Bleck, de exemplu, nu suferă bătaia, nu suportă cureaua. Trebuia să țin seama de sensibilitatea lui. L-am obișnuit atunci cu ordinele precise și recompensele categorice. În plus trebuie să simtă că-l iubești, altfel nu te poți atasa de el.

G. HERA ■

Omul adevărat e om pe orice meridian

Ion Costică și Nicolae Gheorghe sint goferi la Intreprinderea de Transporturi Internaționale Auto (I.T.I.A.). Despre Ion Costică, Nicolae Gheorghe spune: Prietenul meu Costică este un tovarăș de nădejde. Este membru în Comitetul oamenilor muncii, membru de partid și are 42 de ani. Despre Nicolae Gheorghe, Ion Costică nu spune nimic. Despre Nicolae Gheorghe povestește tot Nicolae Gheorghe. Zice: Sint un om simplu. Am 43 de ani și o viață normală. Soția mea lucrează la cooperativa „Igiena”, iar fiul meu este medic stomatolog în județul Gorj. Într-o zi, pe 23 iulie, treceam frontiera din Turcia în Irak împreună cu prietenul meu Costică. Căldura a început brusc. Dacă ar fi fost umbră pe unde va, termometrul ar fi arătat 45 de grade. Nu erau decât cămile și oi și în spatele nostru venea un camion Volvo cu număr francez. Noi transportam ouă în Kuwait. De mai multe zile nu consumam decât apă minerală, luasem cu noi 110 sticle și transpiram cu rindul la volan. Toro, francezul, cu care făcusem cunoștință la frontieră, era singur. Ațit eu, cit și prietenul meu Costică avem cunoștințe mai ales în limba germană. Toro venea după noi și unde opream noi, se oprea și el. Nu puteai sta cu picioarele pe pământ. Turnam apă în fața lăzilor de la mașină la fiecare zece minute. În mașină, temperatura urca la 85-90 de grade. Ne aranjam așternuturile pe dubă și ne culcam. La 5 dimineața eram în picioare. Ne trezea soarele. În noaptea spre 30 iulie am dormit lângă localitatea Kut, în apropiere de Bagdad. Dimineața, ne-am ras, am pregătit cafeaua și am luat micul dejun ca de obicei, pe lăzile din fața mașinii. Ne-am salutată cu Toro, care dormise și el în apropiere, și am plecat.

După un timp, Toro a început să caute gheață. Avea un bidon din material plastic, stil arăbesc, și voia să-l umple.

N-arăta deloc bine. I-am găsit gheață; pe traseu sint multe fabricute care produc gheață. El și-a umplut bidonul și am tras mai departe. Ne grăbeam să ajungem cel mai repede în Kuwait. Căldura ne extenuase. Eram sleiți de puteri și orice intirziere ar fi agravat starea în care ne aflam. Căldura creștea spre prinz pînă la sufocare și mai aveam de străbătut citeva sute de kilometri. Aerul devenea irrespirabil. Parcă înghițeam foc. Transpirația era fierbinte și ochii ne ustureau. În fata noastră, aerul cocotea. Toro rămânea mereu mai în urmă și noi ne grăbeam. După două ore, Toro a început să semnalizeze cu farurile. Am crezut că are pană. Asta ne mai trebuia. Am oprit și prietenul meu Costică s-a dus să vadă ce se întâmplase. S-a întors imediat și mi-a spus că Toro este aproape mort. Am fugit pînă la mașina lui. Toro zăcea leșinat pe banchiză și horcăia. Gitul lui frigea ca un cuptor. Nu mai putea respira. Temperatura aerului urca spre 60 de grade. L-am fricționat cu oțet de vin, apoi cu gheață numai pe miini și pe picioare. Și-a mai revenit și ne arăta gitul: îl frigea. Horcăia în continuare. Nu putea vorbi. L-am luat cu noi și în curînd am găsit un chiocș cu ventilator. Tot timpul l-am fricționat cu gheață, el își revenea, apoi iar leșina. La chiocș, aerul condiționat i-a ajutat și m-a rugat să-i iau pulsul. N-avea. Nu simțeam nici o zvicnire. Venele îi erau moarte. L-am mințit că totul e în ordine; el știa mai bine însă și horcăia: George, io morți, io morți. Plîngea. Putea să moară, și noi, lingă el, n-aveam cum să-l ajutăm, decât cu gheață și oțet și două ore nu ne-am mișcat de lingă Toro. Cînd își mai revenea, plîngea. Spunea, jumate în italiană, jumate în franceză, că i-au rămas patru copii în Franța și că nu vrea să moară. Abia leșise din spital. Arăta cu mina la burtă și spunea: ulcer! Prietenul meu Costică

dădea din cap că a priceput și asta îl făcea pe Toro să plîngă și mai tare. Am mai înțeles că doctorul nu-i dăduse voie să plece în cursă, dar el plecase. Mai pronunța numele unui orașel de la granița cu Spania, pe care eu îl văzusem: e un orașel frumos și am înțeles că Toro locuiește în acest oraș. Orașul se numește Perpignan. Roussillon-Perpignan. Continuum să-l fricționăm cu gheață, pe miini și pe picioare, ca să ajutăm singele să circule. Plîngînd, m-a rugat să preiau eu mașina lui. Trebuia să ajungă în aceeași zi la Basrah, o localitate așezată la 60 kilometri de granița cu Kuwaitul. Transporta pompe în valoare de un milion și jumătate. M-am sfătuit cu prietenul meu Costică. Nu știam cum e mai bine. Toro ar fi putut muri pe drum. Dar nu-l puteam lăsa nici la baracă. Ne-am înțeles ca eu să preiau mașina lui Toro și pe Toro, iar el, Costică, să meargă în față cu mașina noastră. Riscul era dublu: puteam periclita viața lui Toro și odată cu ea și transportul nostru. Procuratura, poliția, formalitățile dintr-o țară străină. M-am urcat la volanul mașinii lui Toro. Cu o mină conduceam și cu cealaltă aveam grijă ca prietenul nostru francez să nu întrerupă nici un moment masajul cu gheață. Costică mergea în față și fiindcă nu știa ce se întâmplă în spate îi simțeam încordarea în trepidațiile mașinii. Se apropia seara și Toro se comporta bine. Uneori mai horcăia și simțeam ca un junghi în spate. La Basrah am telefonat reprezentantului firmei franceze, domnului Corbel, care a venit imediat. Toro nu mai găsea cuvintele și ne mulțumea din ochi. Ne-am luat rămas bun și recent, reînțorși acasă, am primit o vedere din Roussillon-Perpignan. Vederea era semnată de Toress Bernard, Toro. Scria: „Dragii mei prieteni! Eu am ajuns cu bine la Perpignan, la mine acasă. Vă mulțumesc din suflet pentru felul cum v-ați ocupat de mine cînd am fost bolnav. Nu voi uita niciodată și într-o zi poate am să vă pot mulțumi chiar la mine acasă. Ar fi o mare bucurie pentru mine. Vă mulțumesc mult, prietenii mei.”

Apoi noi am plecat în Finlanda.

NICOLAE CRISTACHE ■

O nouă filă în dosarul Pavel Kozak:

Vindecarea medicului iugoslav Mika Andrici

Discuția pe care o vom reproduce mai jos, citind stenograma întocmită, s-a purtat în prezența unui translator, care a intervenit rar și numai în momentele de rumpănă. Restul convorbirii s-a încheiat cu ajutorul cunoștințelor reciproce de rusă și engleză. De citeva ori, interlocutorul nostru a apelat la vorbe românești, pe care ne-a mărturisit că le-a învățat în cursul repetatelor vizite făcute la București și Constanța.

— Vă rog să vă prezentați. Cine sinteți, cu ce treburi pe la noi?

— Mă numesc Mika Andrici. Am 46 de ani. Locuiesc în Novi Beograd, pe bulevardul Dvoja, la numărul 162. Lucrez la cea mai mare întreprindere de medicamente din Iugoslavia, la „Galenika”.

— Ce profesie aveți?

— Sint medic veterinar și lucrez în cercetare. La București am venit pentru a mă trata la Pavel Kozak.

— De cînd ați auzit dumneavoastră, în Iugoslavia, de Pavel Kozak și de tratamentele sale?

— Nu demult. Cred că la sfîrșitul lunii iulie. Zic asta, socotînd că am sosit la București pe data de 15 august întorcîndu-mă de la un congres internațional de esperanto, ținut la Varna.

— De ce aveai dumneavoastră nevoie de serviciile lui Pavel Kozak?

— Pentru că în vremea pubertății am contractat o boală de piele foarte gravă, de care n-am scăpat decât acum.

— Ce boală? Cum se manifesta ea?

— Mai întii mi-au apărut niște bubuși pe față. Apoi ele s-au extins pe tot corpul, ajungînd pînă la tălpile picioarelor. Cu timpul s-au întărit, transformîndu-se într-un fel de crustă, urit miroșiitoare. Din cauza acestei boli, pe care am încercat s-o vindec în Iugoslavia și în străinătate, eu n-am fost om. Dovadă că nu m-am însurat pînă acum, deși aș fi vrut și eu, ca orice bărbat, să am o familie și copii.

— Unde anume v-ați tratat? Ce diagnostic v-au pus medicii la care ați apelat?

— Am fost internat, prima dată, la Banja Luka. După aceea, pe timpul studenției, m-am tratat la Sarajevo, cu o serie întreagă de dermatologi de renume între care profesorii Salamon, Fleger, Osegovici, Zimunici și Grin, ultimii fiind și academicieni. Am fost luat în evidența unor clinici de specialitate din Dubrovnik și Zagreb, boala mea fiind cercetată de toate personalitățile medicale din orașele respective, în spital sau ambulatoriu. Am ajuns pînă la medicianul Kogoi, vicepreședintele Academiei iugoslave de științe, m-a studiat pe mine și mi-a studiat dosarul, punîndu-mi diagnosticul de toate personalitățile medicale din orașele respective, în spital sau ambulatoriu. Am ajuns pînă la medicianul Kogoi, vicepreședintele Academiei iugoslave de științe, m-a studiat pe mine și mi-a studiat dosarul, punîndu-mi diagnosticul de toate personalitățile medicale din orașele respective, în spital sau ambulatoriu.

— Cu ce diagnostic plecașerăți de la Sarajevo?

— Medicii de acolo se opriseră la o maladie ereditară, morbul Hejlihejli.

— Ce-a urmat?

— Ani de zile m-am tratat la Belgrad,

cerînd părăirea tuturor autorităților în materie. Am fost internat la Clinica de dermatologie a Facultății de medicină, la Academia de medicină militară, unde n-am fost internat?! M-au văzut profesorii Arnelici, Stevanovici, Danilovici, Perisici, alții, dar n-au ajuns la nici o concluzie comună, oscilînd între un diagnostic și altul. Cei mai mulți susțineau că ar fi vorba despre o neurodermatită, dar nimeni nu mi-a spus ceva sigur.

— Boala s-a agravat în tot acest răstimp?

— Nu, dar nici nu s-a vindecat. Au fost unele ameliorări, dar bubușițele n-au dispărut niciodată complet.

— Ziceați că ați fost și în străinătate. Unde?

— La Stockholm, în Suedia. M-a consultat celebrul profesor Norgreen.

— Și?

— Alt diagnostic, alte medicamente, același rezultat. Nul.

— După care înțeleg că ați venit la

București, căutîndu-l pe Pavel Kozak. Așa-i?

— La sfîrșitul lunii iunie, anul acesta, s-a întrunit, la Belgrad, o comisie specială formată din profesorii Perisici, Stevanovici, Konstantinovici și Skendzici, care, reanalizînd situația mea, a concluzionat că am o boală incurabilă, sfătuiindu-mă totuși să mai încerc ceva, recomandîndu-mi o clinică din Geneva. Dacă nu m-aș fi făcut bine aici, la București, la iarnă aș fi plecat în Elveția.

— De unde știți că v-ați făcut bine?

— N-am fost niciodată așa curat pe corp ca acum. Dumneavoastră mă vedeți cum mă vedeți, limpede după numai 8 zile de tratament, înainte fi se făcea milă să mă privești!

— Ce v-a zis Kozak? Ce diagnostic v-a pus?

— M-a întors pe toate fețele și, după un consult de citeva ceasuri, mi-a zis că sufer de o eczemă pruriginoasă cu reticuloză și de o stafilococemie cronică. Nu mi-a promis că mă poate face bine, dar mi-a promis că va încerca. A încercat și a reușit.

— V-a cerut bani?

— Nu. Dar aș fi gata să-i dau și luna de pe cer!

— Ce tratament v-a indicat?

— M-am uns cu niște alifii și am urmat un regim alimentar foarte strict. În primele zile mi-a fost greu, după aceea m-am obișnuit. Acum mă simt de parcă m-aș fi născut a doua oară.

— Spuneți-mi, venind aici, dumneavoastră știați că Kozak nu e medic?

— Da.

— Ați avut încredere să vă lăsați pe mina unui nespecialist?

— Am avut și nu-mi pare rău. Ce spun eu? Sint fericit cum n-am fost niciodată. Mă duc acasă plin de recunoștință pentru Pavel Kozak și, în general, plin de recunoștință pentru poporul român, extrem de prietenos și ospitalier.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Хорошо благодарен за излечението от заболяване, от което цели българи са страдали. Благодаря Козак, лекарят от Букурещ, който ме излечи. С уважение, Павел Козак.

13. IX 1978. г.

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Unul n-are rușine să dea, altul n-are rușine să ia!

Oricit nu ne-ar plăcea nouă cuvîntul, care se pare că este și un neologism, și oricit n-am dori să-l pronunțăm, adevărul cuprins de el nu poate fi negat și nici realitatea care definește acest adevăr sub numele de Corupție. Ce este însă surprinzător, de-a dreptul surprinzător, este sentimentul de liniște împăcată cu care se vorbește și se practică adesea în numele odiosului cuvînt altfel, cum ziceam, ocotit cu grijă și chiar cu sfințită repulsiie.

Intru, să zicem, într-un mare și milionar C.A.P., vestit și pe bună dreptate, stau de vorbă cu unul din ingineri, omul se mîndrește cu indiscutabilele realizări, eu îl întreb cum s-au descurcat cu una cu alta, el clatină din cap satisfăcut și îngimfat, „Domnule, — adică — dragă tovarășe, nu e ușor dacă nu știi cum să trăiești în lume, aici — zice el cu o umitor de plină satisfacție și de plină admirație — aici e și meritul președintelui, care știți că are o Dacie și odată zice. Niculescule, ia Dacia, umple damigeana și la Iași te oprești și nu vii fără repartiiție. Nu există! — mai zice el scurt, ca eu să înțeleg că nu există, dacă ajuns la întreprindere, la intrarea din față se dă jos din Dacia și mai caută și în portbagaj damigeana, nu există să vină îndărat cu mina goală.

Și, firește, eu nu pot decât să-l admir la rîndul meu și el se uită la mine mai de sus iar eu dau să-l întreb întii; damigeana plină de unde e? Vreau să spun cine plătește conținutul ei, pentru că dacă e din magazia C.A.P.-ului, cine o scade din gestiune și cum? însă nu mai apuc să întreb nimic, nici cine o primește și cum dracu o primește, pentru că respectivul funcționar e oricum plătit ca să elibereze repartiiția. Nu mai apuc să întreb fiindcă înțeleg bine din privirile-i dezamăgite că omul mi-a acordat oarecare credit, sint adică și eu jurnalist, ce naiba!, scriitor! nu cunosc viața?! Atunci nici nu e de mirare, că habar n-avînd de viață, batem cîmpii prin cărțile noastre.

— Domnule — imi spunea iar și tot de curînd cineva — în viață trebuie să mai ai și nițel obraz — nu te poți duce așa cu mina goală. Cu mina goală te duci, gol vii! Iați o stupefiantă formă de obraz subțire sau de accepție filosofică a metaforei obraz subțire. Un șofer, într-o zi, imi spune: „nu se poate tovarășe să intri în garaj cu mina goală, se uită omul ăla la tine lung — adică portarul — nu poți să ambalezi și să îngroși obrazul!” Altă formă de a te simți cu obrazul gros — atunci cînd nu dai „o mică atenție”, cum zicea o cunoștință care umbla prin birouri unde avea nevoie cu o servietă burdușită cu pachete Kent.

— Domnișoară, dacă-mi permiteți — zimbea el ursuros întinzînd pachetul alb ca laptele — și domnișoara, vai, mulțumesc, cum ați știut, acum fumam cu tristețe ultima țigară, și apoi „Ce mai faceți?” și imediat. „Se poate, se poate să puneți la îndoială promptitudinea noastră?” și ca un fluturaș din birou în birou cu adevîrînță necesară la bătut la mașină, la semnat, la șampilat și lute în servieta prietenului meu care la ieșire, mulțumit, se justifică: „Asta e! Ce, vrei să stau două zile să aștept, să mă rog, să-i scot ochii cu Codul muncii?”

Însă eu mă întorc și întreb: prietenul meu scoate banii din buzunarul lui, pînă la urmă îl privește sub raport economic, nu vorbesc acum de morală, fiindcă n-am despre ce, de unde scot însă ceilalți peșcheșul?! Fiindcă nimeni nu umple damigeana din pivnița proprie, borcanul de miere din prisaca proprie, cartoanele cu ouă din ferma avicolă proprie, și așa mai departe. Nu pot să cred că s-a inventat special un capitol economic intitulat „perisabilități” ca din el să se scoată peșcheșele.

Va să zică, cineva creează condiții pentru plocoane dintr-o gestiune publică, altcineva e pregătit sufleteste să primească plocoanele, amîndoi vorbesc frumos și elegant, nu se scot din „Dragă tovarășe”, și din propoziții protocolare, unul n-are rușine să dea, altul n-are rușine să ia, situația se semi-oficializează, apare și reflecția înțeleaptă „Domnule, în viață trebuie să te descurci, cu mina goală te duci, cu mina goală vii”, oameni, altfel de bună credință și harnici și puși pe treabă și viitori de bine încep să aplice în practică trista filosofie!

Și la capătul acestei povești care, din păcate, se mai întimplă uneori, replica unui țaran de la mine, de la Slătioara, care n-avea încotro și trebuia să se ducă la un doctor, doctorul era din altă parte, în sfîrșit, și țaranul se chinuia să prîndă o găină din curte:

— Ce să fac — zice el — trebuie s-o iau de la mine din bățură, fiindcă n-am încotro, de altundeva n-am de unde s-o iau!

DINU SARARU ■

Tezaurul lui Moctezuma

Villahermosa

La „El Presidente” am un sentiment bizar. Din atmosfera neutră a hotelurilor cu care m-am obișnuit și care, în ciuda inaderențelor mele, m-au scutit cel puțin de datoria de a le iubi, fiind nevoit numai să locuiesc în ele și să-mi achit nota de plată, iată-mă pătrunzând într-o clădire, care este ce? Hotel? Prea intimă pentru asta. Vilă privată? Nu, căci există recepție, zimbete profesionale și trebuie să ne completăm ca de obicei fișele. Și totuși ceva echivoc există la acest „El Presidente”. Scara fără trepte ca un tobogan, camerele dispuse în jurul unei grădini tropicale interioare și mobilate altfel decât în hoteluri, totul răspunde parcă acelei părți din mine care, fără să bovarizeze atmosfera lui Lampedusa, a visat să stea numai pe malul însoțit al indoielii, cum spune un vers al lui Tennyson... Să fie din cauza luminii care apasă plantele tropicale afară, această impresie? Mi-aduc aminte de vila doamnei Olmedo. Aceași enigmă. Numai că aici enigma a înflorit.

Trebuie să mergem la guvernatorul statului Tabasco. Am fost invitați să luăm prinzul cu el.

Arbori, un parc, ziduri albe, îmi place atmosfera mereu cordială din Villahermosa. De ce am atunci senzația că acești arbori calzi, deveniți aproape muzică și această amiază în care tăcerea înflorește tropical fac parte dintr-o oră fragilă pe care, dacă nu sint atent, o pot sfărâma? Mă pomenesesc gândindu-mă la Gauguin și la fructele de mango, mari și verzi, pe care le poartă în miini tahitienii din pinzele sale. Intotdeauna mi s-a părut că fără aceste fructe miinile lor ar rămâne prea goale. Ca și cum, sub coaja strălucitoare s-ar afla un destin pe care oamenii îl cîntăresc cu palmele lor parfumate. Undeva aproape începe de obicei marea. Sau soarele arde nisipul. Pe o plajă, nu într-un deșert. Acești tahitieni cu trupurile de aramă caldă n-au plecat niciodată nicăieri și nu știu ce este o Fata Morgana. Așa că n-ar avea rost să le explic ceva ca un deșert, cu cât e mai lipsit de speranță, cu atât e mai bintuit probabil de obsesia unor oaze fictive. Cu cât nu-l traversează nimeni, cu atât Fata Morgana nălucește mai des la orizont. Și, în definitiv, de ce-ar avea nevoie să-și pună asemenea probleme? Cîtă vreme fructele de mango sint în palmele lor și oricînd pot mușca din miezul lor parfumat. Divagațiile despre singurătate sint bune oriunde, nu în fața unor oameni care pot transforma destinul într-un fruct. Așa cum acest oraș frumos (chiar asta înseamnă în spaniolă Villahermosa) transformă destinul într-o lumină albă cu care învluie arborii, zidurile, clepsidrele și grăunțele de nisip ce cade acum...

Era normal ca, între aceste gânduri, să reapară în sfîrșit și umbra lui Tatlé. O simt, deși tace întocmai ca oamenii lui Gauguin. Și bănuiesc chiar că ține două fructe de mango în miini.

— Dincolo de coaja parfumată, simburii sint poate amari, Tatlé.

— Se poate, señor, dar nu fructul de mango e vinovat pentru asta. Lui trebuie să-i mulțumim pentru ceea ce ne dă. Dacă în miezul lui singurătatea a pătruns ca un vierme...

— Atunci înseamnă că nu vom găsi tezaurul lui Moctezuma.

— Tezaurul lui Moctezuma nu există, señor.
— Ba nu, Tatlé. Acum te înșeli tu. Există. Și el nu e ascuns.

— Înseamnă că legendele mint.

— Nu mint, dar nu le-am înțeles noi totdeauna cum trebuie. Tezaurul lui Moctezuma există dacă știm să-l vedem lingă noi, lingă miinile noastre. Altfel îl căutăm în zadar, cu toate că el strălucește în jurul nostru în fiecare zi. Poate sta toată viața la îndemîna noastră fără să-l vedem sau fără să-l prețuim, dar ne va uimi și coplesii cu bogățiile lui căutîndu-l unde trebuie, adică printre lucrurile firești.

— Și cum?

— Ceea ce știu, Tatlé, e că nu e nevoie să spargem ziduri pentru a-l găsi, nu trebuie să-l căutăm în locuri tainice. Mai bine să ascultăm foșnetul luminii și să auzim cum scriștie pașii pe aleile de nisip. Să ne imaginăm cum vujește oceanul în clipa aceasta, cum aleargă trenurile, cum înflorește nopalul pe vechile morminte și cum pietrele ies din mușca lor. Atunci tezaurul lui Moctezuma va străluci în fața noastră. El strălucește în fiecare dimineață cînd soarele răsare și arde coaja plopilor din parcul Alameda, în timp ce în depărtare conurile vulcanice se albăstresc.

— Dar tu vorbești despre viață, señor.

— Tocmai, Tatlé. Ea e tezaurul la care mă gîndeam. Din păcate nebunia aurului ne-a împiedicat adesea să-l căutăm unde trebuie.

— Și tot din păcate, señor, lumina nu ajunge pentru a vorbi despre ceea ce căutăm.

— Soarele m-a ajutat, totuși, totdeauna să văd mai bine.

Dar Tatlé nu mă mai aduce. Mă gîndesc din nou la acel împărat sclitar și melancolic, Moctezuma, pe care nu știu de ce mi-l imaginez ca pe un Lorenzo de Medici aztec. El ar fi putut să atenuze asprimea aztecă, dar n-a avut timp. Și-a ascuns însă tezaurul, obligîndu-ne să-l bănuim pretutîndeni, inclusiv sîb coaja unui fruct. Pînă descoperim că tezaurul este însuși fructul.

Gauguin a scos aceste fructe tropicale din dicționarele exotice și ne-a sugerat că la nevoie omul se poate servi și de ele pentru a declara unele lucruri. E adevărat, mi-resmele mangotierilor nu i-au dat decât un răspuns incomplet, din moment ce pictorul s-a urcat pe munte și a încercat să se sinucidă înghițînd arsenic, dar fructele de mango din pinzele sale au rămas mai departe în muzee să ne spună o poveste expurgată de orice lucru ne-ar putea vexa.

M-am obișnuit atît de mult cu imaginea lor, încît aproape nu-mi vine să cred că și cele din fața noastră, de pe masă, sint tot fructe de mango. Nu sint verzi, ci galbene și mai mici. Sint, poate, dintr-o specie adiacentă. Aflu însă că, dimpotrivă, cele văzute prin muzee sint dintr-o specie inferioară. Cele de aici sint innobilate, au miezul mai parfumat și mai dulce. Iau un fruct de mango în miini și mă surprinde că are greutatea unui fruct normal.

OCTAVIAN PALER ■

VITRINA ARTELOR

Un fapt condamnabil:

Colecția Vicșoreanu s-a pierdut!

Cine răspunde pentru aceasta?

Nota redacției

În numărul din 7 septembrie a.c. al revistei noastre, sub titlul „Dreptul la replică”, am publicat, sub semnătura tov. Nicolae Ungureanu, directorul Muzeului satului și de artă populară, un răspuns la observațiile critice formulate în articolele „Cocoșul de Hurez” și „Ce s-a întîmplat cu colecția Vicșoreanu?”, de Ilie Purcaru, apărute în „Flacăra” din 22 iunie și 27 iulie a.c.

Observațiile critice conținute în articolele în cauză vizau următorul — după părerea noastră, blamabil — fapt: faptul că expoziția de ceramică Victor Vicșoreanu, găzduită anul trecut la Muzeul satului, a fost, în primăvara asta, vindută, adică marea majoritate a pieselor ei s-au risipit, deși, inițial, se hotărîse ca această expoziție, de excepțională valoare artistică, reprezentativă pentru arta ceramicii populare în actuala-i etapă și constituind, în același timp, apogeul creației unui mare artist, să intre în patrimoniul muzeului, ea urmînd a călători, ca expoziție itinerantă, în țară și, eventual, peste hotare.

În răspunsul adresat redacției, tov. N. Ungureanu,

O retrospectivă de vînzare?!

Am fost consternat să aflu, din revista „Flacăra”, că expoziția Victor Vicșoreanu a dispărut în neant.

Am pășit printre primii în această expoziție de la Muzeul satului, apoi, în vremea cit a fost deschisă, am revăzut-o de cîteva ori. Despre puține lucruri am spus și am scris — în ultimii douăzeci de ani — că reprezintă un eveniment. Printre acestea au fost: prima retrospectivă Pallady, prima retrospectivă Luchian, prima retrospectivă Andreescu, iar în ceea ce privește artele decorative m-aș opri doar la retrospectiva de tapiserie Mimi Poedanu și la retrospectiva de ceramică Vicșoreanu.

Să ne fie clar — și specialiștii o știu! —, aceasta este tot o retrospectivă. Vicșoreanu a pus pe pereții de la Muzeul satului tot ceea ce i-a definit o traectorie și un stil, tot ceea ce a dat mai bun într-o viață, iar pentru ceramică de Hurez tot ceea ce poate fi mai revelator ca fantezie, rafinament și rigoare în execuție. Un distins gazetar străin, specialist în arte, spunea că o asemenea expoziție ar reprezenta oriunde în lume un triumf. „Dar, pentru Dumnezeu, adăuga el, n-o desfaceți, apărați integritatea acestui ansamblu, care altfel, despărțit în piese, ar reprezenta doar mostre de mare artă, dar nu arta de o viață a unui artist!”

Ceea ce, ne-a asigurat directorul muzeului, se și hotărîse. Expoziția Vicșoreanu, ni s-a spus, rămîne în fondul Muzeului satului ca bun artistic de valoare exemplară, iar itinerarea expoziției în țară și în străinătate se va face cu toată grija și cu toată răspunderea.

De ce s-a ajuns la această
desconsiderare a muncii mele?

Fac meseria de olar de mic copil, adică de peste 40 de ani. Am învățat-o de la părinții mei și de la alți meșteri mari ai Hurezului, cum a fost Gheorghe Giubega, despre care Barbu Slătineanu, în scrierile lui, zicea că era un artist. Am trecut cu meseria asta a mea prin multe, am trecut prin vremuri de sărăcie neagră, am trecut prin vrăjmășii și împotriri, dar n-am părăsit-o. Am avut și răsplătiri, prețuri, piesele mele au intrat în colecțiile unor mari muzee, mi s-au dat și multe distincții, ultima și cea mai îmbucurătoare pentru mine fiind Premiul I pentru ceramică la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. Vreau să spun că n-am stat degeaba, că am tot muncit, m-am străduit, simțînd atît eu, cit și soția mea (care, și ea, e fiică de olar, e fiica lui Gheorghe Giubega), această pornire de a munci pentru arta ceramică. Cu un număr de ani în urmă, aflînd despre noi, tovarășul profesor Gheorghe Focea, care era directorul Muzeului satului, a încercat, prin toate mijloacele, să ne încurajeze și să ne apropie de acest lăcaș de cultură, lucru pe care noi l-am acceptat cu toată dragostea. Acum cîteva ani, tov. profesor Gheorghe Focea, dinuși și seama că lucrările noastre sint împrăștiate, că, dacă ar fi cazul vreodată să se poată documenta asupra ceramicii de Hurez reprezentată de munca noastră, lucrul ar fi imposibil, ne-a invitat să lucrăm pentru o expoziție ce urma să se deschidă în Muzeul satului. Domnia-sa mi-a zis să mă străduiesc ca să dau, pentru această expoziție, tot ce pot și tot ce am eu mai bun, astfel ca ea să fie o expoziție reprezentativă și pentru tot ce am putut face eu într-o viață, și pentru ceramica de Hurez, eu urmînd să arăt, prin piesele expuse, drumul olăritului în localitatea noastră, începuturile lui, transformările și îmbogățirile aduse acestel meserii de fiecare generație în parte. Adică omul, privind expoziția, să zică: „Asta este arta Hurezului, așa a fost ea, așa este, așa o face olarul Victor Vicșoreanu”. M-am apucat, împreună cu soția mea, de muncă, ascultînd propunerea tov. profesor Focea și simțîndu-ne datorii față de acest popor în mijlocul cărui ne-am născut, am crescut și am trăit. Cu toate că starea sănătății mele era foarte grea, am început lucrul cu toată încrederea și, timp de peste trei ani, trecînd prin foarte multe greutăți, ne-am trudit ca să putem arăta oamenilor iubitori de frumos ceea ce, anul trecut, din luna iunie pînă în septembrie, cit a ținut expoziția, au putut vedea la Muzeul satului.

Eu am făcut, pentru expoziția de la Muzeul satului, mult mai multe piese, din care comisia muzeului le-a ales pe cele o mie, restul vînzîndu-se chiar atunci, în timpul expoziției, la standurile muzeului. Cele o mie, alese de comisie, urmau să intre, mi s-a spus, în patrimoniul muzeului, în vedere valoarea lor, poate avîndu-se în vedere și faptul că ele erau, dată fiind starea sănătății mele, tot ce putusem face eu mai bun. Așa li s-a spus tuturor celor ce au trecut prin expoziție, că piesele din expoziție nu se vînd, că ele fac parte din patrimoniul muzeului. Toate piesele au fost fotografiate, și în parte, și pe ansamblu, astfel ca expoziția, oricînd, să poată fi refăcută, să poată fi deschisă, în forma ei, în orice alte muzee, din țară sau din alte țări. Au fost sute și sute de oameni care, în

după un lung expozeu de principii, de fapt de generalități iritate, fără nici o acoperire cu cele discutate în articolele noastre, alături de acestea, intercalate abia spre final, un expeditiv pasaj în care observațiile ziaristului sint declarate „nule și neavenite”, declarație motivată prin faptul că expoziția Vicșoreanu ar fi fost „temporară”, deci ab inițio — și, evident, „lega” — sortită vînzării.

Miile de vizitatori care s-au perindat prin expoziția Vicșoreanu știu altfel! Știu că această expoziție — dir care multi ar fi vrut să cumpere — a fost declarată de către conducerea muzeului, ca intangibilă, ca fiind intrată în patrimoniul.

Avînd cu toții cunoștință de marea grijă a statului, și conducerii superioare de partid pentru colecțiile de artă de interes patrimonial — și nu numai pentru ele — avînd, cu înflințarea Muzeului colecțiilor de artă, e extraordinară pildă de clarviziune patrimonială, nu putem să nu fim uimiți, șocați, îndurerați de ușurința cu care conducerea Muzeului satului de artă populară tratează situația destrămării, pierderii colecției Vicșoreanu. Trebuie să fie clar pentru toată lumea — și, prin urmare, și pentru Muzeul satului — că problema distrugerii retrospectivei marelui meșter popular nu e una „internă”, de bunăvoință și de polemică agreabilă. O spunem deschis și cu toată fermitatea: soarta colecțiilor de artă, a colecțiilor de bunuri culturale, ne privește pe toți, iar cine greșește, cine atentează la încrederea publică și la lege, trebuie să dea socoteală. Se înțelege că nu închidem aici discuția, că prin cele ce urmează, considerăm discuția abia deschisă, că sintem profund interesați de depistarea, salvarea, ocrotirea și îmbogățirea — în generosul cadru al Festivalului național „Cîntarea României” — a tezaurului artei noastre populare.

Ne-am liniștit. Amatorii de piese rare și-au pus pofta în cui, incintați într-un fel că opera lui Vicșoreanu e ferită de risipire, rămînd în veghea celui mai autorizat cerber — Muzeul satului. Cui i-ar fi trecut prin minte că piesele acestea faimoase prin valoarea lor vor constitui obiectul unei tranzacții la secret, perfect acoperită legal (nu ne indoim!), așa cum sint perfect acoperite atîtea practici cel puțin bizare! Fiindcă, ce se întîmplă?, piesele ar fi fost, chipurile, achiziționate dintr-un fond pentru vînzarea la stand. Dacă Victor Vicșoreanu ar fi fost un anonim, dacă ceramica lui ar fi fost o banală ceramică de Moși, practica de la Muzeul satului n-ar fi indignat pe nimeni, ceea ce s-ar fi putut obiecta, eventual, fiind doar faptul — puțin controlabil! — dacă printre piesele de duzină vindute la stand nu s-ar fi strecurat cumva și exemplare de valoare muzeală.

Și acum, cazul Vicșoreanu: toate piesele erau de valoare muzeală și toate făceau parte dintr-un ansamblu, constituiau retrospectiva unui artist.

Mă întreb dacă măcar artistul a fost întrebat, dacă și-a dat acordul. Mă întreb dacă dosarul fotografic — martor! — mai există. (Știu că expoziției, în perioada cînd a fost deschisă, i s-a făcut și un astfel de detaliat dosar). Mă întreb cum vom putea recom-pune o imagine a operei lui Victor Vicșoreanu, un artist contemporan, a cărui lucrare de o viață a fost vîrsată neantului!

Să găsim un nume pentru această operațiune „legală”? Țin în rezervă acest nume, urmînd cu interes evoluția afacerii.

PAUL ANGHEL ■

tot timpul cînd eu am stat în muzeu și am făcut demonstrații practice, au cerut să li se vîndă piese din expoziție întrebînd dacă măcar după închiderea expoziției ar putea obține unele farfurii care le plăcuseră dar li s-a răspuns negativ. Într-o zi, au venit la expoziție soțiile ambasadorilor străini acreditați la București, care, de asemenea, au vrut să cumpere din ce vedeau, dar li s-a spus că nu se poate. Nu mai spun cîtă oameni de artă, colecționari, academicieni, profesori, scriitori, artiști au întrebat dacă, după închiderea expoziției nu se vînd, dar li s-a răspuns la fel, că nu se vînd, că ea a intrat în patrimoniul. Acum, conducerea muzeului, prin tov. director Ungureanu, susține că expoziția era temporară, că ea era pentru vînzare. Dacă era pentru vînzare, de ce nu s-a vîndut atunci, de ce nu li s-a spus acest lucru vizitatorilor expoziției, de ce piesele, după închiderea expoziției, au rămas, timp de o jumătate de an, în depozit, pentru ca, într-o zi din primăvara asta, fără ca nimeni s-o știe, nîc măcar eu, ele să dispară, adică să se vîndă? Dacă eu aș fi știut că se vînd, aș fi alergat pe la unul, altul, aș fi făcut rost de bani și le-aș fi rîscumpărat. Aș fi păstrat expoziția, împreună cu fotografiile și arhivele explicative, astfel ca, dacă cineva, într-o zi, ar fi dorit s-o refacă, s-o poată refăce. Fiindcă eu, încă una la fel, bolnav cum sint, nu știu dacă aș mai putea să fac. Apoi, se mai susține, de către actuala conducere a muzeului, că „o comisie”, adică încă o comisie, peste cea care alesese cele o mie de piese, ar fi reținut cîte ceva pentru fondul muzeului, dar eu unul nu înțeleg de vrea să spună asta, cu o comisie care vine peste altă comisie. Adică prima comisie, condusă de tov. prof. Focea, n-a știut ce face? Sau, oare, ce reținuse prima comisie n-a mai fost bun, a rămas așa, deodată, fără valoare, adică, în cîteva luni, marfa mea s-a depreciat, așa cum se strică zarzavaturile la piață? Apoi, se mai susține că, prin vînzare, lucrărilor mele li s-a asigurat o circulație publică națională și internațională. Cu „circulația națională”, m-am lămurit. Nu știu cum o fi cu cea „internațională”. Dar v-am spus întimplarea cu soțiile ambasadorilor.

Aș dori să vă mai spun că, pentru această expoziție, pe care n-am considerat-o doar o achiziție a muzeului, ci o expoziție reprezentativă (fiindcă așa mi s-a spus!), eu m-am despărțit și de piesele la care țineam foarte mult, pe care le păstram în propria mea colecție de acasă. Mi-am zis că la mine acasă le-ar vedea mai puțini, dar într-o expoziție care va rămîne în patrimoniul și va merge prin țară le vor vedea mai mulți.

De ce, după ce mi s-a pus o notă bună, adică truda mea de ani a fost socotită ca o valoare, deodată nota s-a schimbat? Cine mi-a pus această ultimă notă? Și pe ce bază? Aș întreba actuala conducere a muzeului dacă mă cunoaște în amănunte, atît ca meșter popular, ca preocupări ale mele, cit și ca viață a mea. De cîte ori cei ce acum au risipit munca mea au stat de vorbă cu mine? Cu ce m-au ajutat, în cei 40 de ani de activitate? Pe tov. Ungureanu l-am văzut o singură dată, la Muzeul satului de la Bujoreni-Vilcea, dar nu a schimbat cu mine nici trei cuvinte. Pe tov. Tancred Bănățeanu, directorul adjunct al muzeului, l-am cunoscut, o dată, tot la Rm. Vilcea, iar a doua oară la țigul „Cocoșul de Hurez”, dar asta a fost totul, doar că l-am cunoscut.

Eu, deocamdată, nu vreau să intru în alte amănunte privind acest caz al meu, pe care îl consider un caz de abuz și de furt de prestigiu.

VICTOR VICȘOREANU ■

RUBRICA MEA

Ultimul poet simbolist

Vinător pasionat, colaborator ca atare și la revistele cinegetice din țară, dar înainte de toate poet, afirmat în cercul Sburătorului, Mihai Moșandrei este astăzi ultimul reprezentant, pe baricadele Himerei, al poeziei noastre simboliste. Ca în idealul școlii, formulat cu a-proape o sută de ani în urmă de Stéphane Mallarmé, poetul sugerează și nu exprimă, fără a se înscrie totuși în legiunea mereu mai vastă a liricii ermetice. Recentă sa culegere, în mare parte antologică, *Plecarea rîndurilor* (Editura Cartea Românească), și-a luat ca moto o melancolică sentență a lui Mihail Sadoveanu: „Cele ce au fost rămîn așa de frumoase, pentru că nu mai sînt”. Aceasta este și viziunea lirică a lui Mihai Moșandrei, care evocă vremurile copilăriei și adolescenței sale, „călare pe două veacuri” (cum spune memorialistul Sextil Pușcariu), cu calești și surugii, interiorare „cu scoarțe bătrînești”, doamne și domnițe în costume de epocă, ba chiar întîrziere în malacofuri, ofițeri în „demodate uniforme”, serenade, parcuri cu statui de fauni și nimfe, și cu propria-i imagine de demult: „Atuncea, sub ciorchina de moviri parfumată, / Se leagăna copilul rămas în Altădată, / Pe calul lui de lemn și cu pantofi de lac, / Lingă o „Fräulein” blondă ce cîntă o sonată” (Buchet de liliac).

Universul său este unul floral, ca acela al lui D. Anghel din *În grădina*, al lui Luca I. Caragiale și, din zilele noastre, al lui M. Celarișanu din *Flori fără pace*, într-o tonalitate însă care-i este proprie.

SCRIITORI ROMÂNI DE AZI

Romulus Vulpesco

Romulus Vulpesco (născut la 5 aprilie 1933 la Oradea) este un autor care nu acceptă numai să scrie. Pentru el are o deosebită importanță modul în care ajunge un text sub ochii cititorului. De aceea scriitorul își asumă rînd pe rînd toate meseriile guvernate de „galaxia Gutenberg” pentru a fi sigur că operelor sale li se asigură cea mai potrivită

infățișare. Autor remarcabil, traducător de prestigiu, el devine atunci cînd e nevoie un corector pedant, se metamorfozează în filolog sau critic literar, desenează, întocmește machete sau se amestecă printre tipografi exasperându-i cu doleanțele lui formulate însă cu atîta farmec încît pină la urmă i se și îndeplinec. Edițiile cărților sale sau ale altora (Charles d'Orleans, Alfred Jarry, Rabelais, Villon, Ion Barbu) se disting prin aparatul critic impunător, prin demna lor ținută grafică. Romulus Vulpesco nu admite intermediari între sine și cel care îi citește cartea și se înhamă deseori la o muncă uriașă și în aparență lipsită de sens. El reduce în memorie începuturile tiparului, cînd autorul își tipărea citeodată singur lucrările, iar procesul de publicare era mult mai anevoios, astfel încît apariția unei cărți devenea o sărbătoare și deci nu se putea ivi decît în veșminte de gală, impunînd respect încă din clipa în care o zăreai. Romulus Vulpesco împinge pină acolo venerația pentru fiecare rînd scris încît își datează cu grijă textele, pentru a nu fi lăsate uitării acele clipe de grație în care au fost concepute, iar la sfîrșitul cărților sale indică tot soiul de amănunte tipografice — data bunului de tipar, corpul de litere folosit, caracterele lor, tipul de hîrtie întrebunătățită pentru imprimare — din dorința de a le păstra pentru posteritate istoria. Dar acest om, care trăiește în mijlocul unei biblioteci uriașe, agonisite prin toate mijloacele — de la cheltuirea unor sume de bani impozante pentru cine știe ce hîrtoagă, pină la refuzul de a restitui prietenilor cărțile imprumutate de la ei, prefăcîndu-se că le-a pierdut sau invocînd cine știe ce alte motive — nu și transformă dragostea pentru cărți în adorare orbă. Romulus Vulpesco este un personaj fabulos, iar infățișarea sa și modul în care se îmbracă, întimplările prin care a trecut — multe devenite legende — contrazic imaginea unui soarece de bibliotecă, cufundat cu deliciu în lectura unor tomuri rare, notînd cu sîrguință tot soiul de gînduri provocate de parcurgerea fișelor, fără a da

A incuraja și a descuraja

Fără a fi fost întotdeauna și pe întreg parcursul său „realist”, chiar presupunînd că ar fi avut cum, literatura română a fost însă — și este și astăzi — obsedată de realitate: de realitatea așa-zicînd „adevărată”, nu de aceea a suprafetelor, a închipuirilor, a aparențelor. O năzuință spre esențial caracterizează literatura română: interesează „ce se petrece” mai mult decît „ce se vede”. Un efort de înțelegere, de judecată, de a se vedea este mereu detectabil în opera scriitorului român, nicidecum „detasat”. „În rezervă”, nicidecum retras într-o utopică impasibilitate a artei sale — atitudine care i-a apărut dintotdeauna drept o imposibilitate. Structural, scriitorul român n-a fost nicidecum „senin”, chiar dacă printr-o strădanie căreia rareori i se pot măsura dimensiunile a dat foarte adesea creații perfect echilibrate, de o armonie și de o claritate ce au făcut pe mulți să vorbească de clasicismul organic al literaturii noastre. Neliniștea, suferința, durerea, accentele dramatice n-au fost estompate; nici suprimate prin efectul restrictiv al vreunei concepții rigide despre artă; dar mai presus de orice a fost și este tendința de apropiere de adevăr. Obsesia adevărului era firească într-o literatură obsedată de realitate: putem de aceea vedea mersul literaturii române în chipul unei neconținute lupte pentru cucerirea realului. Al cărei corespondent în ordinea evoluției scrisului nostru literar este reprezentat de existența unei conștiințe foarte pronunțate a eticii creației. Faptul de a fi scriitor obligă și, cum scrie Radu Petrescu în *Oceanul înlîns*, „conștiința acestei dramatice demnități străbate întreaga noastră literatură clasică, adică toate acele opere care, indiferent de momentul apariției lor (pentru că astfel de opere, vizibile sau încă nu, se ivesc și în zilele noastre) există în lumea Poeziei”. Într-atît este de specifică literaturii noastre conștiința aceasta încît poate fi unul dintre cele mai sigure criterii de delimitare între

Poetul evocă rînd pe rînd crinul, care-și întinde „Sabia lucie de har”, trandafirul, liliocul, iasomia, zorelele, „Trimbițele ierbi”, / Limpezite pleoape sub fintini”, dăliile de toamnă, albele chiparoase, micșunelele, îmbătrinite în glastră, narcisa, panselele catifelate, clematițele, „hortensia-n ciubere mireasmate”, petunia cu „parfum halucinant” și crizantemele cu bronzul lor natural. Poezia, ca și Himera, cu majusculă amîndouă, ne e sugerată printr-o singură floare, cultivată toată viața (Subtila himeră).

Vinătorul evocă în *Sonetul sitarului* o scenă imaginară, cu sfîrșitul păsării. Prepețița, „Zeiță grea de umbră sau turturaș de soare”, apoi „Pestrițele zboruri de grauri prin ploaie, / Cocoșarii de visc, sturzii, floriții, scoții” (Imn primăverii), cerbul și vulpile albastre (Unui silvicultor).

Închei, transcriind unul din cele mai vechi poeme, datat 18 iunie 1922 și intitulat *Păsări rare*:

„Într-un tîrim sărac și trist, în colțul unei bălți pustii / Eu am văzut într-un apus, un stol fantastic și bizar, / Un stol de aripi ce roteau în ceruri largi și purpurii. // Și penele acestea roze, în pîlpiul lor domol, / Se așezau și iar cădeau, spre stuhul aspru de rogoz, / Cîtînd un ochi de apă clară în funduri negre de nămol. // Dar stropul de lumină magic, ce le chema în fund de zări, / Era murdar acum de cioturi, de rime hide și de șerpi, / De lumea mlaștinii, ce-ntîni cele mai limpezite din cărări. // Atunci aceste păsări rare s-au așezat în unghiuri lungi / Și au vislit spre poarta-n flacări a cerului nemărginit, / Topind în pulberea de aur un lanț de mișcătoare dungi”.

ȘERBAN CIOCULESCU

vreo atenție semnelor realității înconjurătoare. Adevăratul său cult e viața. Însăși literatura sa nu face nicidecum apologia cărților, ci a vieții. Oricît de multe reminiscențe livrești se pot descoperi în poeziile și prozele sale, ele nu reprezintă decît un învelis sub care se ghicește clocotul existenței. Primul său volum intitulat *Poezii* (1964) descrie chiar o dramatică pendulare între mirajul unui univers construit din tomuri și cel al unui trai consumat cu frenezie. O parte dintre poeme nu sînt decît reverii declanșate de operele parcurse, în care autorul adoptă tot felul de măști în căutarea propriei sale identități. În versurile lui se exaltă iubiri mai mult sau mai puțin imaginare, se inventează drame, se evocă epoci apuse, se amintesc personaje din mitologie sau din cărți de istorie și literatură. În astfel de poezii natura pare scătuită de seve, existența se desfășoară monoton, relațiile dintre oameni sînt pline de artificialitate. Atmosfera excesiv cărturărească e resimțită ca o povară: „Investigînd cu stilpii-nțelepciunii / Pîndind prin palimpseste scoții / Am ignorat parfumul de petunii / Culoarea cîmpului și-a florii”. Dar scriitorul, după o luptă interioară lipsită de convenționalism, proclamă supremația realului și îl celebrează biruința: „Descoperiți-vă, portari / Pătrunde toamnă în birouri / Ca o gravură gri de noui / Podgorii cu chiorchini amari, / Prin care fruntea-n zori și-o-nroui”. În alte versuri din vastul poem *Întoarcerea fiului risipitor* izbucnește într-o chemare patetică spre viață: „Da, intelectualii așteți, / Vă cheamă veacul în piețe / Cunoașterea e scrisă-n spețe, / Nu în versete de profeți / Și-n drama pajurii răzlețe”. În *Și alte poezii* (1970) literatura ajunge să fie persiflată pentru orgoliul ei de a crede uneori că este mai presus decît ceea ce ne înconjoară. Autorul demonstrează mecanismul compoziției literare, îl expune în văzul tuturor, arătînd că el funcționează în gol dacă nu se umple de viață. Experimentul neologicistic trebug crenale nu este o simplă joacă de-a vorbele, unul din amuzamentele atît de dragi autorului, ci atrage atenția asupra vidului unei literaturi lipsite de legătură cu existența: „Damiroză, culp nastralp, / Vestrapună pulc dirică / (colimard, culp nabaroască) etc.

Și mai explicită este atitudinea autorului în proze. Strînse sub titlul *Exerciții de stil* (1965) ele sînt în aparență doar imitații după diverse stiluri (pedant, prețios, neutru etc.), simple improvizatii pentru deliciul galeriei. Dar talentul autorului transformă aceste pagini într-un joc grav, exprimîndu-și protestul împotriva tuturor celor care mutilază viața, o înăbușă sau încearcă să-i reducă multitudinea de aspecte la un ritual monoton. Scrise în logica fantasticii și absurdului ele au uneori vehemența unor rechizitorii îndreptate contra „piripirilor limfatici” incapabili să înțeleagă viața deoarece nu se bucură de ea și rivnesc ca și ceilalți să ajungă în situația lor.

Remarcabila literatură scrisă de Romulus Vulpesco este un protest împotriva a tot ceea ce dezonorează viața.

GEORGE ARION

creatorii adevărați și falșii creatori; aceștia din urmă, mereu panicați de o neputință, ce capătă uneori forma unei vioiciuni dezacordate, a înțelegerii realității, oferă spectacolului unei acrobații derizorii, jonglînd cu vorbe mari, strecurîndu-se printre surogate de idei, încercînd să substituie creației — ce presupune încredere, atenție, efort concentrat — o paradă ineficientă și deseori ineptă de fraze ritmate astfel încît să dea iluzia de mișcare și dinamism. Incapabili să descopere adevăratele, gravele probleme ale realității, ceea ce formează, cum se zice, substanța vieții, ei inventează probleme și au — semn sigur de recunoaștere — sentimentul că „îmbogătesc” astfel literatura. Observ, dealtfel, cum preocuparea unor asemenea autori săltăreți este nu realitatea, ci literatura, ei arătîndu-se grozav de interesați de ceea ce numesc — și este semnificativă această exprimare, în măsura în care indică exact direcția privirii lor — „pata albă” din geografia literară contemporană. Nu „pata albă” a cunoașterii realității, o realitate ce se schimbă rapid, îi atrage: ar fi un efort prea mare, prea greu; mai simplu, poate și mai spectaculos, este să decretezi existența unei „pete albe” în literatură și să încerci să o colorezi. Aderența la realitate este metamorfozată în chip subtil; ei vor să adere la literatură, așa-zisa „pată albă” reprezintă chiar locul vizat pentru o instalare confortabilă. Literatura este văzută ca un „departe” accesibil prin expediții de tip cinegetic, prin descoperirea de locuri puțin frecventate.

Am în vedere, desigur, nu un autor sau altul ci un fel anumit de a înțelege literatura; din exterior, cu o lipsă de prețuire unei stridentă pentru scriitorii contemporani, pentru literatura ultimelor trei decenii. Un mod de a gîndi propriu doar veleitarilor; pătimasilor întru asaltarea literaturii în fel și chip. Al căror sir este prea adeseori privit cu o neîngăduită îngăduință. A îndepărta veleitarii este, pentru critică, un semn al aderenței la realitatea indisolubilă a vieții și a creației literare contemporane.

MIRCEA IORGULESCU

CRONICA LITERARĂ

Eugen Uricaru:

„Antonia. O poveste de dragoste”

Cine și-a făcut intrarea în literatură cu o carte ca *Despre purpură* nu se mai poate depăși atît de ușor. Și nici nu trebuie s-o facă. Prozatorul și-a inventat deja o lume, o lume numai a lui și care poate fi în continuare extinsă — spre zone de realitate de astă dată, nu de irealitate — sau dacă nu, cel puțin, poate fi populată cu noi reprezentări.

Antonia. O poveste de dragoste, a treia carte a lui Eugen Uricaru, confirmă nu numai debutul

de excepție al prozatorului, dar și vitalitatea unei forme, care părea limitată îndeosebi la un material epic imaginar. Desigur, ultimul text din volum înseamnă o revenire la ciclul *Vladiei*, autorul plasîndu-și personajele în același tîrim al misterului — să-i zicem — localizat. Primele două povestiri (*Tirziul octombrie* și *Antonia*) aduc în schimb o nouă viziune și nu mai puțin o altă problematică. Modificarea e deci de conținut nu de stil epic. În fond misterul, adică necunoscutul, nu poate fi localizat într-o „împărăție” anume, faptul cel mai banal e demn să poarte o taină, care să fie în același timp și adevărul lui. Neobișnuitul a devenit obișnuit, spune cineva în carte la un moment dat. E limpede, mai ales în *Tirziul octombrie*, că eroii nu mai locuiesc doar în propriul lor vis, ci în această lume pe care o vedem cu toții și în acest (acel) timp pe care-l trăim. Interesul epic s-a mutat considerabil — ne referim la povestirea citată — spre cotidian și istorie, oricît un abur de legendă învăluie în permanență faptele. Octavian Moceanu, împreună cu echipa sa de muncitori, vine în munți să deschidă un șantier și, în așteptarea adevăraților constructori, să experimenteze un nou material de construcție, sinterita, amestec „ciudat” de lemn și beton. Ca un alt Meșter Manole, Moceanu trebuie să îmblînzească și locul destinat de proiectanții viitorului Oraș, loc pe care inginerul Vasiliu îl consideră de la bun început ostil. Totul decurge normal (povestirea aduce vag a reportaj) pină cînd muncitorii ajung în punctul stabilit, undeva „ca la capătul lumii”. Acesta e primul element de indeterminare fantastică. Ciudățeniile se înip apoi lanț: mașina cu materiale întîrzițe, țărani (sau numai imaginile lor) vin noaptea călare, unul din muncitori fuge într-un mod miraculos la oraș, în fine experimentul nu dă rezultate. La sfîrșit vin însă constructorii și totul reîntre în normal. Taina lui Octavian Moceanu e singurătatea lui: noaptea, în timp ce muncitorii dormeau, se petrece exodul țărănilor din sat pe șantier și de fapt el îi aștepta, provocat de avertismentul inginerului Vasiliu. Moceanu însuși voia din toată ființa să se întîmple ceva grav, să se revoltă cineva, măcar „sufletul” satului, pentru ca munca (acțiunea) sa să capete astfel un sens. În ce privește indeterminarea de loc, ea provine pe cale taumaturgică din expresia „a merge la capătul lumii”, repetată pină la obsesia. Nimic din ce s-a petrecut acolo nu l-a surprins pe Moceanu. De-abia de acum înainte începe deruta sa, cînd nu mai este singur și cînd constată puțin disperat că inginerul Vasiliu n-a venit împreună cu ceilalți. Miraculosul n-a fost așadar decît un accident în ordinea realului, în timp ce echivocul s-a rezolvat în acțiune. Fapt notabil: personajele sînt constructori. Ne dăm seama că *Tirziul octombrie* vrea să fie și este o legendă modernă a întemeierii noii lumi socialiste. Se pare că prozatorul înclină tot mai mult spre o tratare mai prozaică și, firește, mai viguroasă a realului însuși, fără să renunțe la raportarea mitică.

Dealtfel, dincolo de artificialitatea procedurii, care ține de recuzita fantasticii, și în celelalte povestiri e de admirat mai mult adîncimea observației morale. Reflecții pătrunzătoare, mature întrețin tensiunea epică, mai presus de anecdotică propriu-zisă. Eugen Uricaru nu e un povestitor în sens clasic, textele sale sînt confuze la modul programatic (avem în vedere contextul total, nu doar secvențe izolate) pentru a face posibilă ruptura fantastică. În ele nu se întîmplă aproape nimic. Cel mult un personaj povestește o aventură de-a sa (fictivă) altui personaj și actual narației în sine este el însuși o întîmplare. Dar rămîne ca un dialog între himere, cum ar fi bunăoară discuția dintre bătrîna doamnă K.F. din *Viața Katerina* și profesorul de istorie Nicol Antim (Vladia, alte imagini). Remarcabilă se dovedește însă rectitudinea morală a personajelor. Eroii au o sensibilitate ieșită din comun (un al treilea simț) — de unde capacitatea lor de „a sesiza insesizabilul”. Aceasta e de fapt sursa așa-zisului fantastic. Parcă se îmbolnăvesc, pur și simplu, în fața insolitului obiectiv sau psihologic. Dar această ambiguitate, care este în primul rînd a lucrurilor și a situațiilor, intrînd în rezonanță cu sensibilitatea lor la straniu, nu le întunecă filosofia de viață și mai ales candoarea. Regimul existenței lor e un fel de insomnie spirituală, o încordată stare de veghe. Atunci îi vizitează himerele, emanajii ale nocturnului. Se pare că tema obsedantă în toate aceste povestiri e agresivitatea imaginarului asupra realului. Evident, nu echivocul e scopul lor ultim. Într-un fel personajele provoacă misterul, pe calea sugestiei psihologice, pentru ca tot ele să-l destrame. Accentul se pune îndeosebi pe intervalul dintre anticiparea și împlinirea miracolului. E un moment de așteptare, un moment de tensiune și neliniște. Cine presimte invizibilul îl așteaptă apoi cu teamă și fascinație.

Antonia nu e propriu-zis o poveste de dragoste. Anecdotică lipsește cu totul, iar personajele par copleșite de dorul de iubire și nu de pasiunea carnală. Femeia oscilează între bărbatul himeric (un călăreț ciudat, nocturn) și bărbatul real, mai bine determinat — Palibroda. Cîștigă ultimul. *Antonia* este o povestire de atmosferă și echivocul nu se mai rezolvă în acțiune, ca în primul text al volumului, ci prin sugestie. Simbolismul întemeierii e mai vag decît în *Tirziul octombrie* — deși cele două povestiri comunică între ele.

Vladia, alte imagini putea să figureze foarte bine în *Despre purpură*.

Toate cele trei texte din volum au partea lor de monotonie și sublim. Important e că prozatorul, prin stilul său curat, ferindu-și eroii „credibili” de orice ambiguitate morală, e capabil deja să atace subiecte mult mai vaste — ca în romanul *Rug și flacără*, să convertească ficțiunea în realitate, dar și să istoricizeze legenda. Așteptăm cu încredere saltul decisiv de la povestirile lipsite totuși de suflu epic ale *Vladiei* crepusculare la romanul puternic, viguros al Genezei și Revoluției.

CORNEL MORARU

Salutați oastea română

— marș triumfal —

Salutați oastea română,
Salutați pe veterani
Cei din Dacia bătrină
Fulgerul printre dușmani au aruncat.

Spintecind zarea încruntată
Risipind pe acei păgini
Ce în ura lor turbată
Ne pindeau ca niște ciini
Și i-a infrinat

Balcanii cu-a lor fanfare
Spăimintind s-au închinat
Și ale noastre hotare
Cu spada le-au apărât

Salutați oastea română,
Salutați pe veterani
Cei din Dacia bătrină
Fulgerul printre dușmani au aruncat.

Spintecind zarea încruntată
Risipind pe acei păgini
Ce în ura lor turbată
Ne pindeau ca niște ciini
Și i-a infrinat

Balcanii cu-a lor fanfare
Spăimintind s-au închinat
Și ale noastre hotare
Cu spada le-au apărât

Cinste vouă, glorioși fii
ai țării
Cinste vouă, fii ai neatinării
Salut infanteriști, cavaleriști
tunari, moldoveni
Salut artileriști, cavaleriști,
infanteriști munteni, olteni
Pe dobrogeni să-i salutăm
Pe marinari să-i onorăm
Salutați pe ardeleni, bănățeni
Pe toți frații transilvăneni și bucovineni.

Salutați oastea română,
Salutați pe veterani
Cei din Dacia bătrină
Fulgerul printre dușmani au aruncat.

Nicolae Dan Fruntelată

Vara din noi, vara

În cimpia cea mai verde
Vara din noi, vara
Două ape se-ntîlniră
Dintr-o stea pînă ntr-o stea
Luminau izvoarele
Și nici noapte nu era
Și nici ziua, nici ziua
Doamne, cum s-au întîlnit
Au adus cu ele griu
Au adus pădure lină
Și miremele din griu
Și miremele pădurii
Vara din noi, vara
Toată-n două ape dulci
Numai ele singure
Împrejur, pămîntul sfînt,
Fără ochi, fără cuvînt

Curtea bătrînilor

Peste curtea din alt veac
Vara din noi, vara
Iarba ne-a bătut la ușă
Zăvorul nu s-a mișcat
Duhul casei sta plecat
Iarba încercînd pereții
Și pereții-mbătrînind
Peste curtea din alt veac
Umbra mea, privirea mea
Cu iarbă se primenea
Iar din raza ochiului
Un nuc verde a pornit
Crengile acoperind
Frunzele noaptea vorbind
Și nimic n-au înțeles
Oamenii ce mai treceau
Oamenii cum mai treceau
Tot nimic nu se mai vede
Doar pustia verde, verde

Ploaia

Un copil duce caii la cîmp
Și-n urma lui, ploaia
Cu cine seamănă, nu știu
Dar poartă cămașa fiului meu
Nu, și n-am fii
Caii îi leagă de doi meri sălbatici
Noaptea, rădăcinile ară cîmpul
Pînă la singe, vād limpede
Acolo în afund, urmele mele
Căutînd caii, căutînd
Ploaia vindecă, ploaia iartă
Nu, și n-am fii

Copacii

Ne-au venit frunzele, spun
Copacii ingenuchind la porți
Fiecare primește o frunză
Și-i minte pe toți cei din casă
Că, în sfîrșit, i-a venit primăvara
Noaptea, trag luna-n marginea grădinii
Și se privesc, se privesc, aproape fericiți
Dinspre dunga dimineții
Iarna răsare

Balada cavalierilor fără cai

În țara salcimilor, albă otravă de moi
Ce seri grele de mireasmă erau
Ne-aliniam, cavaleri fără cai
Într-o luptă tirzie cu plantele sau
Cu visele noastre pornite în lume
Să-mpartă în două — aici rele, aici bune
Ce mulți cavaleri fără cai !

De cite ori am invins nu mai știu
Dar știu că n-a fost niciodată
Vreo moarte-n războiul atîta de viu
Cînd iarba cînta ca o mare armată
La marginea satului vizierele trase
Și-n sat, pături calde și iubite rămase
Ce mulți cavaleri fără cai !

1 Decembrie 1918

„0 zi care vorbea cu glasul secolelor”

Evenimentele petrecute în toamna anului 1918 au însemnat un moment de răscruce în istoria României. Unirea de la 1 Decembrie 1918 nu a fost rezultatul deciziei celor 1228 de delegați care au votat-o în memorabila ședință desfășurată în orașul Alba Iulia. Ea a fost pregătită de secolele ce au precedat aceste evenimente, a fost visul înaintașilor, domni și voievozi, cărturari și savanți, a fost năzuința pentru care cei mulți s-au jertfit de atîtea ori în cursul istoriei noastre, a acelor care în ultimă instanță au înfăptuit-o. Decizia de la Alba Iulia avea să încununeze o operă începută de veacuri, operă în jurul căreia s-au concentrat forțele națiunii. În pofida Habsburgilor, Hohenzollernilor sau Romanovilor, românii aveau să-și impună voința proprie, dovedind odată în plus că nici o forță nu poate opri un popor să-și realizeze visele sale.

Permanența a istoriei poporului român, ideea de unitate națională s-a transformat în anii primului război mondial într-o acțiune riguroasă ce a antrenat toate forțele națiunii.

Hotărîrea de autodeterminare a națiunii române, citită în ședința din 18 octombrie 1918 a parlamentului de la Budapesta a produs o puternică impresie asupra opiniei publice din întreaga monarhie, asupra celorlalte națiuni oprimate și un mare entuziasm între românii de pretutindeni. Ea a contribuit într-un grad superior la grăbirea procesului de dezmembrare a Imperiului austro-ungar. Consiliile naționale ce iau ființă peste tot : în Cehia și Slovacia, în Slovenia și Croația, în Ungaria, Galiția, Bucovina și Transilvania, preiau puterea politică. Armata, cuprinsă de nemulțumiri și revolte, refuză să mai execute ordinele superiorilor. Țărănimea și muncitorimea, victime ale opresiunii burgheziei și moșierimii, înlătură perimata administrație înlocuind-o cu aleșii lor. O adevărată revoluție cu caracter burghezo-democratic cuprinde țări și provincii, popoare și națiuni.

Aspirațiile de unitate națională se înfăptuiesc rînd pe rînd : la 28 octombrie este proclamată independența Cehiei, iar peste două zile unirea Cehiei cu Slovacia ;

tot la 28 octombrie se hotărîște unirea Galiției cu statul polonez ; la 29 octombrie se proclamă statul iugoslav independent. Asemenea lor, românii acționează cu energie. Consiliile și gărzile naționale preiau puterea în miinile lor. Erau vremuri revoluționare, răsturnătoare de rînduiri politice, sociale, economice învechite. Masele populare au inițiativă. Proletariatul se situează și de această dată în frunte.

Pe lîngă problemele social-economice, revendicările muncitorimii le cuprind și pe cele național-politice, dreptul la autodeterminare și la unitate națională a popoarelor. Țărănimea îi urmează exemplul. Mișcări și răscoale locale împotriva moșierilor, a autorităților statului austro-ungar încep în Banat și se răspîndesc în toată Transilvania. Procesul de destrămarea vechiului regim nu mai putea fi împiedicat de măsurile represive inițiate în mai multe locuri de moșierime cu ajutorul jandarmeriei. Manifestările de autodeterminare și de unire cu România cuprind satele, centrele muncitorești și orașele din Transilvania și Bucovina. Unirea este susținută peste hotare de către românii aflați la Paris, Roma, Londra, Cleveland sau Detroit.

Sub impulsul evenimentelor interne și externe, hotărîrea de unire a provinciilor locuite de români domină gîndurile și faptele tuturor, fără deosebire de apartenență socială. Social-democrații își afirmă adeziunea lor la unirea Transilvaniei cu România, în schimbul unor garanții pentru muncitorime, declarîndu-se pentru „unirea tuturor românilor”, temelul progresului și al fericirii. Reprezentanții progresiști din rîndurile maghiarilor și sașilor se alătură acestor năzuințe cerînd înlăturarea aparatului de stat opresiv și colaborarea cu românii prin recunoașterea dreptului de autodeterminare.

În aceste condiții, la 20 noiembrie 1918, a fost convocată Marea Adunare Națională de la 1 Decembrie 1918. Alba Iulia, oraș cu adînci rezonanțe în istoria poporului român, a fost desemnat ca loc de desfășurare a marelui eveniment.

Cu un entuziasm de nedescris este aprobată hotărîrea de unire, citită în adu-

nare de Vasile Goldiș : „Adunarea națională decretează unirea românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească și teritoriile locuite de ei cu România”. După această declarație principală, urmează unele precizări : teritoriilor respective li se rezervă autonomia provizorie pînă la întruirea Constituantei, aleasă prin vot universal ; se recunoaște deplina libertate și drepturi egale tuturor naționalităților conlocuitoare, de a se întruni, administra și judeca în limba proprie, de a face parte din corpurile legiuitoare și de a participa la guvernarea țării în proporția numărului lor ; egalitate și libertate confesională ; regim democratic în toate domeniile vieții publice ; vot universal, direct, egal și secret, pentru ambele sexe de la vîrsta de 21 ani ; libertatea presei, de asociere și întrunire ; reforma agrară radicală ; dreptul pentru muncitorimea industrială asemenea celor de care se bucură muncitorimea din cele mai avansate state industriale ; asigurarea, de către Congresul de Pace, a dreptății și libertății pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă ; eliminarea războaielor ca mijloc de reglementare a raporturilor internaționale ; instituirea unui Mare Sfat Național Român pentru conducerea afacerilor națiunii române din Transilvania și Banat, îndreptățit să reprezinte națiunea română față de toate națiunile lumii.

Ziarul bucureștean „Epoca” sintetiza în cîteva cuvinte însemnătatea și semnificația acelei zile : „O zi care vorbea cu glasul secolelor și un loc cu glasul unei țări”.

Actul de la 1 Decembrie 1918 a avut un caracter profund popular ilustrat atît de largă participare la evenimentele de la Alba Iulia, cit și prin adeziunea unanimă exprimată de întreaga națiune de o parte și de alta a Carpaților. În peisajul convulsivat de revoluții din toamna anului 1918, în monarhia austro-ungară singurii care au dat un caracter larg, de masă, deciziei lor de unire au fost românii. Celelalte state succesoriale aveau să se constituie în urma hotărîrii unor grupuri restrînte de politicieni.

Unirea a fost întărită de aderarea naționalităților conlocuitoare la actul istoric

de la 1 Decembrie 1918. Rînd pe rînd sași, șvabii, slovacii, evreii și rutenii, în cadrul unor adunări populare după exemplul românilor, aderă la unire. Hotărîrile adoptate și adeziunile exprimate cu aceste prilejuri, liber consimțite, conferă și ele un caracter democratic, popular unirii. Au aderat la unire elementele progresiste, înaintate din rîndul populației maghiare. Atunci Partidul Național Democrat Maghiar adresa un manifest populației maghiare îndemnînd la recunoașterea unirii Transilvaniei cu România. Acest apel se înscrie pe ideile enunțate de ziarul clujean „Kolozsvári Hírlap”, care-și informa cititorii că poporul român este decis să respecte întreaga libertate a naționalităților, motiv pentru care reacția se declara străină oricărei animozități naționale și-și îndemna cititorii să adopte aceeași atitudine.

Recunoașterea internațională a unirii s-a făcut prin tratatele de pace de la Paris din anul 1919. Marile puteri au ratificat o realitate întemeiată pe voința hotărîită a întregului popor român. Unirea înfăptuită prin această voință a fost legalizată prin decretele parlamentului României, prin capacitatea de organizare a întregii administrații, a instituțiilor politice, economice și culturale, prin capacitatea de guvernare a noilor provincii dovedită de poporul român și confirmată de marile puteri. De altfel integrarea rapidă a provinciilor românești, pledează cu certitudine în sprijinul acestor afirmații.

Desăvîrșirea unității naționale înfăptuită la sfîrșitul anului 1918 își va pune amprenta asupra vieții întregi, sociale, politice și culturale a țării.

Unirea din 1918 a însemnat pentru proletariatul român, clasa socială chemată să dea noi dimensiuni luptei înaintașilor, nu numai o substanțială creștere numerică, dar și întărirea forței sale politice. La scurtă vreme, în mai 1921, se va constitui Partidul Comunist Român, continuatorul și înlăturătorul idealurilor de libertate și independență națională ale poporului român.

Dr. LIVIU MAIOR

Arta de a fi activist cultural

Meritele pentru performanțele unei formații artistice ne-am obișnuit să le atribuim, aproape în exclusivitate, îndrumătorului ei, neglijând de cele mai multe ori instituția culturală în cadrul căreia se afirmă și pe activiștii acesteia. Un transfer de mentalitate din lumea fotbalului, unde atenția este polarizată curent de jucători și antrenori? Nicidecum, căci și aici se știe ce pondere poate avea preocuparea conducerii clubului nu numai sub aspect material, ci și din punct de vedere sportiv. Dar dacă chiar și în obținerea unui palmares sportiv, managerul are, atunci când stăpânește domeniul său de acțiune, o menire importantă, e cu atât mai de așteptat ca într-o instituție de cultură un bun conducător, un activist cultural competent să aibă un cuvânt hotărâtor de spus. Mai ales când o asemenea instituție este destinată activității culturale de masă, așezată fiind, în ce privește promovarea actului de creație, pe baze exclusiv omești, de entuziasm benevol.

Aici intervine marea sa artă de a fi un veritabil animator, preocupat nu numai de modul cum sună corul sau cum se dă replica într-un spectacol, ci, în egală măsură, de ceea ce vor mânca și unde vor dormi într-un turneu artiștii amatori din formațiile instituției culturale pe care o conduce. Dar, dacă administratorii descurcăreți se mai găsesc și astăzi, se întinsește destul de rar oamenii care să întrunească deopotrivă virtuțile de îndrumător artistic, pedagog, gospodar și sufletist. Directorul unei case de cultură sau al unui cămin cultural este în același timp un activist politic și un animator cultural chemat să exercite un spirit director și clarvăzător, orientativ și stimulator, un om cu simțul perspectivei, dar și al efortului imediat, laborios, tenace. Fiind vorba de amatori, de o activitate care se face exclusiv din vocație și entuziasm, cel mai adesea chiar și de către îndrumătorii artistici ai formațiilor, îți trebuie un mare talent, un suflet și mai mare, pentru a crea o asemenea ambianță încât toată lumea să lucreze cu plăcere și dăruire. Și încă să izbutiști o asemenea performanță cu o neostoită tinerete, cu o bună dispoziție molipsitoare pentru toți, știind să dai fiecărui colectiv sentimentul că îți este cel mai înalt și mai vital necesar. Aceste calități morale asociate celor culturale — competenței, sensibilității artistice și discernământului estetic — capătă o însemnătate sine qua non când e vorba de un așezământ cultural al tineretului care cu cea mai dragă inimă îi urmează pe bunii animatori, dar suportă cel mai greu — dacă le suportă! — dădăceala, spiritul funcționăresc, ordinea și disciplina menținute cu metode administrative.

Poate că acest lung preambul vvasiteoretic nu și-ar fi avut rostul dacă asemenea gânduri nu ni le-ar fi sugerat personajul aflat în centrul portretului de față, personajul care nu e altul decât veteranul instituțiilor spirituale studențești, directorul de la înființare, 1957, al Casei de cultură a studenților din Cluj-Napoca. L-am numit pe Laurențiu Hodorog, sufletul activității culturale-artistice dintr-un centru universitar atât de pretențios și complex, omul față de care stima atitor promoții studențești s-a exprimat deopotrivă prin premii speciale ale festivalurilor naționale ca și prin Diploma de onoare pe care Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist i-a acordat-o anul trecut cu prilejul împlinirii a două decenii de activitate neîntre-

ruptă în fruntea unui lăcaș de cultură al tinerilor revoluționari.

Aceste distincții aveau o deplină acoperire în multe altele, pe care formațiile și cercurile de la instituția clujeană le-au obținut atât în confruntările naționale ale studenților la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, cit și la festivalurile internaționale la care, cu precădere ansamblul folcloric „Mărtisorul”, cu vestita orchestră a lui Dumitru Fărcaș, s-au făcut mesagerii artei românești. Sint acoperiri în aur, fiindcă la Brindisi, în Italia, sau la Dijon în Franța, premiile s-au numit „Strugurele de aur”, „Discul de aur”, „Ciorchinele de aur”. Dincolo de premii și de elogiile din presă, studenții clujești, în frunte cu inimosul director al casei lor de cultură, făcând din excursii suportate de ei înșiși glorioase turnee artistice, au deschis adevărate culoare de suflet românesc printr-o seamă de țări europene, din Turcia și Grecia în Austria și Belgia, din U.R.S.S. în Italia și Franța. Prin multe locuri, de aproape un deceniu, re-

Acești sufletiști ai tuturor începuturilor: ANIMATORII

vin an de an, cortegiul lor folcloric fiind purtat prietenește dintr-o așezare în alta, cum s-a întâmplat în vara trecută, prin Grecia, unde au străbătut, cu cîntecul și dansul, insulă după insulă până în Samos, spectacolele improvizându-se uneori ad-hoc, la cererea publicului, chiar pe coverta vasului pe care călătoreau. Nimic comercial și publicitar, nici o emfază și tendință de a epata; tot timpul o grijă desăvîrșită de a proba, simplu și firesc, demnitatea, bunul-simț, noblețea morală a spiritualității poporului al cărui fii sînt.

În treacăt fie spus, după cum mi-au povestit studenții participanți la aceste turnee, fiecare deplasare e și un mare test moral pentru fiecare, în sensul că pe traseu trebuie să se mențină, neîncălcând de nimeni, un climat de maximă colegialitate, bărbătesc și tandru totodată, pe care directorul Laurențiu Hodorog știe să-l pregătească încă de la înscrierea solicitantului pentru excursia-turneu, adevărat contract moral al unuia cu celălalt și cu toți. Fiecare turneu este, din acest punct de vedere, un peripetiu romantic, cu întâmplări de neuitat în care momentele de triumf artistic alternează cu depășirea tinerescă a unor dificultăți inerente unui drum, ca să zic așa, pe cont propriu.

Nici nu e de mirare o asemenea stare de spirit după ce populația unei localități, cu autoritățile în cap, zile în șir nu știu cum să-i primească mai bine pe tinerii soli ai artei românești, vor replica peșemne la citirea acestor remarci cei ce nu cunosc extraordinara cheluire de energii de-acasă. Departe de a se pregăti numai pentru turnee, discipolii lui Laurențiu Hodorog și ai unor adevărați tineri maeștri, cum sînt muzi-

cianul Dumitru Fărcaș și coregraful Florin Ciobanu, au la activul lor, în deplasările prin țară, peste 1.500 de spectacole susținute pe trasee care se întind și se întretaie din Tuzla Dobrogei în Țara Lăpușului, din Maramureș și din Iași la Timișoara. Pretutindeni directorul casei de cultură este nu numai regizorul spectacolelor, actorul care se implică direct în desfășurarea lor cu scene memorabile, ci și gospodarul ce nu se dă în lături de a se trezi dimineața înaintea tuturor și a le pregăti ceaiul. Este tot mai popular în ultimii ani un personaj conceput și interpretat de Laurențiu Hodorog, baciul Mitru, țăranul înțelept dar și plin de umor, dătător de sfaturi istețe și voioase în cele mai diferite momente ale unor scene folclorice după natură.

Excelent cunoscător al folclorului transilvan, sub multiplele lui manifestări de la ritual la snoavă și farsă e o adevărată „comoară din adîncuri revărsată”, puțin să-ți reproducă cu o memorie și o dezinvoltură de orălitate, mișcare și mimică, dintre cele mai surprinzătoare momente de tradiție populară unice, reperate personal nu numai în copilăria și adolescența sa pe aceste meleaguri, ci și în deplasările special făcute, împreună cu colaboratorii săi și studenții, în cele mai diferite localități de pe tot cuprinsul acestui colț de țară. O trecere în revistă a tuturor tablourilor concepute ca scenariu și viziune scenică de către Laurențiu Hodorog e egală cu pătrunderea într-un univers de viață, de sensibilitate și de fantezie pe care nu-l poți reconstitui după nici o culegere folclorică de specialitate. Adevărate diorame fascinante, aceste culegeri transpuse pe scenă s-au constituit într-un adevărat serial, în bună parte imortalizat pe peliculă de pasionatul folclorist, fără atestare universitară în specialitate, cum ține să ne avertizeze, deși este filolog de profesie, și o vreme cadru didactic universitar.

Ceea ce trebuie spus este că întreagă această muncă de creație, de animator artistic, de interpret plin de vervă și umor, Laurențiu Hodorog o face concomitent cu întreaga teavatură pe care o presupune munca de director al unei instituții în care simultan au loc reuniuni științifice și spectacole de diferite genuri, se fac repetiții și cursuri de inițiere, se țin ședințe și se organizează întâlniri mai mult sau mai puțin protocolare cu delegații din străinătate, un întreg cortegiu de activități ce trebuie planificate, urmărite, desfășurate cu succes. Nu o dată aproape toate cele 24 de ore sînt ziua-lumină a multilateralului activist cultural care este Laurențiu Hodorog.

Multe instituții culturale-artistice profesioniste cu mari pretenții și-ar rivni un asemenea manager care să se ocupe deopotrivă de conceperea repertoriului și de punerea lui în scenă, apărînd nu o dată și ca interpret, de succes, să fie mașinist și inginer de sunet, impresar și conducător de turnee, administrator și „fată-n casă”. Cu toate că dacă ne gândim la binele unor asemenea instituții, un asemenea transfer de tinerete, dăruire și pricepere n-ar strica, este greu să ne închipuim o casă de cultură ca aceea din Cluj-Napoca fără Laurențiu Hodorog, omul care, de n-ar fi fost, ca să recurgem la o parafrază, trebuia inventat.

NICULAE STOIAN ■

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

Un fapt important al culturii noastre de azi

Cred că puțini dintre participanții la prima ședință a ceneclului Flacăra — desfășurată în urmă de cinci ani, la data de 17 septembrie — bănuiau care va fi în continuare istoria lui, ce dezvoltare va cunoaște acest adevărat fenomen cultural. În sala pusă la dispoziție de Casa de cultură a sectorului I din București, cîțiva tineri cu aspect vestimentar voit șocant și uneori cu o înfățișare care atrăgea negresit atenția pe stradă spuneau poezii, cîntau acompaniați la chitară, contemplau desene și tablouri expuse de artiști de vîrstă lor. O atmosferă intimă, liniștită, tulburată uneori de aprinse dispute prietenești în jurul unor valori, furtuni. Însă potolite lesne de consensul care se realizează după un timp scurt. Tinerii discutau despre artă, creau artă, căutau să se exprime pe ei și epoca lor și păreau ocrotiți de un cerc magic în interiorul căruia nu aveau cum să pătrundă decît niște inițiați, niște favorizați ai sorții. Cronicile despre aceste întâlniri, publicate în revista Flacăra, erau citite cu aviditate de cei care țineau să fie la rîndul lor prezenți în acea sală. Legende se înfiripau cu repeziune și se răspîndeau la fel de repede. Niște îndrăgostiți de artă se întîlniseră și își etalau acum posibilitățile, se concureau loial, stimulîndu-se astfel în creație, exersau ca oricare membru al unei orchestre înainte de începerea concertului.

Dar arta visată de acest ceneclu cerea o altă audiență, un alt cadru de desfășurare, vast ca însăși viața. Membrii săi au simțit pericolul care îi amenința de a se constitui într-o castă rupîndu-și legăturile cu realitatea. Cercul magic a fost destrămat și astfel a început confruntarea cu marele public. Sute, mii de persoane reprezintă acum asistența obișnuită la spectacolele oferite de Ceneclu Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu. Ca un cercuțor care își însușește cu tenacitate fiecare palmă de pămînt, dînd bătălii după bătălii pentru ea, obținînd victorii, pierzînd dar fără a abandona nici un moment lupta, ceneclu Flacăra își câștigă treptat-treptat auditoriul

metamorfozîndu-se dintr-o manifestare artistică hărăzită unor inițiați într-o manifestare de o amploare necunoscută de spectacolele de la noi. Încurajați de unii, blamați de alții, dar nelăsînd pe nimeni indiferent, membrii ceneclului cunosc ei înșiși biruințe și înfrîngerii, împliniri și năruiri de visuri. Glorii se fac și se desfac rapid în această competiție loială dintre interpreți pentru desemnarea celor mai buni la care singurul judecător rămîne omul din sală. Fiecăruia i se acordă cu generozitate șansa de a se afirma. Dar dacă scena rămîne primitoare pentru toți, ea nu păstrează decît pe cel cu adevărat înzestrat. Multe nume se perindă prin ceneclu, dar puțini sînt cei care rezistă și continuă drumul: Mircea Vintilă, Florian Pittis, Doru Stănculescu, Dan Andrei Aldea, Nicu Alifantis, Adrian Ivancihi, Valeriu Sterian, Mihail Stan, Victor Socaci, Marcela Saftiu, Sorin Minghiat, Mircea Bodolan, Evandro Rossetti, Radu Gheorghie, Ion Zubașcu, Eugen Cristea, Florin Zamfirescu, Virgil Ogășanu, Dumitru Fărcaș, Gheorghe Muresan, Valeriu Penișoară, Dan Chebac, Andă Călugăreanu, Adriana Ausch, Dudașii din Făget la care mai tirziu se adaugă grupul Opinia, grupul Cetatea, Maria Naghi, Arpad Domokos, Violeta Ciomărtan, Adrian Dușu, Vasile Șeicar, Nicu Vladimir, Nicolae Moranciu, Laurențiu Mărgineanu ș.a. Ei înșiși cunosc ascensiuni și prăbușiri spectaculoase, în funcție de seriozitatea cu care se pregătesc pentru întîlnirile cu publicul și cele peste 300 de cronici n-au făcut niciodată un secret din actele de indisciplină, de renunțare uneori la principiile ferme care guvernează ceneclu. Preocupați să impună o cale neabătătorită în muzica și poezia românească, membrii ceneclului n-au făcut numai educația patriotică și estetică a publicului, dar au trebuit să se perfecționeze continuu chiar pe ei, profesional și moral, maturizîndu-se nu numai ca vîrstă, dar și în ceea ce privește conștiința. Realizînd spectacole în care întreaga suită de sentimente ale omului să fie prezentă ei și-au dat votul pentru arta românească deschisă problemelor ce asaltează condiția umană de la noi și de pe întreaga planetă. Dar pînă cînd arta lor a căpătat re-

cunoașterea de azi, au suportat tot felul de acuze. Unii au pretins că ceneclu propagă naționalismul, fără a băga de seamă că membrii săi întonează cîntece și spun poezii și ale unor autori de pe alte meridiane și că pledează pentru prietenie și înțelegere între popoare, ca și între cetățenii aceleiași națiuni; tot din ignoranță alții l-au socotit smuls de realitatea românească, un transplant dăunător spiritualității noastre, fără a cerceta mai adînc și a descoperi legăturile cu tradiția ale acestui fenomen, cit de particular, de profund autohton este ilustrat el la noi în contextul unei mișcări artistice desfășurate pe întreaga planetă; alții au arătat cu degetul o pretinsă superficialitate a artei create de ceneclu, fără a observa cum în decurs de cîțiva ani zeci și sute din cele mai importante momente ale liricii românești și universale au fost făcute cunoscute unui număr imens de spectatori. Astfel de vorbe au fost multe, stîrnite de invidie sau din rea-voință, dar publicul venea, mereu venea în sălile de teatru și de sport, pe stadioanele și la teatrele în aer liber, împinzînd cîmpile unde se petreceau întîmplările literar-artistice ale ceneclului, îndurînd cu stoicism ploaie și arșiță, stînd în picioare sau pe treapta îngustă a unei scări, simțîndu-se în plină formă și după zecile de spectacol. Deseri am subliniat caracteristicile esențiale ale acestui ceneclu: receptiv la nou, într-o continuă schimbare de la o manifestare artistică la alta, realizînd un dialog de tip inedit între artiști și spectatori invitați insistent să participe la realizarea actului artistic, pledînd pentru un sincrism al artelor. Dar una din însușirile de bază ale sale îl constituie caracterul popular. Aceasta îl diferențiază net de orice alt ceneclu care a existat la noi. În ceneclu de tip tradițional selecția valorilor se petrecea într-un cerc restrîns de oameni avizați și publicului i se aduceau în față cele mai izbutite produse pentru a le confirma sau a le infirma. Ceneclu Flacăra transferă o parte din responsabilitatea care îi privea în exclusivitate pe specialiștii asupra consumatorilor de artă. Aceștia își părăsesc postura pasivă și contribuie la realizarea operei. Ceneclu acordă încre-

dere deplină posibilității spectatorului de a înțelege particularitățile mesajului său. Publicul asistă la o veritabilă lecție de artă și patriotism și își însușește lucrările respective de parcă le-ar fi descoperit singur. Egalitatea deplină dintre spectatori și artiști, democrația reală ajută la o comunicare reală astfel încît mesajul transmis de pe scenă are toate șansele să fie priceput pe deplin de oricine, fără a se face rabat de calitate. Meritul mare al ceneclului este acela de a desacraliza actul artistic, de a-l transforma dintr-o întîmplare de excepție, la care vii în ținută de gală și te pregătești cu mult înainte ca pentru un moment de seamă, într-un spectacol al cotidianului, al firescului care ne înconjoară, astfel încît tot ce se petrece pe scenă pare a fi însăși viața și nu imitația ei. Încununarea ceneclului cu titlul de laureat la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” este, printre altele, și o urmare a caracterului său popular. Acest premiu constituie totodată o recunoaștere de prestigiu a artei promovate de Ceneclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, artă revoluționară, inspirată din realitățile românești, ancorată în contemporaneitate, răspunzînd exigențelor partidului nostru, ale cirmaciului destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dealtfel, toate acțiunile întreprinse de ceneclu sînt fondate pe nobilele principii înscrise în Programul Partidului Comunist Român. Ele reprezintă o continuare strălucită, pe un alt plan, într-un alt context istoric, a tradițiilor întîlniri culturale muncitorești și țăranesti din trecut. Ceneclu a căpătat dimensiunile pe care le cunoaște azi tocmai datorită climatului existent în țara noastră care i-a permis și i-a încurajat dezvoltarea liberă și cetezătoare. Crearea de către partid, de către secretarul său general, a unui cadru în care spiritul tînăr să se manifeste deschis, nestingherit, în conformitate cu aspirațiile sale și ale epocii, a contribuit decisiv la apariția și afirmarea prestigioasă a acestui fenomen cultural, factor complex de educație politică și patriotică a noilor generații din România.

Indiferent care va fi evoluția sa de acum înainte, ceneclu Flacăra reprezintă un fapt important al culturii noastre de azi.

A. GEORGE ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Clepsidră de toamnă

Vara, lumea e plină de greieri, de avioane, de terase, de povești. Vara, poveștile parcă sînt mai scurte. Spre toamnă, desfercînd valizele, dai de ele, ca scoicile, ca nisipul în sandale, în clepsidră, țîrînd ca greierii.

După 30 de ani de cercetări serioase, savanții japonezi ajung la concluzia că „persoanele expuse iradiazilor și efectelor produse de bomba atomică îmbătrînesc mai repede decît ceilalți oameni”.

Care ceilalți? — întreabă greierul din tine. Ceilalți, cei care citim doar ziarele îmbătrînim mai încet?

Pe urmă are loc o luptă cum nu sînt două pe lume: „Luptătorul curcubeului”, vasul Asociației internaționale pentru combaterea vinătorii de balene, împiedică două baleniere spaniole să opereze în golful Gasconiei. Două avioane spaniole decolează în ajutorul pescarilor care lucrează în contul companiilor japoneze. E războiul împotriva balenierelor — poate cel mai drept război din cite sînt azi pe mări și oceane.

Iubiți balenele, dacă vă plac războaiele — murmură greierul din cap.

Noaptea, un automobil se strîvește de un arbore, lângă Saint-Cyr-les-Champagnes, în Dordogne. Șoferul moare pe loc, alți doi pasageri sînt grav răniți, un al patrulea, René Dablan, ceva mai viu, ia o lanternă și caută o casă, un om de ajutor. El sună la ușa unei case de lângă șosea, casa unui ampoliat la „Poduri și șosele”, domnul René Merillon. René Dablan îndreaptă lanterna spre René Merillon. René Merillon ține în mîini o pușcă de vînătoare. El mai fusese prădat în urmă cu doi ani. René trage în René și-l rănește grav în stomac. Cînd constată eroarea — Merillon anunță jandarmeria și Dablan e dus în stare gravă la spital. Uneori, totul e prea mult.

Noul Papă, Jean-Paul (deloc Sartre) a scris cîndva că „dacă n-aș fi fost episcop, aș fi vrut să fiu ziarist”. Amy Yamagushi, 27 de ani, îi trimite anual lui Alain Delon o inimă de ciocolată, pe care scrie „Je t'aime!”. „Niciodată nu mi-a răspuns măcar un mers”, — scîncește femeia din Kyoto. Într-o altă noapte, Bubbles Mpondo — cea mai frumoasă femeie-manechin din Africa de Sud, o negresă — este găsită, în bucătăria unui apartament, lângă logodnicul ei, un alb, Janny Beetge; în aprilie, fuseseră condamnați la 8 luni închisoare (cu suspendare) fiind găsiți în același pat dintr-un hotel din Port-Elisabeth. Cîteva zile mai tîrziu, Janny îi oferi lui Bubbles inelul de logodnă. În bucătărie, în noaptea de vară, întîși unul lingă altul, fiecare are un glonte în cap. Un pistol e pus alături de cadavrele lor. E voie să găsești un alb lingă o negresă, împușcați? Uneori, poveștile, vara, sînt mai scurte decît un glonte.

Mai scot din valiză o cămașă cumpărată pe undeva — o cămașă pentru conversație. Pe buzunarul ei scrie: „Buzunar”. Pe minecă: „Mîneacă”. Pe manșetă: „Manșetă”. E o invenție occidentală, în speranța că, oriunde apară cu ea, lumea va lega vorba în jurul cămașii, se va declara mirată că pe buzunar scrie buzunar și astfel veți avea un subiect de conversație despre cămași, despre litere, despre ac și ață, poate chiar despre scriitorul care urlase cîndva: „Ce plictiseală, domnilor!” E prima cămașă pe care o pun în colecția mea de țîri și documente ale secolului. De multă vreme, colecția asta mi-e mai aproape de corp decît cămașa.

Sărac e doar omul care, vara, nu are un greiere în suflet, mic și speriat cit o balenă hăituită.

RADU COSAȘU ■

Dimensiunile păcii și securității internaționale

Pacea și bunăstarea popoarelor constituie laitmotivul aflat pe agenda diplomatică a numeroase întîlniri și convorbiri internaționale.

„Asigurarea păcii și securității — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea prezentată la adunarea activului central de partid și de stat — constituie o cerință de prim ordin pentru desfășurarea cu succes a operei de dezvoltare economică și socială a patriei noastre, de edificare cu succes a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintarea spre comunism a României”.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — document de o înaltă valoare teoretică și practică — reprezintă un moment important în definirea unei structuri încheiate a concepției românești despre pacea și securitatea popoarelor.

Aprofundind tezele expuse la Conferința Națională a Partidului cu privire la confruntarea între cele două tendințe opuse din viața internațională, la ascuțirea contradicțiilor dintre state și grupuri de state și la intensificarea tendinței de împărțire a zonelor de influență, Expunerea cuprinde teze mobilizatoare pentru forțele păcii și progresului în vederea rezolvării într-un mod nou a problemelor complexe ale relațiilor internaționale.

Desigur, evenimentele și fenomenele negative de dată recentă din viața internațională nu fac decît să accentueze o situație de instabilitate, în continuă evoluție care a făcut ca după cel de-al doilea război mondial pacea lumii să fie nesigură, permanent amenințată și adesea încălcată. S-a întîmplat astfel deoarece relațiile internaționale erau și mai sînt încă bazate pe structuri economice, politice și militare anacronice. Instituțiile internaționale create la sfîrșitul războiului pentru garantarea păcii — în primul rînd Organizația Națiunilor Unite — s-au dovedit a fi neputincioase, ineficiente. Date fiind contradicțiile dintre principalele forțe politice din perioada „războiului rece” resimțite cu putere și în activitatea O.N.U., se poate afirma că sistemul de menținere a păcii internaționale, instituit prin Carta O.N.U., nu a fost niciodată pus în aplicare în mod corect. De aceea nu este de mirare că în întreaga perioadă care a trecut de la crearea O.N.U. în lume s-au produs, și au loc și în prezent, conflicte armate grave, acte de agresiune deschise împotriva unor state.

Fîind angajată plenar în edificarea unei societăți noi, în înfăptuirea unor ample programe de dezvoltare economică și socială, România este interesată în cel mai înalt grad în asigurarea unor condiții internaționale favorabile acestei opere pașnice. De aceea țara noastră militază activ pentru destindere, încredere, pace și colaborare, pentru o lume fără arme și războaie, în care fiecare popor să se poată dezvolta în condiții de deplină securitate internațională.

În concepția României, o pace internațională trainică poate fi instaurată printr-o restructurare fundamentală a ordinii politice și economice internaționale, ceea ce presupune:

1. Desăvîrșirea procesului de creare a unui nou tip de relații internaționale bazate pe coexistență și colaborarea unor state suverane și egale în drepturi, pe respectul reciproc al independenței și pe dreptul fiecărui popor de a-și organiza viața potrivit voinței sale. O adevărată

democratizare a relațiilor internaționale impune eliminarea anacronismelor, a vesticilor unei ordini politice bazate pe raporturi de subordonare și de dominație a celor slabi de către cei puternici, pe existența unor centre de putere în jurul cărora să graviteze alte state în cadrul unor zone de influență. Această însemnătate și urgență prezintă și încheierea procesului de decolonizare, prin crearea de state naționale și independente ca urmare a exercitării de către popoarele respective a dreptului lor la autodeterminare.

Evenimente recente arată că refuzul unor puteri coloniale, al unor cercuri imperialiste de a accepta verdictul istoriei și, mai mult, încercarea lor de a recîștiga din pozițiile pierdute în fostele lor imperii coloniale stau la baza conflictelor, disensiunilor și tensiunilor apărute între unele state în curs de dezvoltare.

O lume în care să domnească pacea și înțelegerea între națiuni nu poate fi decît o lume în care egoismului și indiferenței unor state industrializate trebuie să se substituie spiritul de solidaritate și înțelegere. Ca și pe plan național, pe plan internațional decalajele economice, opulența sfidătoare a unora în fața mizeriei dezumanizante a altora nu pot fi decît surse de tensiune și de conflicte potențiale. Este motivul pentru care România militază cu convingere pentru concentrarea eforturilor de cooperare internațională asupra realizării obiectivelor unei noi ordini economice internaționale, care să ducă pînă la urmă la apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a popoarelor. Aceluiași obiectiv trebuie să-i fie subordonate preocupările pentru rezolvarea unor grave probleme social-economice care afectează, mai mult sau mai puțin, majoritatea țărilor lumii: șomajul, foametea, sărăcia, lipsa de cultură și îngrijire medicală.

2. O a doua componentă a edificării păcii internaționale o reprezintă existența unui sistem de principii și norme de drept internațional, acceptate și respectate de către toate statele. Coloana vertebrală a acestui sistem o constituie principiile respectării independenței și suveranității statelor, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță. O contribuție importantă la eforturile vizînd instituirea acestui sistem de principii și norme o reprezintă propunerea României ca O.N.U. să elaboreze și adopte un cod universal de conduită în care să fie definite drepturile și obligațiile fundamentale ale statelor. De asemenea, obligația pe care statele membre ale O.N.U. și-au asumat-o, în virtutea Cartei, de a nu recurge la folosirea forței sau la amenințarea cu forță împotriva altui stat ar putea fi dezvoltată, precizată și întărită printr-un tratat mondial asupra nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, instrument la care să subscrie toate statele lumii.

3. În sfîrșit, o a treia componentă a sistemului mondial de menținere a păcii și securității internaționale o reprezintă existența unor mecanisme și instituții universale pentru combaterea actelor de agresiune și rezolvarea pașnică a neînțelegerilor dintre state.

Așa cum arătam mai sus, sistemul universal de securitate colectivă instituit de Carta O.N.U. s-a dovedit ineficace tocmai pentru că nu este bazat pe principiul egalității în drepturi a tuturor statelor. Orice

încercare de revitalizare a acestui sistem trebuie să vizeze îmbunătățirea regulilor de adoptare a deciziilor de către organele G.N.U. și realizarea unei mai echitabile reprezentări a țărilor în curs de dezvoltare în organele O.N.U. însărcinate în mod expres cu menținerea păcii și securității.

Punerea în funcțiune a unui asemenea sistem mondial de securitate colectivă ar face inutilă existența unor sisteme regionale și chiar bilaterale de asistență mutuală iar organizațiile militare și blocurile militare regionale ar trebui să fie desființate.

Experiența arată că sistemele regionale de securitate colectivă, oricît de democratice ar fi, nu pot funcționa în mod eficient în lipsa unui sistem universal. De aceea, sistemele regionale și subregionale — în primul rînd blocurile militare — reprezintă o negare a sistemului universal de securitate și nu pot în nici un caz să-l înlocuiască.

Pacea mondială fiind un obiectiv de interes universal, la atingerea căruia trebuie să concure toate statele și continentele, nici o regiune geografică nu poate fi în siguranță cînd pe alte continente izbucnesc conflicte și războaie.

Fără îndoială că instituirea unui sistem universal de securitate colectivă va facilita realizarea sarcinii înfăptuirii dezarmării generale și complete, în primul rînd a dezarmării nucleare.

Desigur, instaurarea unei păci juste și durabile în întreaga lume este un proces de lungă durată, care va întîmpina obstacole și va înregistra și eșecuri temporare.

Documentele partidului nostru conțin o analiză aprofundată și lucidă a situației actuale și, pe această bază, oferă indicii privind perspectivele dezvoltării raporturilor internaționale, ale instaurării unei păci veritabile. Din această analiză rezultă complexitatea situației internaționale, evoluția sa contradictorie, multitudinea factorilor politici, diversitatea intereselor lor, amploarea și profunzimea contradicțiilor politice, naționale, sociale, de clasă. Istoria frîmțită a omenirii, permanenta și nemiloasa confruntare de forțe umane, militare, lupta irațională a unora pentru a domina cit mai multe popoare și a stăpîni cit mai multe bogății, ca și sfîrșirea supremă, epopeică a altor popoare de a supraviețui vicisitudinilor, de a-și apăra ființa națională, toate acestea arată că omenirea are nevoie de o cotitură radicală de la un mod de viață și un model de relații internaționale bazat pe violență, către o eră de rațiune, înțelegere reciprocă și solidaritate. Din păcate, evenimentele politice cotidiene arată că mai există oameni politici, factori de decizie și chiar cercuri mai largi, în unele țări, care sînt încă prizonieri ai unor concepții, modele, metode și strategii vetuste privind organizarea păcii și cooperării internaționale. Iată de ce conducerea partidului și statului nostru, situîndu-se în avangarda forțelor ce militază pentru întărirea instituțiilor păcii mondiale, a lansat tuturor statelor și popoarelor apelul de a participa cu convingere la instaurarea pe plan internațional a unei politici noi, cuprinzînd obiective și metode noi, abordări ale problemelor comune într-un spirit nou. În această concepție revoluționară, popoarelor, clasei muncitoare le revin rolul central în făurirea istoriei și în asigurarea propriei păci. Aceasta este opera individuală și comună a tuturor popoarelor. Pentru a lucra împreună către aceste obiective, popoarele trebuie să se cunoască, să se înțeleagă mai bine. Lărgirea contactelor între popoare, în primul rînd între generațiile tinere, poate ajuta la afirmarea spiritului solidarității umane, pe baza înțelegerii existenței unor aspirații comune și a unui destin uman comun. În felul acesta spiritul păcii îl va înlocui pe cel al confruntării în inșeși mințile și inimile oamenilor.

DUMITRU CEAUȘU ■

Pae long ju

Lansarea unui nou produs în lumea occidentală presupune costisitoare campanii publicitare, studii de marketing, ambalaje sofisticate, într-un cuvînt serioase activități comerciale pe care societatea de consum le folosește pentru influențarea cumpărătorului. „Pae long ju”, noul produs ce poartă marca „Made in Thailanda” nu necesită asemenea eforturi pentru a fi impus cetățeanului. Nu, pentru că, din păcate, produsele din gama halucinogenelor au asigurată în permanență o solidă și inextinguibilă piață de desfacere. Nu, pentru că este vorba de un nou tip de heroină care conține, printre altele, arsenic, stricinină și acid sulfuric, ingrediente extrem de „utile” metabolismului uman.

Nu mai în Europa sînt identificați peste 130 000 de heroinomani. Din această cifră, 40 000 de candidați la „beția albă” revin Italiei, după cum relatează recent revista L'ESPRESSO într-un articol despre droguri, prețuri și drogații. Publicația italiană face și un sumar calcul din care rezultă ca cifră de afaceri a comercianților clandestinei pulberii albe suma de 3 000 miliarde lire italiene pe an. Fantastice încasări, mai ales raportate la valoarea exporturilor italiene în 1977 care a fost doar cu puțin mai mare, însumînd 3 502 miliarde lire!

„Corecți”, producătorii noului drog își avertizează consumatorii că o depășire infimezimală a dozajului nor-

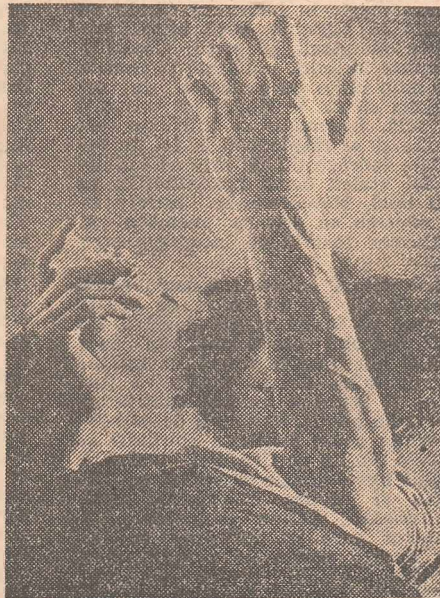
mal este egală cu moartea. Cit se poate de firesc un asemenea avertisment! Orice mort, fie el de 14 sau 40 de ani, înseamnă un minus. Că acești abonați la pulberea albă mor oricum înainte de soroc e altceva. Ei trebuie însă să aibă timp să plătească! În cîțiva ani — fenomenul este cunoscut, nu lipsesc în acest sens relatările, chiar descrierile minuțioase — un tînrăr arătînd, plin de viață, se transformă într-o epavă costelivă, cu nările și vintrele ciuruite de drog, fără a mai pomeni de creier, tot mai întunecat și tot mai pasiv, de la o doză la alta. Asta seamănă mai puțin a asasinat, nu? 31 de morți în 1976, 60 în 1977. Numai în Italia. În primele șase luni ale acestui an, 34 de nefericiți și-au dat obștescul sfîrșit stringînd între degetele descărinate seringă morții. Tot în Italia. În Franța și R.F.G. numărul victimelor a trecut de sută.

De ce, în bătrîna Europă sau în America, de ce se droghează oamenii? De ce acest nou flagel, cu toate măsurile de stăvilire, nu încetează să facă ravagii? Heroina — scrie L'ESPRESSO — o consumă și băiatul de bani gata și proletarul fără un viitor cert. De ce se droghează? Întrebări ca acestea nu capătă răspuns. De ce oare tineretul occidental se refugiază undeva în vis, într-un vis artificial, în care, pentru cîteva ore, escamotează debusularea, nemulțumirea cronică, senzația inutilității, nevoia de afecțiune?

O fugă spre un vis alb, o fugă spre moarte.

IOAN ROȘCA ■

Un fel de „drept al omului”,
dreptul de a se droga
în plină stradă!

Ce fel de lume vom lăsa copiilor noștri?

Pină la sfârșitul acestui secol, aproximativ o treime din populația urbană a globului va fi reprezentată de copii — 700 de milioane dintr-un total de 2 miliarde — se afirmă într-un studiu al Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF). Dată fiind starea necorespunzătoare a condițiilor de locuit din unele țări în curs de dezvoltare, UNICEF avertizează că, dacă nu vor fi adoptate din vreme măsurile care se impun, situația multor milioane de copii de pe glob se va deteriora și mai mult.

„Ce fel de lume vom lăsa copiilor noștri?”, aceasta a fost denumirea semnificativă a unui colocviu internațional desfășurat recent la Paris, la care au luat parte binecunoscuți oameni de știință, de cultură, între care și doi laureați ai Premiului Nobel pentru fizică.

Întrebarea intrată în titlatura colocviului amintit — ce se încadrează în rindul acțiunilor prevăzute să fie organizate de U.N.E.S.C.O. pînă în 1979, Anul internațional al copilului — este de o deosebită actualitate, dacă avem în vedere ponderea copiilor în populația lumii pînă la sfârșitul secolului. Dar condițiile de viață ale milioaneilor și milioaneilor de copii din unele țări în curs de dezvoltare continuă să fie departe de normele elementare. Nu constituie un secret faptul că 300 milioane de copii pînă la cinci ani din aceste țări sînt afectați de diferite forme ale subnutriției. 90 de milioane sînt atît de slab nutriți încît rămîn marcați pe viață prin defecte fizice sau psihice. Este de-a dreptul cutremurător să aflăm că, anual,

100 000 de copii orbesc din cauza lipsei de vitamina A. Cei care supraviețuiesc primilor ani au de 20—40 ori mai puține șanse de a ajunge la maturitate decît copiii din țările dezvoltate. Aproximativ 10 milioane sînt amenințați cu moartea prin malnutriție. În țările în curs de dezvoltare, rata mortalității infantile este de opt ori mai mare decît în țările puternic industrializate. Mai puțin de jumătate din copiii de vîrstă școlară pot urma cursurile unei instituții de învățămînt — analfabetismul afectează peste 800 milioane de oameni, în majoritate copii — și mai puțin de 20 la sută din numărul copiilor din zonele rurale au acces la o asistență medicală corespunzătoare. În aceste circumstanțe, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii îndeamnă la o nouă atitudine față de milioanele de copii al căror viitor se află sub semnul incertitudinii.

Dar, se poate oare ameliora situația copiilor în lume? Se poate făuri o nouă lume pentru ei? **Directorul general al U.N.E.S.C.O., Amadou Mahtar M'Bow**, prezent la colocviul menționat, este de părere că „Lumea în care copiii noștri văd lumina zilei este nu numai o lume cuprinsă de criză, ci o lume care suferă o veritabilă mutație (...) ce afectează sistemul de gândire, valorile umane, modalitățile de comunicație, relațiile dintre oameni și raporturile dintre societăți”. Deci, se prefigurează posibilitatea unei schimbări, a unui reviriment mult așteptat. Dar, pentru aceasta, în condițiile în care, la ora actuală, se cheltuiesc 500 000 dolari pentru fabricarea unui tanc — sumă egală cu cea

necesară dotării a 520 de clase primare (cu cîte 30 de elevi) — și se alocă pentru echiparea unui soldat de 80 de ori mai mult decît pentru instruirea unui copil, trebuie să se pună capăt înarmării și, în special, a celei nucleare, să se redea oamenilor resursele pămîntului care, în prezent se consumă în mari cantități în scopuri de război, să dispară capitolul „cheltuieli militare” din bugetul statelor pentru a se putea depune eforturi susținute în vederea lichidării foametei și sărăciei, a analfabetismului, a bolilor care mai fac încă ravagii în rîndurile copiilor.

Desigur, o asemenea schimbare nu se poate realiza dintr-o dată. Sînt necesare prevederea și înfăptuirea unor măsuri concrete. Într-o lume a interdependențelor — cum este caracterizată epoca noastră — fenomene grave ce afectează încă, în diferite zone ale planetei spațiul pur al copilăriei nu-și pot afla soluționarea decît prin inițierea unor măsuri ferme care să pună stavilă pentru totdeauna unor anacronisme ca foametea, bolile, neștiința de carte. Proclamarea unui an internațional al copilului oferă cadrul cel mai bun de a se ajunge la înțelegerea superioară de către toată lumea a faptului că cea mai importantă resursă a umanității o reprezintă copiii. O resursă inepuizabilă, un potențial imens pe care nu avem dreptul, nu avem voie s-o degradăm. Nu trebuie uitat nici un moment că prin reducerea cheltuielilor pentru înarmare, de pildă, sume enorme ar putea deveni disponibile pentru a fi utilizate spre înfăptuirea unor programe naționale și internaționale care să ofere copiilor de pretutindeni condițiile de bază în domeniile alimentației, sănătății, educației. Și pentru că astfel de soluții sînt viabile trebuie neîntîrziat întreprinse eforturi susținute, concertate care să ducă la făurirea unei lumi ferice pentru toți copiii Terrei.

TUDOR PRELIPCEANU

MONDO UMANO ?

Filiera olandeză

Cînd legendara filieră franceză a fost descoperită și lichidată, iar terribila heroină fabricată de experții respectivi a devenit de negăsit, privirile multora s-au îndreptat spre Olanda. Și, după cum s-a dovedit, aveau motive! Astfel că unii au vorbit de filiera olandeză, alții de o placă turnantă a drogului. Dar, dincolo de competiția formulor izbutite afacerile cu droguri prosperă din plin deși poliția și organisme specializate încearcă să le facă față. Traficanții și afaceriștii merg mai departe, urcă prețul, identifică noi surse, momesc noi victime cu bani, deschid noi sucursale. Potrivit statisticilor oficiale, dacă în noiembrie 1977 gramul de heroină era vîndut (la Amsterdam) cu 120 franci francezi, la începutul lunii martie a.c. pentru el se plăteau 800 franci, iar azi peste o mie! Dealtfel, cînd, la 3 martie, poliția a interceptat 130 de kilograme (!!) de heroină, opinia publică și specialiștii au început să se întrebe tot mai mult despre dimensiunea acestei filiere.

Însă, fără să nege rolul de filieră a drogului jucat din în ce ce mai mult de Amsterdam, olandezii denunță și străinii ce traficează în voie pe pămîntul țării lor. Experții opinează că aceștia sînt de două feluri: furnizorii, originari din fostele colonii olandeze, și consumatorii, de regulă vest-europeni. Astfel, se povestește că membrii unei comunități de rezidenți dintr-o țară asiatică, ce au cartierul la Amsterdam, atrînu în fața prăvăliilor lor afișe pe care scria: „Aici, heroină de bună calitate”. Evident, pînă la urmă, aceste vremuri au apus și comerțul cu drogul respectiv a devenit invizibil. La ora actuală și comunitatea de cetățeni originari din Surinam, fostă colonie olandeză din America Latină, este și ea bănuită că are în rîndurile ei mulți traficanți. La întrebarea de ce protagoniștii acestor afaceri sînt, de regulă, rezidenți din fostele colonii olandeze răspunsul îl dă tot presa respectivă care arată că dintre cei ce sînt șomeri, majoritatea provin din aceste rînduri! Și pentru consumatori, Olanda este o a „doua patrie”. Localnicilor din anii '60 li s-au alăturat, la început, turiștii hipici care recurgeau numai la droguri dulci — marijuana și hașiș din nordul african. Nu se poate spune că în această țară hobby-ul lor nu beneficia de o anumită toleranță din moment ce în fiecare simbătă, la radio, se anunță prețul pe piață al acestor „mărfuri”. Deși, dețineria și folosirea drogurilor respective sînt interzise în Olanda, din noiembrie 1977, ele nu mai constituie o crimă, ci un delic. Așa se face că, dacă la un „fumător” se găsesc 30 grame el este pasibil doar de o amendă de o mie franci sau de o lună închisoare. Vorba cui știm noi: Curată restricție, nu?

Brigăzile antidrog acționează îndeosebi împotriva drogurilor dure, iar pedepsele au fost mărite considerabil. Totuși, amploarea comerțului respectiv nu poate fi evaluată decît aproximativ și numai pe baza victimelor sau datorită importanței „mărfii” capturate. Anul trecut, în hotelurile din Amsterdam, au decedat 23 de tineri (vîrstă medie 20 de ani!) dintre care nouă erau vest-germani și patru francezi. Toți consumaseră doze excesive de heroină. În zece dintre cazuri, declarații publice ale familiilor victimelor au precizat că tinerii respectivi plecaseră de acasă întrucît de mult timp nu aveau și nu găseau ceva de lucru... La Amsterdam, acel ceva s-a dovedit a fi un miraj la a căruia destrămarea a apărut, implacabilă, moartea!

Între timp, se măresc cantitățile impresionante de droguri interceptate: în 1971, au fost confiscate 50 grame de heroină; în 1975 s-au descoperit 60 de kilograme (!); în 1977, 160 de kilograme (!!), iar pînă în martie a.c. 130 de kilograme (!!!). Într-un sfîrșit de săptămînă s-au descoperit 30 kilograme de heroină la un călător ce venea neobservat tocmai din Bangkok, capitala uneia dintre țările situate în triunghiul de aur al heroinei; o săptămînă mai tîrziu, în trenurile care circulau pe ruta Paris — Amsterdam, s-au găsit 180 grame de heroină. Poliștii sînt sceptici și amintesc că rutele au devenit foarte greu controlabile și depistabile și dau ca exemplu cazul a doi cetățeni care, la sfîrșitul anului trecut, transportaseră 16 kilograme de heroină într-un taxi pe drumul Paris—Amsterdam și numai o stupidă ceartă la împărțea „mărfii” a dus la descoperirea și arestarea lor. În sfîrșit, vorbind despre filiera olandeză, trebuie adăugat că în timp ce eforturile antidrog cresc în progresie aritmetică, cele ale traficanților cresc o progresie geometrică. De aici și avîntul noii filiere. Dincolo de aceste raporturi matematice, mai există și ființea și o stranie interpretare a libertății de a face comerț cu „vise” care aduc moartea unora și bogăție altora.

DUMITRU CONSTANTIN

ACEEȘI PLANETĂ, ACEEȘI ORĂ !

Atenție șoferi,

aici Beaujolais

Locuitorii din Beaujolais (Franța) au intrat în conflict cu poliția. Motivul? „Succul” strugurilor din vilele pașnicilor locuitorii îi ten-tează pe automobilisti și acest lucru contravine total noilor legi, care interzic orice consum de alcool celor aflați la volan. Producătorii, înarmați cu pancarte, au început să ghideze pe automobilisti spre sursele mult dorite, îndreptîndu-i pe drumuri necontrolate de poliție. Trucul a fost repede descoperit. Dar și la asta îndărătnicii au găsit repede o soluție: au apelat la talentul de șoferițe al soțiilor. Tovarășele de viață au rezolvat și această dificultate.

Vinuri — dulciuri

Directorului de producție a discurilor Philips îi plac vinurile bune; la Congresul anual al firmei — 31 august la Clos Vaugeot (Franța) s-a ivit situația dificilă de a compara cele mai alese vinuri cu cele mai bune cîntece ale lui 1978. Dacă această competiție a început cu degustarea vinurilor, cîntecele nu au fost supuse unei exigențe prea mari. Dacă, însă, cîntecele au primat, e posibil ca vinurile să fi părut mult mai dulci decît de obicei.

Trei necunoscute ale vremurilor se întîlnesc, iată, din nou: femeia, vinul și cîntecul.

Tăticule dragă

Pentru a se stabili paternitatea unui copil, s-a recurs pînă acum la expertiza me-

dicală potrivit căreia copilul trebuia să aibă unul din caracterele grupei sanguine a tatălui. Fiindcă numărul grupelor sanguine este în creștere, sînt posibile erori, și doctorul Salmon Bonnerot (Franța) demonstrează în teza sa de doctorat „Contribuție la diagnosticul paternității pe baza indicilor polimorfismului genetic” că este în stare să stabilească paternitatea cu o precizie de 99,93 la sută. Doar cîteva centre specializate pot da garanții suficiente mai completează dr. Claude Raportz. Ce înseamnă „garanții suficiente” și cum rămîne cu procentul de 0,02 la sută nesigur? Înainte, însă, de a vorbi despre metode noi de stabilire a paternității este bine, credem, să luăm în atenție, fără iluzii și panică, și aceste

Produse farmaceutice miraculoase

În următorii cinci ani, arată un ziar din München, vor apărea noi produse farmaceutice cu acțiune considerabilă asupra funcțiilor creierului și ale sistemului nervos. Aceste medicamente, vor înlătura teama, durerea, insomniile și pot vindeca chiar și impotența. În Marea Britanie s-a experimentat cu succes un nou produs hormonal, subiecții, bărbați vîrstnici sau foarte istoviți (unii dintre ei — tineri cu tumori cerebrale) și-au redobîndit potența.

Speranțe? Certitudini? Viitorul ne va arăta cîtă certitudine era și în aceste speranțe.

L. GRECU

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Fiind sufletul comerțului, reclama nu se poate lăsa pe mina amatorilor. Un om, spre exemplu, nu merită să fie vîndut oricum și cu atît mai mult cînd este o vedetă, adică un produs cu „cotă”. Cota unei vedete crește sau scade în funcție de cererea pieței, dar cererea, la rîndul ei, se poate rotunji nemaipomenit în culisele industriei show-ului, unde orice conținut se poate ambala în orice formă, devenind, dacă e nevoie, exact opusul său. Conform unei rețete verificate de practica aiuririi opiniei publice, vedetele sînt sfătuite cum să trăiască, cum să se îmbrace și ce să vorbească, în consens cu aviditatea conjuncturală a clientelei. Un actor și cîntăreț francez, pe numele său Gaingsbourg, și-a stîrnit un val de popularitate declarînd că s-a debarasat de vechea sa stare (de poli-gam misogin) și a devenit un amant constant, care își adoră singura amantă atît de mult, ah atît de mult, încît nu își va ciopîrți iubirea în-surîndu-se cu dînsa. O altă vedetă s-a căsătorit de nouă ori, navigînd de la o căsnicie la alta în viteză a patra și profitînd la maximum de dramaticile fotografii făcute

la divorțuri și de incintătoarele (tot) fotografiile realizate la nunți. Cu cît o vedetă face mai mult scandal și se dă în stambă oriunde în afara scenei, cu atît reclama — în virtutea unei morale care se vinde și se cumpără — devine mai gongorică și mai eficientă.

Dar reclama nu este indis-

care le rezervă spații generoase cumpărate de industria ce vrea să desfacă, la prețuri bune, de îndrăzneală.

Reclama pe această temă este atît de sfîrșitoare încît un ziarist francez a îndrăznit să scrie, fără să urmeze nici un tratament, că „cei mai teribili amatori de o-

facierilor în mare, a tocmii niște „pasionați” de Monopoly, care să joace sub apă. Cinci scafandri și-au ros nervii timp de 24 de ore non-stop, cumpărînd și vînzînd fabrici și terenuri imaginare, pînă cînd au început să prezinte o lăcomie singeroasă, o ferocitate și o invidie care se întîlnesc numai pe pămînt, în atmosfera cu aer condiționat a consilierilor de administrație. Experiența, desfășurată sub curiozitatea perfidă a camerelor de televiziune, a trebuit întreruptă pentru că jucătorii s-au dovedit marcați de beția adîncurilor. Cei cinci îmbolnăvindu-se în exercițiul funcțiunii, adică mimînd nebunia pînă la instalarea ei, au primit mărunt daune. Publicul s-a năpustit și mai aprig spre jocul care te face să uiți de toate și să sperii orice, pe pămînt și sub apă, iar firma producătoare a verificat minunat eficiența reclamei. Miine, poimîine, în craterul Etnei gata să erupă, domnișoare cu sufletul curat vor proba pălării diafane sau altele, pentru că, asta e, reclama rămîne sufletul comerțului.

RADU BUDEANU

Sufletul reclamei

pensabilă numai pentru vînzarea vedetelor, adică a obiectelor vii. După cum bine se știe, ea acționează navalnic pentru zvirirea rentabilă pe piață a obiectelor propriuzise. Printre numeroasele lucruri de care oamenii au nevoie, reclama a decis, pe bază de test, că, alături de hrană, îmbrăcăminte sau automobile, pe un loc de primă importanță se află și curajul. Da, curajul. Pîlulele împotriva timidității — cu conținut nul sau, în mod real, stimulante — se află, în ultima vreme, slăvite în numeroase reviste occidentale,

porție de pastile anti-timiditate ar fi șomerii aliniați la lungile cozi din fața birourilor de plasare.”

Într-adevăr, în cazul lor și în contextul „conjuncturii”, devenită permanentă, a șomajului în lumea occidentală, proscrisii industriei mai pot privi viața în față făcînd vînzare... industriei cu pricina.

„Mergem în Anglia să învățăm, dar și să învingem”

— Tovarășe profesor Valeriu Irimescu, înainte de a trece la dialogul pe care vi-l propun, cred că se cade să vă prezint, în două vorbe, cititorilor mai puțin familiarizați cu rugbiul. Fost jucător de elită, la Grivița roșie și la echipele franceze P.U.C. și S.C. Angoulême, numărând vreo 50 de selecționări în reprezentativa țării, sînteti din 1973 antrenor federal, răspunzînd de pregătirea echipei naționale și coordonînd activitatea reprezentativelor de tineret și juniori. În calitate de vicepreședinte, faceți parte din conducerea Federației Internaționale de Rugbi Amateur. Ar mai fi destule de spus, dar mă oprise aici. În altă ordine de idei, am ajuns pe neobservate în fața primei întrebări, se zice despre dumneavoastră că, venind la federație, ați introdus o concepție nouă în rugbiul nostru. E adevărat?

— Poată că e cam mult spus.
— Spuneți dumneavoastră mai puțin!
— Găsind o atmosferă propice rugbiului de performanță, un sprijin substanțial din partea tuturor factorilor de răspundere din perimetrul acestei discipline sportive și un secretar federal, pe profesorul Ovidiu Marcu, competent, harnic și inimos, am pus problema adaptării rugbiului nostru la cerințele jocului modern, punînd un accent deosebit pe atac. Noi fusese obișnuți, confruntîndu-ne cu Franța, una din puterile rugbiului mondial, să ne apărăm la nesfîrșit și să atacăm timid, în funcție de eventualele slăbiciuni ale adversarului. După '73 vreau să cred că lucrurile s-au schimbat în bine, fără să-mi asum cine știe ce merite speciale. Chiar dacă lumea rugbiului nostru e încă mică, ar fi absurd să-și închipuie cineva că un singur om, eu sau altul, a putut să schimbe din temelii o mentalitate, și încă într-un răstimp atât de scurt! Întrebarea de mai devreme nu mi se pare, din acest punct de vedere, prea potrivită.

— Atunci să vă pun alta. M-ați provocat, veți suferi consecințele! Deci, de ce l-ați ales pe Alexandru Păloșanu de la Politehnica Cluj-Napoca drept antrenor secund al lotului național cînd, după cum se știe, gruparea respectivă nu dă nici un jucător naționalei?!

— Tocmai de aceea.
— Pofim?
— Am socotit, pe de o parte, că Alexandru Păloșanu e un bun tehnician, și n-am greșit. Pe de alta, am considerat că, nefiind interesat în promovarea sau afirmarea unuia sau a altuia dintre rugbiști, Alexandru Păloșanu are șansele cele mai mari să rămînă obiectiv, și iarăși n-am greșit.

— Cum pare rugbiul românesc văzut din interiorul lui? E în creștere, e în scădere?
— Rezultatele din ultima vreme constituie cel mai exact răspuns. Am cîștigat, în 1973, titlul continental la juniori, am devenit în două rânduri, în 1975 și 1977, campioni europeni de seniori. În plus, în 1974 și 1976, am învins echipa Franței, prima oară cu 15-10, a doua oară cu 15-12. Aceste rezultate de vîrf îmi dau dreptul să afirm că rugbiul nostru e în progres, ca urmare firească a condițiilor

pe care le are la dispoziție și a talentului și perseverenței practicanților lui.

— Nu pot să nu observ că vorbiți despre rugbiul francez cu un deosebit respect. Această atitudine trebuie explicată prin faptul că ați jucat în Franța cîțiva ani?

— Nicîdecum. Franța reprezintă una din autoritățile rugbiului mondial, o țară care are, ca să fac o comparație, de vreo 12 ori mai mulți jucători legitimați decît avem noi. Dacă Farul, de pildă, campioana noastră, numără 40 de rugbiști la toate eşaloanele, copii, juniori, tineret și așa mai departe, Angoulême numără peste 120. Pe măsură ce coborîm spre diviziile inferioare,

re, alăturările sînt și mai favorabile francezilor. Dealtfel, recenta primire a Franței în International Board, la care sînt afiliate cele mai puternice reprezentante ale rugbiului mondial, Anglia, Noua Zeelandă, Insulele Fiji, celelalte, înseamnă o recunoaștere semnificativă a valorii rugbiului coșului galic. Or, noi, nu trebuie uitat acest amănunt, l-am învins de mai multe ori pe francezi, dovedind că sistemul capabil să jucăm de la egal la egal cu orice formație din lume. Cînd fac o asemenea afirmație, am în vedere și acel 10-10 din 1975, realizat contra echipei naționale de tineret a Noii Zeelande, țara respectivă avînd, după opinia mea, cel mai redevabil rugbi la ora actuală.

— După cum se cunoaște, echipa noastră reprezentativă se află în pragul unui turneu de mai lungă durată în Anglia. Cum trebuie privită această deplasare? Ca o primă breșă în tradiționalul conservatorism sportiv britanic, ca o șansă de avansare a rugbiului nostru către Turneul celor 5 națiuni? Cum?

— Noi am mai fost în Anglia, în 1972. Spre deosebire de turneul acela, în cursul

căruia ne-au fost opuse numai 3 formații, de data aceasta vom avea de înfruntat 7 echipe, de primă mărime, între care Swansea, campioana Țării Galilor, Gloucester, campioana Angliei, London Scottish, campioana Londrei. Va fi, nu-i greu de priceput, un turneu extrem de dificil, cu jocuri foarte tari, unele programate după numai o zi de odihnă. Să nu se înțeleagă din asta că plecăm cu vreun complex. Mergem în Anglia să învățăm, dar și să învingem. Ba mai cred că și englezii vor avea de învățat cite ceva din jocul nostru dinamic și spectaculos. Cît despre conservatorismul gazdelor noastre de săptămîna viitoare, am impresia că mitul a întrecut realitatea. În orice caz, noi am privit turneul cu maximum de responsabilitate și ne-am pregătit ca atare.

— Cum?
— Foarte serios.
— Remarcă că sînteti cit se poate de vorbăreț! De pildă, puteți preciza ce echipă vom alinia în prima partidă?

— Vor face deplasarea cei mai în formă 28 de jucători, din care vom încheia garnitura dintr-un meci sau altul. Fără să bag mina în foc, cred că echipa din partida inaugurală va fi alcătuită din Dinu, Ortelecan, Scarlat, Dărăban, Ionescu, Murariu, Dumitru, Stoica, Suciu, Alexandru, Motrescu, Nica, Vasile, Ianusevici și Tudose. Sînt 15?

— Da. Dar lipsește Bucos!
— Va juca și Bucos. Turneul va începe la 27 septembrie și se va încheia la 18 octombrie.

— Tovarășe Irimescu, să înțeleg din acest ultim răspuns că în echipa națională de rugbi nu există senatori de drept? Așa-i?

— Așa-i, într-o măsură numai cîne merită. Vedeți dumneavoastră, rugbiul nu-i fotbal, el e un sport foarte dur din punct de vedere al angajamentului fizic, al dăruirii jucătorilor, nu lasă nici un fel de portii pentru chiulungii sau pentru mofuroși. Continuînd comparația, în rugbi se muncește mult mai mult decît în fotbal, mai serios și mai anonim, numai că uneori se întîmplă ca rugbiștii să copieze din fururile și pretențiile, adesea nejustificate, ale fotbalistilor. Am să dau un exemplu concret, Munteanu de la Steaua. Jucător cu calități deosebite, a crezut la un moment dat că e buricul pămîntului și că fără el echipa națională se va scufunda! N-am ținut seama de valoare și l-am scos din lot. Cînd s-a întors cu picioarele pe pămînt, egal cu ceilalți 14 coechipieri, l-am convocat din nou la pregătirile echipei reprezentative, și el confirmă pe deplin încrederea acordată.

— Cu cită patimă vorbiți despre rugbi!
— Continuați. Cum mai e rugbiul, tovarășe profesor?

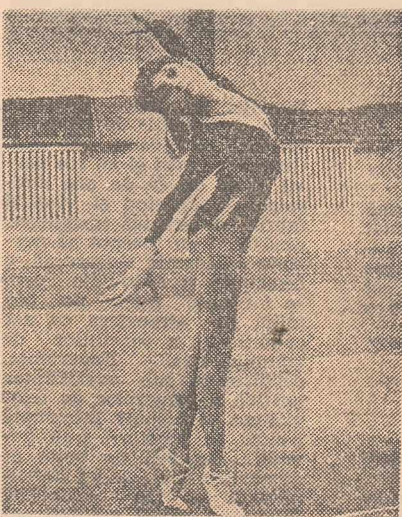
— E minunat. E cel mai frumos joc de pe lume.
— De acord, cu două obiecții.
— Care?
— Mîngea nu-i rotundă și nu se trage la poartă!
— Glumiți?
— Firește. Vă mulțumesc, vă urez, în numele iubitorilor de sport de la noi, drum bun și succese în Anglia. Vreau totodată să le promiteți cititorilor că, după întoarcerea din turneu, le veți oferi, chiar din această pagină, amănunte despre meciurile din insulă. Promiteți?

EMIL NEGOIȚA

Time-out

● Echipa de oină din comuna Oiteni, județul Teleorman, a cîștigat titlul de campioană națională sîtească pe anul în curs ● Dacă uneori nu ne sesc scrisorile la timp, întîzierile n-au nici o legătură cu frumoasa victorie obținută duminică de mărșăluitorii noștri în Balcaniada P.T.T.R. Felicitări.
● Am aflat cu surprindere și mîhnire că reprezentativa de șah a României a pierdut, la Boras, în Suedia, calificarea pentru turneul final al europenelor, fiind surclasată în meciul decisiv de echipa țării gazdă. După cîteva succese reale (Subă, Nutu ș.a.), șahul nostru s-a cufundat în automulțumire. Dealtfel, e de subliniat că mulți dintre componenții reprezentativei s-au prezentat la Boras după lungi și obositoare turnee, Gheorghiu venind din S.U.A., Ciociltea din Spania, Stoica din U.R.S.S. și așa mai departe. Să ne fie învățatură de mîntre! ● O adevărată enciclopedie în materie de rugbi este Vasile Paînute. La 82 de ani e nelipsit de la meciurile cu balonul oval ● S-a retras definitiv din sport unul din cei mai mari handbaliști ai lumii, maiorul inginer Cristian Gațu. Pe cînd festivitatea de adio pe care o merită cu prisosință? ● Într-unul din ultimele numere ale revistei „France Football”, Ștefan Covaci e de părere că Anghel Iordănescu e cel mai bun dintre fotbaliiști români de azi ● Campioană a țării la floretă junioare, competiție desfășurată sub genericul „Daciadei”, Otilia Hochdorfer continuă nu numai frumoasele tradiții ale orașului Satu Mare, ci și tradițiile familiei, mama sa fiind, cu decenii în urmă, o scrimeră de elită ● Un nou succes de răsuneț al școlii românești de gimnastică. Micuța Emilia Eberle a devenit campioană absolută de junioare a Europei, obținînd două titluri continentale și în probele pe aparate, la sărituri și paralele. În clasamentul general, Gabi Gheorghiu și Marilena Vlădărău au ocupat locurile 4 și, respectiv, 5. În 1980, la Olimpiadă, eleva antrenorilor emeriti Marta și Bela

Karoly va avea 16 ani și ceva. Îi ținem pumnii strînși ● Revenit după o mai lungă absență, arbitru buzoian Cristian Teodorescu a condus excelent meciul Hunedoara — Baia Mare, cîștigat de oaspeți. Mîntea românului de pe urmă... ● Vineri seara, Maria Alexandru privea la o vitrină a magazinului „Muzica” din centrul Capi-

Născută la 4 martie 1964, la Arad, Emilia Eberle a devenit, la 14 septembrie 1978, prima campioană europeană la gimnastică junioare. Antrenată, din toamna anului 1976, de soția Marta și Bela Karoly în cadrul Școlii generale numărul 7 cu profil de educație fizică din Deva, Emilia Eberle anunță o carieră sportivă de excepție, călcînd pe urmele colegelor ei mai mari Nadia Comăneci și Teodora Ungureanu. Peste 2 ani, la Moscova, ea va avea vîrsta Nadiei de la Montreal!

talei. Multipla campioană ținea în mina stîngă o sacoașă ● Continuăm să așteptăm răspunsuri de la Francisc Spier și de la Federația Română de Handbal în legătură cu fragmentul de scrisoare publicat în numărul trecut al revistei noastre, în care era vorba despre faptul că antrenorul respectiv, responsabil al reprezentativei feminine, este în culpă față de mama sa, căreia i-a rămas dator cu afecțiune și cu bani! O vorbă veche susține că tăcerea acuză ● Abia promovată în prima divizie la hochei Metalul Rădăuți a întrecut cu 6-5 pe Avîntul Gheorghieni! Nu mai dă nimeni doi bani pe favoriți ● Ne scrie la redacție profesorul de educație fizică Valentin Gușiu, fostul fotbalist al Sportului studentesc, sesizîndu-ne că, în ciuda rezultatelor obținute în munca cu copiii și a calificării la turneul final al „Criteriului școlilor sportive”, începutul noului an școlar l-a găsit fără post. Ținînd seama de faptul că echipa antrenată de el a fost singura reprezentantă a Bucureștiului la amintita competiție și că mai mulți dintre componenții ei au fost convocați la tabăra națională a speranțelor de la Simeria, sîntem curioși să aflăm și punctul de vedere al directorului Liceului de fotbal din Pajura, Paul Popescu ● La clubul Olimpia, rutierul Ion Cernea trăiește o doua tinerețe sportivă ● Ilie Floroiu și Horia Toboc și-au înscris numele printre învingătorii concursurilor de atletism de la Bari și Trento ● Pasionat și perseverent, antrenorul de box Gheorghe Iliuță caută și găsește tinere talente la Baia Mare. Rețineți acest nume, veți mai auzi de el! ● Pentru a treia oară consecutiv, titlul de campion național de motocross a revenit unui junior! Antrenat de Paul Mülner, Ernest Mülner de la Torpedo Zărnești a cîștigat confortabil și ultimele două manșe. Cei doi sînt, ați ghicit, tată și fiu ● În strada Vasile Conta 16, la parter, Ion Marinescu și Petre Tatar lucrează cu seriozitate și tragere de inimă în folosul fotbalului românesc. Ziua lor de muncă are, de regulă, 12 ore.

● Fotbal, divizia A ●

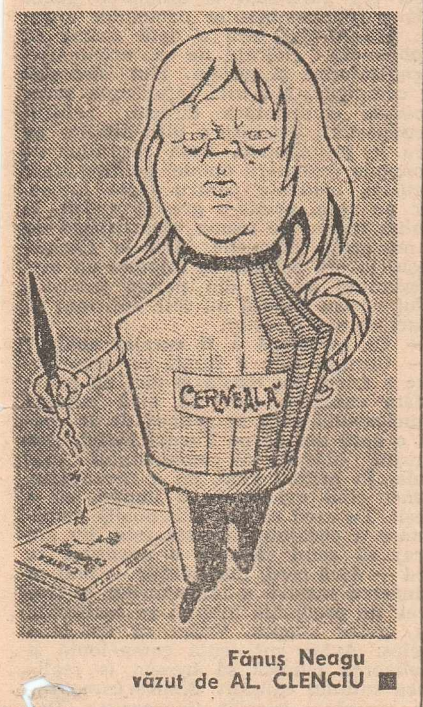
SATU MARE: Olimpia—Gloria Buzău 1-0 (1-0). Meci de factură tehnică mediocră între două echipe în suferință de formă și în suferință de puncte, cîștigat de gazde pe merit. Săptămîna au atacat mai mult, dar fără orizont, o partidă foarte slabă făcînd atacul lor și îndeosebi Mureșan, pe post de... figurant! Doar Helvet a mai încercat cite ceva, dar bunele sale intenții au fost dejucate de coechipierii Dealtfel, el a înscris și singurul gol al partidei, la unul din cele 6 șuturi mari și late expediate de Olimpia pe spațiul porții în decursul celor 90 de minute! Bathori II a „urcat” pe stînga, l-a văzut pe Helvet nemarcat, iar acesta, singur în apropierea punctului de penalty, a șutat slab, dar suficient de plasat pentru a-l învinge pe portarul Cristian ● De partea cealaltă, Buzăul a evoluat cu frică, linia lor de mijloc, din care continuă să lipsească Ghizdeanu, fiind depășită cu ușurință. În atac, oaspeții au contat mai ales pe masivul Stan, care s-a zbatut ca peștele pe uscat, nereușind în cele din urmă decît o mare ratare. Cu 3 minute înainte de final, la una din puținele faze ofensive ale Gloriei, la o centrare a lui Negoescu, Stan a reluat puternic cu capul, dar Feher a reținut ● În general, un meci anost, presărat cu altercații și faulturi. Campion s-a dovedit Kaiser, care a primit un cartonaș galben pentru invecție la adresa arbitrilor ● Debutant în A, bucureșteanul Vasile Roșu a părut timorat, dar trebuie spus că nici partida, încălțată și urită, nu l-a permis să arate ce știa. Buni la linie, C. Bărbulescu și G. Dragomir, ambii din Capitală. (Gheorghe Amuza)

BUCUREȘTI: Sportul studențesc — Dinamo 1-1 (0-1). Meci frumos, parcă peste nivelul primei noastre divizii, meci aspru pe alocuri, din acest punct de vedere apărarea studențescă sîrînd de mai multe ori peste cal, abuzînd de obstrucții și de faulturi sub ochii îngădușorii al unui arbitru aflat într-o zi mai slabă. ● Dinamo a stăpînit jocul vreo 60 de minute, atît timp cît Dinu și-a depășit cu un cap adversarii și coechipierii, cîștigînd net duelul cu „dansatorul” Rădulescu, apoi Sportul a trecut la cirna partidei, egalînd golul lui Augustin printr-o superbă lovitură de cap a lui Mircea Sandu și forțînd în final obținerea ambelor puncte. Numai că, așa cum Moraru se opusese la mingile lui Augustin și Custov (ocazie cît roata carului), Eftimescu și-a făcut și el datoria, apărînd cîteva șuturi zdravene expediate de Grosu ● S-ar putea zice că, una peste alta, rezultatul final a mulțumit pe toată lumea, el pîrînd echitabil la capătul unui meci în care cele două grupări au trecut pe rînd pe lingă victorie și pe lingă înfrîngere. ● În rest, nimic deosebit. Sportul a jucat, conform obiceiului, mai economic și mai prudent, Dinamo ni s-a arătat — chiar dacă (sau tocmai de aceea...) fără Dudu Georgescu — mai ambițioasă și mai voluntară ca în alte dăți, din confruntarea acestor calități ieșînd un meci plăcut și o egalitate justă. ● Remarcați: Eftimescu, Dinu și Tevl, respectiv Moraru, Grigore și Iorgulescu. Un cuvînt bun pentru reintrarea lui Mircea Sandu. ● Mai puțin inspirat decît ne așteptam arbitrajul brașoveanului C. Ghiță, cu o zi mai devreme întors din Italia, ajutat la linie de I. Igna (Arad) și Fl. Cenea (Caracal). (Andrei Georgescu)

● Fotbal, divizia B ●

BUCUREȘTI. Progresul-Vulcan — Rapid 0-1 (0-0) ● Un stadion plin, dar nu de „B”, ci stadionul Republicii, două foste protagoniste, nu cu mult timp în urmă, ale diviziei A (sic transit...), un arbitru amuzant pînă la enervare chiar și pentru un spectator neutru, cam acestea au fost... datele problemei de duminică la derby-ul seriei a doua a diviziei B ● Prima repriză, mai săracă în faze de poartă, a fost „cîștigată la puncte” de Rapid, echipă mult schimbată în bine față de precedenta ediție a campionatului ● Într-adevăr, jucătorii antrenați de Ion Motroc pasează cu precizie, construiesc acțiuni de atac prelungite, am putea chiar spune studiate la antrenament și aplicate „pe gazon”. Iar atunci cînd și Petcu și N. Manea „dau drumul” la minge, jocul rapidiștilor capătă culoare, acțiunile periculoase la poartă adversă se înmulțesc și, aproape firesc, vine și golul ● Unicul gol al meciului a fost, dealtfel, realizat după o suită de acțiuni pe partea stîngă la care au participat, de fiecare dată, cel puțin opt-nouă jucători. Firește, la aceste acțiuni a participat mai puțin portarul Manu, bun „la locul lui”, sigur și prompt în intervenții. La fel de sigur a fost și Șutru, autorul golului din min. 84, care a șutat sec, sub bară, de la aproximativ 10 m de poartă, nelăsînd nici o speranță apărătorului buturilor echipei să-l zicem antrenate de Viorel Popescu ● Dacă despre elevii antrenorului Ion Motroc și despre calitatea jocului practicat de ei nu avem decît cuvinte de laudă, nu același lucru îl putem spune despre adversarii lor ● Deși de puțină vreme la cirna „Progresului-Vulcan”, prezența fostului fundaș progresist nu se face simțită în jocul echipei, cel unsprezece jucători acționînd la întimplare, fără o cit de mică idee de joc, acțiunile periculoase din finalul reprizei a doua fiind mai curînd rezultatul poștei de joc a lui Apostol (introdus prea tîrziu în teren) decît rodul unui joc colectiv, bine conceput. ● A arbitrat de-a dreptul hazliu (decizii anapoda), fără a influența rezultatul, M. Buzea (București). (Cornel Catană)

RAICUL

Fănuș Neagu
văzut de AL. CLENCIU

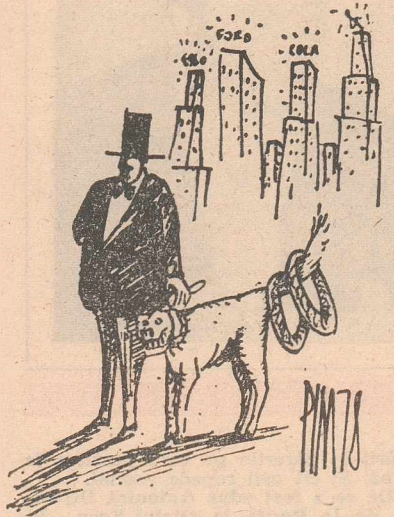
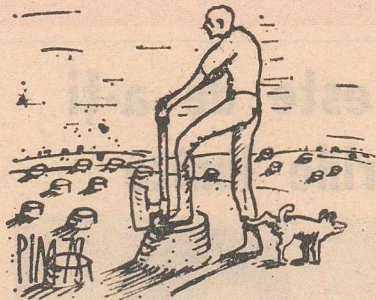
Cite ceva despre...

Am oroare să accept
Pe oricare individ
Ce pretinde că e drept
Doar prin faptul că-i rigid.

Oroare

În fața unui șef admit —
Indiferent ce griji mă mină —
Să mă prezint descoperit.
Nu însă cu căciula-n mină.

Demnitate

PINZARU-PIM

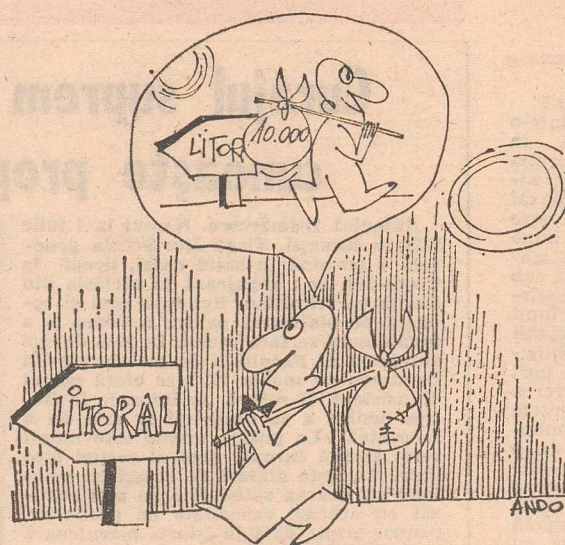
Amiciție

Amiciția o ai
Și-o păstrezi neîntinată,
Cită vreme poți să dai
Și să nu ceri niciodată.

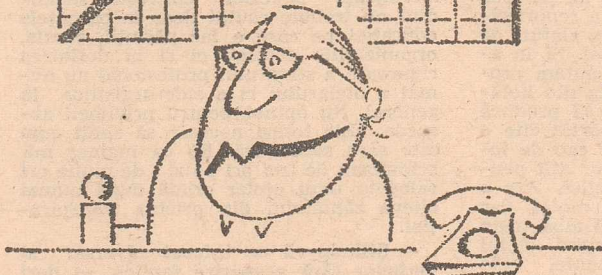
Etică

În ciuda vechilor citate,
De vîrstă multimilenară,
Care pretind că vorba zboară
Cuvîntul are greutate.

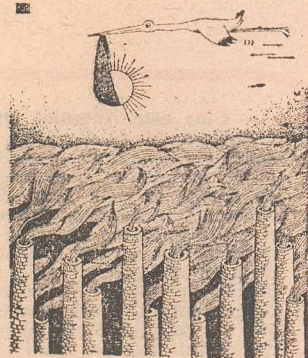
ȘTEFAN TROPCEA

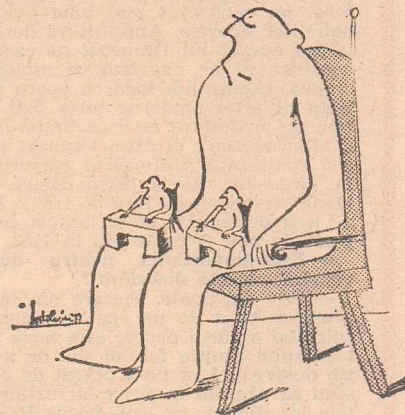
ANDO

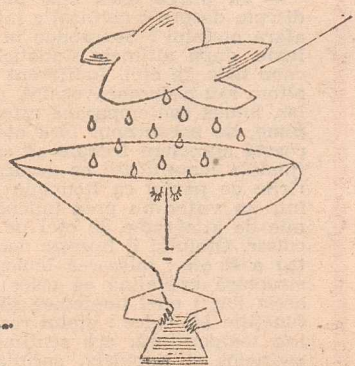
CUCOȘ

CIOSU

POSTOLACHE

BOUR

„Clientul nostru... victima noastră”

Cerem scuze lucrătorilor onesti din comerț că în rîndurile de față nu ne vom referi la aspecte pozitive, la strădania și corectitudinea celor care au conștiința curată și respect pentru consumatori.

● Cu mai multe zile în urmă, cînd am însoțit o echipă de control a serviciului economic din Miliția Capitalei, în activitatea de prevenire și descoperire a faptelor antisociale din sectorul comercial, mă gîndeam, în timp ce intram în unitatea de „Legume și fructe” nr. 258 din str. Cuza Vodă 150, dacă nu cumva cumpărătorii vor obiecta în vreun fel față de măsurile ce aveau să fie întreprinse ad-hoc: recitări de produse, procese-verbale, declarații scrise, explicații etc., etc.

Ascultînd prezentările și scopul acțiunii cei prezenți nu numai că au reacționat prompt, favorabil: „Foarte bine! Ce-i drept, diferențele n-au fost prea mari — 40-50-60 grame la un kilogram de prune, de roșii, ceapă sau ardei, dar ciudat era faptul că de fiecare dată cîntarul indica numai minus și niciodată exact, ca să nu mai vorbim de plus, spre curiozitatea și indignarea exprimate în privirile cumpărătorilor.

— Nu țî-am spus eu mă, să speli tasul — se agita responsabilul Ilie Diaconu către vinzătorul care se vedea nevoit să completeze la fiecare recitîrire trei prune, doi morcovi, o ceapă, două roșii, un cartof.

Sau, ca să exprimăm aceste diferențe valorice, la fiecare sacosă, sumele ciupte n-au depășit un leu și zece, un leu treizeci de bani. Dar dacă facem socoteala cîți cumpărători servește un vinzător într-o zi? Mai ales la legume și fructe. Cel puțin citeva sute...

● În baza mai multor sesizări din partea consumatorilor, o echipă a aceluiași serviciu economic a descins duminică, 10 septembrie a.c., la cofetăria din pasajul Universității, aparținînd de I.C.R. 2, al cărei director este Marin Cazangiu. Cu acest prilej au fost prinse în flagrant toate cele trei vinzătoare. Margareta Roșu, Victoria Suditu și Maria Sucinchi — care vindeau consumatorilor citronadă falsificată în proporție de 50%. Ce beneficiu în interes personal se realiza prin acest sistem fraudulos la cofetăria respectivă, gestionată de Iulian Anghelescu și Ana Bucsa, este ușor de imaginat, dacă avem în vedere că, mai ales în zilele călduroase, fiecare vinzătoare valorifica sute de litri de citronadă, iar prețul acestei băuturi răcoritoare este de 5 lei litrul. Numai cu ocazia flagrantului, realizat după mai multe ore de la începerea programului, în cofetărie se mai găseau încă 150 litri de citronadă falsificată. Dealtfel, din cercetări a rezultat că cele trei vinzătoare din pasaj și Elena Hangu de la bufetul situat lingă cinematograful „Luceafărul” realizau

zilnic asemenea beneficii încît, făcînd fiecare jumă-ta cu gestionarul de serviciu le rămîneau totuși 100-200 lei și chiar mai mult. Iar șeful, că de aceea este el mai marele peste feudă — cum gîndise Iulian Anghelescu și alții de teapa lui — își primea de la fiecare partea leului, care ajungea zilnic pînă la 1.000 lei. „Chiar și în perioada cînd a fost în concediu — declară Elena Hangu — eu i-am dat zilnic cite 200 lei, inclusiv în zilele de duminică, în total 6.000 lei”.

Să reținem, deci, circa 30.000 lei pe lună, au putut intra în buzunarul unui singur gestionar de cofetărie, de pe urma apei chioare pe care o înghițim noi în grabă cînd sintem însetați.

Și o remarcă, practica ilegală de la cofetăria pasajului Universității o constatase, cu 5 zile mai înainte, și economistul Ion Toghea de la biroul producției al I.C.R. 2, dar n-a găsit timp să întreprindă și măsurile corespunzătoare, așa că vinovații au fost lăsați în voie pînă la controlul făcut de miliție.

● Alt hoț este Mărgărit Constantin, gestionarul bufetului din incinta I.T.I.A. București și al bufetului din Calea Giulești nr. 43, ambele aparținînd I.A.P.L. Cotroceni. Acesta vindea un amestec de apă, sare de lămie și un colorant oarecare și lua bani ca toți banii.

● La 07.09.1978, la restaurantul „Drumul Sării”, din calea 13 Septembrie nr. 292, barmanii Constantin Stănică și Grigore Pistol au fost găsiți cu 23 sticle tip „Zarea” în care introduseseră o băutură preparată „sul-generis” din spirit, apă minerală și colorant alimentară, băutură vîndută drept coniac la prețul de 110 lei litrul. Beneficiul este simplu de calculat dacă avem în vedere că „materia primă” costă mai puțin de jumătate din prețul combinației.

● Cu ocazia descinderii — tot ca urmare a unor sesizări din partea consumatorilor — la restaurantul „Monte-Carlo” din parcul „Cismigiu”, unde s-a crezut inițial că neregulile sînt izolate, s-a descoperit că bucătarul șef Valentin Toma introdusese ilegal în ziua aceea, avînd complicitatea ajutorului de ospătar Radu Tomas, 32 kg carne de pui, cumpărată de la un magazin Gostat din Piața „Ilie Pintilie”. La bufet, gestionarul Anghel Brinzoi introdusese, tot fără forme legale, însemnate cantități de roșii, castraveți, cafea și zahăr (cafeaua mai era falsificată și prin diminuarea gramajului cu 30%); barmanul Alexandru Gheorghe adusese coniac de la Alimentara pe care îl vindea cu preț de restaurant clasa I ș.a.m.d.

Peste tot ilegalități, dar nimeni nu se aștepta ca ele să fie organizate — nu numai tolerate — ba chiar generalizate — adică avînd caracter permanent și extinzîndu-se în toate compartimentele restau-

rantului de către inșișii responsabili localului: Tudor Paconeia și Gheorghe Anton.

Ce-i mai interesa pe cei doi șefi de unitate planul cînd ei aveau asigurată zilnic, fiecare, suma de cel puțin 1.000 lei?

Cu ocazia controlului la care ne referim, ospătarul Traian Călin a fost prins în flagrant în timp ce, la o singură comandă care valora în realitate 61 lei, încasase în plus 50 lei.

● În fine, la responsabilul Complexului Buda-Argeș, Constantin Bărbuceanu, au fost găsiți cu ocazia controlului făcut de miliție nu mai puțin de 109.600 lei numerar ascunși în diverse locuri în incinta unității (în pantofi, în haine, într-un fișet metalic), bani pe care cel în cauză n-a putut să-i justifice și nici nu avea cum,

pentru că nu aveau altă proveniență decît ilegalitățile comise în unitatea pe care o conduce?

În loc de concluzii...

Am pornit de la diferențe „mici” de gramaj și lată-ne la venituri ilicite de sute de mii de lei. Nu, nu despre un tas nespălat, nu despre trei prune, două roșii, un cartof în minus „din eroare” sau din „grabă” este vorba, ci despre o mentalitate condamnată pe care trebuie s-o demascăm și s-o infierăm cu toată fermitatea, fiecare dintre noi, de la consumator la organele de stat, anume însărcinate să prevină și să curme astfel de practici. Și, mai ales, împreună.

MIHAI GROZAVU

Ostap-benderism de sezon

Ion Scorbureanu, născut la Brașov și devenit bucureștean cu acte în regulă, după ce s-a întors de acolo, a luat hotărîrea eroică de a-și câștiga banii cu brațele proprii. Și-a purtat, așadar, brațele prin piețele Capitalei, punîndu-le în slujba gestionarilor și șefilor de unități AGRO-COOP.

În piața „Decebal” i-a căzut drag gestionarului Marin Enache. Acesta și-a scos halatul și boneta și l-a îmbrăcat negustorește pe Ion Scorbureanu în baza unui „bună-ziaua, bine că te-am cunoscut”, angajîndu-se să împartă frățește procentele repartizate pentru desfacerea mărfii. Cumpărătorii au rămas uluiți de corectitudinea lui Ionică: nu lipsă la măsurătoare, nu greșeală la numărul banilor... Ce mai: o cinste care ar fi băgat la bănuț pe mulți gestionari. După ce a terminat mercele, a așezat banii în buzunar (nu se știe: la haină, sau la pantalon — chestiunea este lipsită de importanță) și a plecat cu toate procentele. Ce-i drept e drept: halatul și boneta le-a lăsat pe teighe, erau bunurile obștii și Ion Scorbureanu le acorda respectul cuvenit.

După ce a lichidat încasările, a mers în piața „Ilie Pintilie” unde l-a cunoscut pe șeful de unitate Petre Văleanu. După ce s-au întreținut îndelung pe teme de comerț („Cum e mercele?” „E multe și bune”) Ionică s-a lădat cu talentul său de gestionar și lipsa de pretenții în privința remunerării („Dai și matale un pol!”). Petre Văleanu l-a îmbrăcat și el pe Ion Scorbureanu, i-a dat în primire mercele unității și i-a urat succes în ramură, dar pe el să-l scuze: va lipsi citva timp, avînd însărcinări de mare importanță din partea familiei. Proaspătul gestionar și-a exprimat profundă înțelegere și i-a dat asigurări verbale... „ce e pe mina mea, acolo rămîne, șefu!” Mare dreptate a avut Ion Scorbureanu: după

ce a vîndut ultimul măr din unitate, a băgat banii în buzunar și dus a fost. Bineînțeles, a lăsat pe cîntar halatul și boneta („avut obțesc, nu ne jucăm!”).

Succesul înregistrat în cele două piețe i-a întărit convingerea în chemarea ce o avea pentru comerțul cu mere. S-a prezentat în piața „Rahova” unde a făcut cunoștință cu Nicolae Vlăduț, șeful unității AGROCOOP. I-a destăinuit aprecierile deosebite de care s-a bucurat pretutindeni pe unde a trecut, faptul că i-a servit ireproșabil și pe alți tovarăși (aluție la Marin Enache și Petre Văleanu), fără pretenții... „că eu nu sint omul pus pe afaceri cum e alții!” Nicolae Vlăduț a scuipat în palme satisfăcut, așa pleacă nu se întâlnește prea des... „Matale vezi-ți de treburi, odihnește-te că meriți!” — l-a sfătuit Ion Scorbureanu luînd în primire halatul, boneta, mercele și ambalajele unității.

Ionică a început propaganda și vinzarea merelor iar „șefu” i-a urmat sfatul: s-a tras alături la umbră și s-a odihnit fără griji (că... merita!). Cînd s-a trezit, mercele fuseseră vîndute iar Ionică se făcuse nevăzut cu banii, însă halatul și boneta „avut obțesc” erau la locul lor...

Periate cu grijă, fără pic de praf, fără o scamă, așezate frumos — bine pliate să nu li se strice dunga, cu nasturii încheiați impecabil, gulerul excelent răsfrînt către umeri... Totul denota pedanterie, un desăvîrșit bun gust. Indiferent de cazier, indiferent de ce s-a spus, se spune și se va spune în instanță... indiferent de sumele pe care au trebuit să le achite din buzunar pentru prejudiciile cauzate de Ion Scorbureanu, cei trei gestionari au motive bine întemeiate să se bucure din toată inima, pînă la adînci bătrînețe, că au avut în serviciul lor un subordonat îndrăgostit de frumos, grijuliu cu bunurile din dotare, un exemplu desăvîrșit pentru țînta cu care trebuie să se prezinte un comerciant în fața cumpărătorilor.

ION TIPSIE

Curajul suprem este de a-ți cunoaște propriile limite

Antonică Dijmărescu. Născută la 4 iulie 1937 în Birsești, Tîrgu-Jiu. Școala generală o termină în satul natal, liceul la Tîrgu-Jiu, se angajează la oțelăria din Reșița ca tehnician. Renunță apoi și coboară pe platformă pentru a vedea și a învăța cum se face oțelul. În 1966 devine absolvent al Facultății de metalurgie din București cu media 10. I se oferă postul de asistent. Îl refuză, se întoarce la Reșița pentru a se desăvîrși în arta de a face oțel. La puțină vreme este numit șeful secției furnale apoi al secției oțelărie. Trăiește alături de colegii și prietenii săi marea satisfacție de a fi realizat cu aceeași capacitate de producție, pentru prima dată în istoria bicentenară a Reșiței un milion de tone de oțel într-un an. Pentru contribuția sa în realizarea acestei performanțe, în 1977 este numit director al Întreprinderii din Oțelul-Roșu. Și-a susținut toate examenele pentru obținerea titlului de doctor în științe metalurgice.

— Cine este Antonică Dijmărescu?
— Un copil al Gorjului, născut într-o familie de oameni muncitori care, în mod paradoxal, și-a descoperit vocația de oțelar departe fiind de vetrele încinse ale cuptoarelor. Am spus paradoxal și nu întâmplător deoarece pentru foarte mulți a face oțel și încă de foarte bună calitate, era considerat o sfidare a tradițiilor de plugari și oameni așezați sub poalele munților ori în marginile nesfîrșite ale cîmpiei. Sint oltean, ba mai mult chiar, îmi place să cred că noi gorjenii ne detașăm prin câteva trăsături distincte, avem o viață spirituală proprie, port și obiceiuri populare care, după părerea mea, au conservat mai bine evidențele obirșurilor noastre. Amintiți-vă de simbolistica operelor lui Brâncuși pe care eu o consider că ne exprimă ca nimeni altcineva. Cunoștința mea cu opera acestui titan al artei moderne mi-a fost facilitată de profesorul meu de limba română D. Diaconescu; el mi-a explicat pas cu pas conținutul profund al tezaurului de la Tîrgu-Jiu, de la masa dacică la coloana recunoștinței fără de sfîrșit înainte de a fi descoperit de străini și redescoperit de noi. Aceasta era în 1953.

— Este importantă pentru dumneavoastră această disociere?

— Știu eu, poate. Fiecare om se simte profund legat de un spațiu geografic și spiritual a cărui pecete este pusă pentru totdeauna asupra felului său de a fi. Eu zic despre noi că ne-a plăcut de cînd ne știm să căutăm în firea lucrurilor esențele lor. Repet, amintiți-vă de Brâncuși.

— Atunci vă propun să încercați abordarea oțelului din perspectivă umană.

— Vă întreb dacă s-ar putea astăzi discuta despre o civilizație industrială în afara oțelului? Se produc în prezent în lume, după ultimele statistici, 788 milioane tone de oțel. Indiferent de părerea altora sau a dumneavoastră, a reporterilor, lumea contemporană este, alături de pline, de neconceput fără oțel. Și în această apreciere trebuie să căutăm profunde semnificații ce decurg din hotărârile de partid ca România să producă într-un viitor nu prea îndepărtat cîte o mie de kilograme de oțel pe cap de locuitor. Oțelului îi lipsește doar atât pentru a fi om: mișcarea biologică. Are o structură cristalină ca orice metal, dar acest lucru nu-l împiedică să aibă toate funcțiile biologice: oțelul respiră, oțelul are temperatură, are sentimente, este capricios și impulsiv, ascultător și pasionant în manifestările sale. Oțelul este o parte considerabilă din natura care ne înconjoară văzută în ipostaza inedită a dialogului cu omul. O știu din participarea mea nemijlocită la nașterea sa pe platforma oțelăriei reșițene. Nicicînd o mașină nu va izbucni să facă oțel și atât timp cît intervine omul, oțelul nu poate fi decît uman.

— Există o solidaritate specifică oțelărilor...

— Cu certitudine clădită pe pasiune. În această meserie selecția se produce de la sine. Rămîn definitiv doar cei care descoperă oțelul. Nu-l părăsesc niciodată. Să vă dau un exemplu. La cuptorul nr. 3 din Reșița s-a întîmplat odată că n-a putut fi desfîndat orificiul de turnare. La ora 7 seara am fost chemat de acasă. Împreună cu Gheorghe Voicu, specialist la vetre, prim-topitorul Ion Gîrtoi, maistrul Traian Damsa și alți oțelari am lucrat fără întrerupere 9 ore. Problema nu era timpul ci posibilitatea compromiterii șarjei sau distrugerea cuptorului. Într-o astfel de împrejurare, impresionant a fost, alături de disciplină, spiritul de sacrificiu. Al lui Voicu care cu o țevă a încercat să străpungă orificiul cuptorului în condițiile în care temperatura în jurul său era de 60 de grade. Al unui lăcătuș al cărui nume îmi scapă acum, fost brigadier la Salva-Vișeu care, ignorînd orice pericol mergea pe gura oalei ca pe o potecă încercînd să strîngă al oțelului putea țigăni. Și nu era novice în meserie, era conștient de pericolul la care se expune. Cu acest prilej mi-am dat seama că este imposibil să remarc meritul cuiva de a o scoate la capăt, în schimb, deși neplăcută, situația m-a ajutat să cunosc și mai bine oamenii. Intervenția lor în elaborarea oțelului este determinantă. Aici nu poate fi concepută o decizie bazată pe algoritmi prelucrați pe calculatoare de proces. Am studiat oțelul în facultate dar vă mărturisesc că dascălul meu a fost maistrul Petru Sfercocea de la furnale. Cu el și ortacii săi am ajuns să producem 700 mii tone de fontă consumînd sub 600 kg de cocs pe tonă. Cu astfel de oameni și ortacii lor oțelari am bătut milionul de oțel.

— Care este astăzi condiția meseriei de oțelar?

— V-am spus, cei care „promovează” primii ani, izbutînd să nu se îndepărteze de cuptor, rămîn. Din păcate, sînt tot mai puțini cei care solicită un astfel de examen. Pentru mine înseamnă că me-

seria de oțelar este tot mai puțin căutată dar, paradoxal, de oțel avem tot mai multă nevoie. Asistăm la o deplasare a opțiunilor spre meserii mecanice, electrotehnice, electronice. Dacă această tendință se va menține, am putea asista la diminuarea calificării ceea ce înseamnă că în oțel se va încorpora tot mai puțină inteligență superioară cultivată. Remediul nu trebuie căutat doar în carentele educației pe care o fac părinții, școala, organizațiile obștești ci și în definirea riguroasă a statutului profesional nu numai a oțelărilor ci a siderurgistilor în general. Nu opinez pentru privilegiul absurd. Este totuși necesar să simți cum este sare subsoară. Eu ca inginer mă schimbam de trei ori pe zi; de multe ori salopeta unui oțelar crapă după numai cîteva săptămîni din pricina transpirației.

— Știindu-vă un infocat adversar al vorbelor fără acoperire faptică, aș dori să ne vorbim despre compatibilitatea dintre muncă, în general, dintre munca siderurgistului și vorbele de prisos.

— În primul rînd, compatibilitatea este exclusă. Aș lega totuși întrebarea de înțelegerea eronată a noțiunii de democrație muncitorească. Atunci cînd torni sau laminezi oțelul, cînd ari pămîntul să faci pline și apar probleme cărora nu le găsești imediat soluții, în fața muncitorului, a întregului colectiv, încetezi de a mai fi șef, chiar dacă administrativ îți menții funcția. Venind vorba despre democrație, există situații cînd fermitatea sau lipsa de fermitate a atitudinii, în conținutul căreia se implică competența profesională și politică, este determinantă în producția de valori materiale. Democrația nu înseamnă popularitate ieftină fiindcă ieftin o pierzi. Am avut de nenumărate ori prilejul să sancționez abateri, dar niciodată nu mi s-a întîmplat să pierd la contestație fiindcă întotdeauna sancțiunea a fost precedată de implicarea judecătii colective. Disciplină înseamnă participare reciprocă, implicare a responsabilității partenerilor în actul deciziei, indiferent de funcția deținută. În acest cadru rolul celui care social sau politic este oficial investit cu sancționarea deciziei este de a furniza, la nevoie, argumentul logic privind utilitatea ei. Acesta mi se pare a fi criteriul fundamental al responsabilității comune, profund specific orînduirii noastre. Milionul de tone de oțel realizat la Reșița ar fi fost imposibil de obținut fără consultarea prealabilă a întregului colectiv de oțelari. Propunerile lor au fost determinante, șeful oțelăriei nefăcînd altceva decît să discearnă, să le ordoneze și să le aprobe. Procedînd astfel, imposibilitatea finalizării este exclusă deoarece criteriile sînt o emanație a deciziei colective. Un conducător trebuie să știe să nu refuze nici o propunere chiar dacă din 10, numai 2 se dovedesc utile. Diploma nu ne califică și pentru funcția de conducere, ea ne asigură doar un volum de cunoștințe necesare exercitării ei. Un cadru de conducere competent se poate bizui doar pe oameni competenți. Dacă apreciază că nu-i are, obligația sa este să și-i formeze fără a se gîndi vreodată că ar putea fi depășit în privința competenței de către subalternii săi. Nu sînt și nu voi putea fi convins că există oameni perfecți. De aceea consider că, la nevoie, important este să avem țaria re-

nușării la păreri pe care practica le infirmă. Și cît mai repede posibil.

— De ce a fost adus Antonică Dijmărescu de la Reșița la Oțelul-Roșu în funcția de director și cum de nu s-a găsit aici un om care, în mod cert, cunoștea mai bine întreprinderea și oamenii ei?

— Îmi place cuvîntul „adus”. Personal n-am dorit. Îmi place mai mult să stau în fața cuptorului decît într-un fotoliu protejat cu strășnicie de o secretară. Aș dori, totuși, să-mi spun părerea despre Oțelul-Roșu. Mi-am făcut aici o bună parte din practica studentescă. Pe atunci întreprinderea era apreciată ca un prestigios centru al siderurgiei românești prin rezultatele înregistrate în domeniul creației tehnice, chiar exuberanța tehnică. Atunci am stat de vorbă cu oameni pe care acum, după 12-13 ani i-am găsit necorespunzătorii cu decizie în regulă. Eu nu le contest, n-am acest drept și nici nu aș face-o. Vreau să spun — cred eu — că de-a lungul anilor s-au ivit mutații „calitative” în conducerea și că tendința de exclusivism în luarea deciziilor tehnice și organizatorice, a inhibat evoluția firească a personalităților, la un moment dat, aflate în plină ascensiune. Am acum 5 posturi de șefi de secție și servicii libere. Unde sînt oamenii care au venit aici în urmă cu ani de zile de pe băncile facultăților?

— Este vorba despre felul cum gestionăm competențele?

— Competența se formează. Nu este un privilegiu social, nu este de singe albastru dar se și inhibă. Se formează cînd principiile democrației socialiste sînt aplicate cu fermitate, în toată diversitatea lor, în funcție de caracterul și psihologia oamenilor, deci. Cînd spiritul de echipă cedează locul dispoziției „care pe care” echipa se dezmembră și prima care pierde este masa de oameni. Trebuie să fie un șef dar nu un dictator. Nu sînt adepții importului de cadre însă conducerea colective trebuie să-i fie străin spiritul de familie, de castă. Am satisfacția ca după un an să fi descoperit aici reale valori în persoana inginerilor Gheorghe Dincă, Constantin Cristescu, Gheorghe Tăcutu, Ioan Boran, Petru Moiescu și alții. Totuși „omul potrivit la locul potrivit” continuă să rămînă un deziderat a cărui împlinire, judecînd obiectiv, cred că nu se va realiza niciodată. De multe ori în precizarea „locului” și a „omului” intervine și hazardul. De aceea consider că în aprecierea decideratului de împlinire, determinanță este opinia colectivă. Ea este supremul judecător al deciziilor. De operativitatea cu care sînt aplicate depinde măsura eficienței sociale. Posibilitatea cea mai adecvată pentru determinarea modului cum sînt gestionate competențele o constituie valoarea „ieșirilor” din sistemul în care se prelucurează datele problemelor de viață. Dacă ele nu confirmă un anume parametru de așteptare socială, se impune reevaluarea competențelor.

— Funcția de director presupune o mare răspundere politică și socială. Din cîte știu, ați ezitat mult pînă să o acceptați. De ce v-a fost teamă, de funcție sau de răspundere?

— Nici de una, nici de alta, la început. Mă consider un produs al Reșiței. Am lăsat satul natal pentru acest oraș, Bucu-

reștiul, alte oferte care mi s-au făcut în alte părți din țară. Funcției nu-i acord importanță, dar răspunderea, din prima zi mi-a creat îndoieli pe care și astăzi le am, poate și fiindcă aspir spre realizări care mereu mi se par că mă depășesc. Ați participat la adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii. Mi-am dat încă o dată seama că problemele ridicate de ei, economice, organizatorice și sociale sînt deosebit de complexe. Mă irită întotdeauna escamotarea confruntării directe, refuzul recunoașterii deschise a dificultăților pe care le întîmpinăm, lipsa curajului de a supune dezbaterei opiniei publice acele greutăți, evidente pentru toată lumea, dar pe care, printr-o greșită optică, le ocolim mereu de teama nejustificată de a nu greși, chipurile. Aici la Oțelul-Roșu, la ora actuală se impune un mai substanțial sprijin din partea ministerului nostru fiindcă nu este suficient să aduci un nou director.

— Ce înseamnă a fi curajos astăzi?

— Curajul este o formă de manifestare a fricii. Nu există și nici nu poate exista cascador care să aibă curajul sinucigașului care se aruncă de la etajul o sută sau de pe Turnul Eiffel. Dar curajul obiectiv al comunistului este acela, în primul rînd, de a recunoaște, atunci cînd evidențele o impun, că a greșit. Eu cred că cea mai nobilă manifestare a curajului aceasta este. Eu am curaj să spun că este o aventură ce cred — dacă cred, într-adevăr — unii că reducerea masivă a importurilor și trecerea pe producția internă se realizează așa, peste noapte. Vreau să fiu bine înțeles. Avem suficientă competență și inteligență tehnică să trecem la realizarea saltului calitativ despre care vorbea tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dai a răstălmăci o opțiune fundamentală a politicii noastre economice raportîndu-dintr-o dată că de acum noi vom putea face totul este cel puțin păgubitor. Un exemplu doar din întreprinderea Oțelul-Roșu: am redus importul de utilaj tehnologic pentru producția de bare trase și acum consumăm de 10 ori mai multe utilaje fabricate în țară dar care sînt produse cu materii prime aduse din import.

— În coloanele acestei reviste, la această rubrică, un director afirma că el nu are birou.

— Mărturisesc că înțeleg foarte bine sensul metaforic al afirmației sale. Consider totuși că putem vorbi și de un anume exces de zel în interpretarea necesității ca un cadru de conducere să se afle permanent în mijlocul oamenilor așa cum a fost ea formulată de către conducerea superioară de partid. Aș fi curios să aflăm de la colegul meu, cum își organizează munca? Sincer să fiu aș dori să văd unde aș putea rezolva conținutul sutelor de scrisori și corespondențe oficiale pe care secretara mi le pune în fiecare dimineață pe birou. Primele ore ale zilei mi le petrec în producție, apoi în birou pentru urgențe. Restul, după orele de program. După părerea mea directorul nu este și nici nu poate fi specialist în toate problemele dar pulsul activității îl simte la nivelul de jos al producției. Din păcate, sînt zile cînd nici nu pot da prin secții deși am desființat orice ședință din timpul programului de 8 ore.

— Nu credeți că s-ar impune o redefinire a funcției sociale a criticii și autocriticii?

— Întrebarea se justifică în măsura în care critica și autocritica au devenit o modalitate comodă a fugii de răspundere. Se întîmplă ca unii să-și facă obiceiul de a-și turna din belșug cenușă pe cap, atît de multă că pînă la urmă izbutesc să se facă uitați în scaunele lor. Pe astfel de scaune se cuibădesc cel mai bine demagogii. Lipsa criticii și autocriticii, pe de altă parte, din practica socială este periculoasă fiindcă dă certitudinea falselor valori, denotă incompetență.

— Am văzut multe flori în preajma dumneavoastră.

— Dacă veți privi mai bine le veți vedea în uzină și în afara ei. Florile sînt un însemn al frumosului. Creează ambianță, te deconectează, or noi, în tot ce facem avem nevoie de luciditate. Cînd vin la lucru, în drum spre secțiile lor, oamenii trebuie să simtă chipul odihnitor al naturii. Florile, pomii, verdețea au funcții ergonomice. Cînd am venit aici, în foarte multe părți erau numai mormane de moloz. Am plantat sute de pomi. Întregul acest program s-a realizat nu fiindcă — printr-o întîmplare — directorului îi plac florile și a decis în acest scop. Și această chestiune, aparent minoră, a fost consecința deciziei colective luată în consiliul oamenilor muncii.

ION DANCEA ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nișescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU